

Nostre approbationis, ratificationis, laudationis, acceptationis, commutationis, reservationis, constitutionis & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo, quadringentesimo, quadragésimo septimo. Kalend. Aprilis. Pontificatus Nostri anno secundo.

§. 6. Positis Concordatis, operæ pretium censui dubia, quæ circa illa moveri solent, quoad fieri poterit, breviter resolvere & elucidare.

*Dubia sur
per iisdem
elucidantur.*

TITULUS I.

De Beneficiis Ecclesiasticis in genere, sub Concordatis Germaniæ comprehensis.

DUBIUM I.

Quænam Beneficia Ecclesiastica vigore Concordatorum Summo Pontifici, & respectivè Ordinariis sint reservata?

§. I. **P**ro hujus dubii resolutione, & pleniori Concordatorum intelligentia, notandum est in primis Pontificem in iisdem renovare, ac dispositioni suæ omnino reservare beneficia vacantia per Constitutiones *Execrabilis*. & *Ad Regimen* cum modificationibus ibidem expressis, quibus ne diutius immorer, Lectorem remitto ad commentaria q. *Joannis à Chokier* Vicarii in Spiritualibus Generalis Leodiensis, viri de re Literaria optimè meriti, ad reg. I. cancell. sub num. 23. & seq. & *Barbos. de off. & potest. Episc. par. 3. alleg. 57. num. 63. & seq.*

Concordata renovant reservationes Constitutionum Execrabilis. & Ad regimen.

e. quam 6. de elect. in 6. Statuunt electos intra certum tempus à Sede Apostolica esse confirmandos.

Electio- nes Ecclesia- rum Metro- politana- rum & Ca- thedralium ac Monaste- riorum non canonica, vel in tem- pore ad Se- dem Aposto- licam non delata, ad eandem de- volun- tur.

Forma ele- ctionis cano- nica.

§. 2. Notandum secundò, in dictis Concordatis statui, quod in Metro- politanis & Cathedralibus Ecclesiis, etiam immediatè non subjectis Sedi Apostolicæ, & in Monasteriis immediatè subjectis fiant canonicae electiones, quæ ad dictam Sedem pro obtinenda confirmatione deferantur intra tempus constitutum per constitutionem NICOLAI III. incip. *Cupientes, &c.* alioquin ad eandem Apostolicam Sedem electiones devolvantur; & si dictæ electiones minùs canonicae fuerint, de iis per S. Sedem providebitur; & si canonicae fuerint, per eandem confirmabuntur, nisi ex rationabili & evidenti causa de digniori & utiliori persona ex consilio Cardinalium duxerit providendum; at in Monasteriis dictæ Sedi immediatè non subjectis, & aliis beneficiis regularibus, super quibus pro confirmatione, vel provisione ad dictam S. Sedem non consuevit haberi recursus, electi, vel providendi ad Curiam Romanam pro confirmatione, vel provisione venire non tenebuntur. De Monasteriis verò Monialium eadem S. Sedes non disponet, nisi sint exempta, & tunc per commissionem ad partes.

§. 3. Omissis ergo reservationibus per *extravag. Execrabilis. & ad Regimen.* pro quarum cognitione sufficit Lectorem remisisse ad Auctores *supra §. 1.* citatos, ad speciales Concordatorum Germaniæ reservationes accedamus. *Respondeo primò*, per Concordata Germaniæ Papæ expressè reservari provisiones Ecclesiarum Metropolitanarum & Cathedralium, etiam immediatè non subjectarum Sedi Apostolicæ, ac Monasteriorum eidem immediatè subjectorum; ubi nimirum de iis electiones non fuerunt factæ canonicae, aut canonicae factæ intra tempus per Constitutionem NICOLAI Papæ III. *c. cupientes. 16. de praben. in 6.* non fuerunt ad eandem Sedem Apostolicam pro confirmatione obtinenda delatæ: ea enim sanctione statutum est, ut intra unum mensem post consensum, vel notitiam electionis, ipsemet electus per se, vel si legitime sit impeditus, per procuratorem ad Sedem Apostolicam iter arripiat, & ad illud conficiendum tantum temporis sumat, quantum necesse fuerit pro locorum intervallo. *d. c. cupientes. juncto c. si postquam 33. de elect. in 6. Vallensis in paratit. jur. Canon. l. i. tit. 6. §. 7. n. 4.*

§. 4. Ut autem electiones dicantur canonicae, omnino observanda est forma in *c. quia propter. 42. de elect.* præscripta, scilicet, ut fiant uno ex quatuor modis subsequenter. Primus est via *scrutiniis*, quo præsentibus omnibus, qui debent, volunt & possunt interesse, tres de collegio fide digni eliguntur, qui cunctorum suffragia secretè & sigillatim diligenter exquisitant, & in scriptis redacta mox publicent in communi: qua publicatione facta, nullius mutatio admittitur, *c. publicatio. 58. de elect.* Sed ex suffragiorum collatione is unus eligitur, in quem omnes, vel major & sanior pars consenserit. Estque hæc electio per unum aliquem vice omnium pronuntianda, ut eo significetur electionem unicam & communem esse *c. sicut. 21. de*

de elect. in 6. forma autem pronunciandi hæc esse potest per eum, cui Capitulum commiserit. *Ego talem nomine meo & Capituli eligo. arg. e. 4. de sent. & rejudic. Canisius in sum. juris Canon. lib. 1. tit. 11. de elect.* Altera via est *compromissi*, quando ii, quorum est eligere, compromittunt in unum, vel plures viros idoneos, qui vice omnium eligant, & Ecclesiæ viduatæ provideant de pastore *c. si compromissarius. 37. de elect. in 6. & c. cum in veteri. 52. x. eod. tit.* Et in eum, qui electus fuit, omnes consentire, & si idoneus sit, recipere tenentur *d. c. quia propter. 42. juncto c. causam qua 8. de elect.* Idem autem pronunciandi modus in electione per compromissum observatur, qui in scrutinio. v. g. *Ego compromissarius talem eligo. Canisius loco cit.* Tertia per *quasi inspirationem Divinam*, seu *viam Spiritus sancti*, dum ab omnibus fit electio unanimiter, quasi conspirante consensu, *d. c. quia propter.* Quibus rectè additur quartus eligendi modus, *mixtus* videlicet ex *scrutinio & compromisso*, communiter receptus. *Canisius in sum. jur. Canon. lib. 1. tit. 11. de elect. Vallensis loco præcit. §. 4. sub num. 4.* puta si ita compromissum sit, ut compromissarii, sive unus, sive plures secretò & sigillatim singulorum vota exquirant, illumque eligant, in quem major & sanior pars Capituli consenserit. Pronuntiatio autem eodem modo hic fit, sicut in scrutinio *Canisius loc. cit. Vallensis supra §. 4. n. 4.* Aliter autem facta electio est nulla, ac potestas providendi devolvitur ad summum Pontificem, uti frequentius decisum est à Rota Romana magistralibus sanè decisionibus coram Reverendissimo D. Decano *Coccino. 5. Julii 1621. in una Moten. Monasterii. & in altera Treveren. Abbatia S. Maximini. 20. Novembris 1624. Item in eadem 24. Januarii 1625.* quarum duas postremas, quia elegantissimæ & doctissimæ sunt, pro Lectoris notitia hic subjunxi.

DECISIO ROTALIS

In una Treviren. Abbatia S. Maximini coram Reverendissimo D. Decano Coccino. Mercurii die 20.

Novembris 1624.

N. 1. **P**eritum fuit, ut Sanctissimus Dominus Noster confirmaret electionem Abbatis, quæ nisi valida sit, confirmari non debet. *c. nihil. 44. §. ceterum. de elect.* Imò si est nulla, ob non servatam formam *c. quia propter. 42. de elect.* potestas providendi devoluta est ad Sedem Apostolicam, tam vigore juris communis, ut est *text. expressus in c. quamquam, 18. de elect. in 6. Roman. cons. 332. num. 11.* quàm

An electio Abbatis non servata forma c. quia propter, valeat.

vigore Concordatorum & compactorum Germaniæ. Ideo sanctissimus Dominus Noster mandavit, ut in Rota videretur, an constet de valida electione, quæ veniat confirmanda; & resolutio pendet principaliter ex eo, an fuerit servata forma *c. quia propter. 42. de elect.* quod habet locum in electione etiam Abbatum, ut colligitur ex dicto *text. in verbo. Ecclesia viduata. juncto text. in c. nec pro defectu. 41. tit. eod. & in c. indemnitatibus. 43. §. saxæ. cum §. §. seq. de elect. in 6 Jo. And. in d. c. quia propter. num. 59. ubi de communi. Bellam. ibid num. 3. in princ. Imol n. 3. ubi de communi. Rot. decis. 5. in princ juncto. n. 2. de elect. in nov. cum pluribus allegatis in causa Meten. Monasterii 5. Julii 1621. coram me. quibus potest addi Cucch. instit. major. lib. 4. tit. de elect. n. 279. in fin. Canis de elect. §. & hac de Episc. Fedoc. Lorich. in thesaur. utriusque Theolog. in verb. electio in forma scrutini. vers. octa. ubi hac forma. Et forma, quæ traditur in d. c. quia propter. est præcisè servanda, cum habeat decretum irritans, ibi, *electio aliter facta non valeat*, quæ verba dictum decretum important. *l. non dubium. C. de legit. l. stipulatio. ff. de verbor. oblig. 70. Salas de leg. q. 96. tract. 14. diffut. 16. sect. II. n. 29. Alex. conf. 41. num. 13. & 14. lib. 5. Socin. sen. conf. 87. n. 6 vers. confirmatur. lib. 3. Jas. conf. 85. n. 8. & 9. lib. 3. & in puncto d. c. quia propter. dicunt glos. & DD. in d. Meten. allegat. Compost n. 20. vers. nunquid de ista. Jo. Andr. n. 37. in verb. non valeat. Innoc. n. 6. eodem verbo Gulielm. Mandagos. de elect. c. 22. Roman conf. 332. n. 12.**

Resolvitur
negativè.

II. Et Domini negotio maturè discussio, cum una tantùm pars informaret, censuerunt non constare de valida electione, quæ debeat confirmari. Cum enim in d. c. quia propter. dentur tres formulæ electionis, per *scrutinium* scilicet *compromissum*, & *quasi inspirationem*, quæ ultima verè non est formula, ut notant DD. *ibidem*, & fuerit electa forma *scrutini*, non fuit servata forma in d. c. quia propter. præscripta. *Primo*, quia ibi disponitur, quod assumantur tres de Collegio fide digni, qui secretè & sigillatim vota cunctorum diligenter exquirant, & in hoc casu fuerunt assumpti tres quidem de Collegio, & tres extra Collegium; unde electio in duobus peccat, ac proinde remanet nulla. *Primo*, quia fuerunt electi sex, & tamen non debent esse plures quàm tres. *Secundo*, quia fuerunt electi tres extra Collegium, utrumque enim est contra formam substantialem illius *c. quia propter.* ut probatur ex *text. claro in c. Ecclesia vestra. il. 2. §. 57. §. denique. de elect.* Ubi est expressum, quod clausula illa posita in d. c. quia propter. dum post requisita ad electionem legitimè faciendam subjungitur, *electio aliter facta non valeat, &c.* refertur ad ea omnia quæ attentantur contra formam electionis repertam solùm à d. c. quia propter. in Concilio generali, non autem ad alia ibi narrata, quæ ibi ad electionem faciendam reperta sunt ab aliis etiam Canonibus, quibus tamen omissis, illi Canones non invalidant electionem

nam; hoc verò, quod scilicet tres de Collegio, & non plures debeant esse scrutatores, statutum est solummodo ab ipso Concilio generali in *d.c. quia propter*. non autem ab alio Canone: igitur electio omiſſa iſta forma, eſt nulla, cum illa clauſula *aliàs electio facta non valeat*, poſita in fine *d.c.* ad dictam formulam à Concilio generali introductam referatur; ut bene dictum eſt in *c. Eccleſia veſtra*. ponderat *Roman. conſ. 332. n. 12.* ad quòd nullus alius, quem ego viderim, animadvertit.

III. Et quod etiam ſcrutatores debeant eſſe tres, & non plures, aliàs electio non valeat, eſt communis & indubitata ſententia, *Abb. in d.c. quia propter. n. 13. verſ. tertium ſubſtantiale. ubi de communi. Imol. n. 7. Innoc. n. 4. Bald. n. 31. 70. Andr. n. 9. verſ. aſſumantur*; dum vult, quod ſubſtantialia *c. quia propter*. incipiant à verbo. *aſſumantur. Butr. n. 22. verſ. dicitur ſextò Hoſtien. in ſum. §. qualiter faciendâ, verſ. ſed verba Concilii. Baiſ de elect. p. 3. c. 23. ubi de communi. Bertrand. conſ. 187. n. 1. ubi etiam de communi.* & quod ab hac opinione non ſit recedendum in conſulendo, neque iudicando *Rebuff. ſuper Concord. in tit. de reg. ad Pralat. nomin. facien. §. ult. verb. formam. verſ. tres. ubi de communi. Franc. Marc. deciſ. 1201. ubi pariter de communi Joan. de Friburg. in ſum. tit. de elect. q. 7. col. 2. verſ. aſſumantur. Sylveſt. in ſum. verb. elect. 2. n. 12. verſ. tertium de communi Ang. in ſum. eod. verb. n. 26. Tabien. in verb. elect. 1. n. 20. verſ. ſecundum quod Roſell. eod. verb. col. 5. verſ. quot ſunt forma. Azor. Inſtit. moral. p. 2. lib. 6. c. 14. col. 7. verſ. undecimò queritur Rodriq. in Sum. c. 2. de elect. col. 3. ubi de communi aliàs cap. 102. Jodoc. Lorich. in theſau. utriuſque Theolog. in verb. electio. in forma prima ſcrutinii. verſ. ſecundò ut ipſi eligant. & ratio huius ſententiæ eſt, ut tres facilius conveniant, & fidelius negotium tractent. *Hoſtien. in ſum. Petr. de Baiſ. Butr. & Bertrand. locis jam allegatis.**

Nec plura
debent eſſe
ſcrutatores,
quàm tres

IV. Et quod etiam dicti tres ſcrutatores debeant eſſe de Collegio, aliàs electio ſit nulla, eſt pariter communis opinio. *Abb. in d.c. quia propter. n. 13. verſ. quartum ſubſtantiale. Imol. n. 8. ubi de communi. Jo. Andr. n. 11. Butr. n. 22. verſ. dicitur ſeptimò. Hoſtien. n. 25. & 43. Card. n. 3. q. 12. Compoſt. n. 5. in ſin. verſ. de Collegio. Anchar. col. 2. verſ. circa hoc. Goffred. in ſum. de elect. n. 7. Hoſtien. in ſum. eod. tit. §. qualiter faciendâ. col. 4. verſ. de Collegio. Roman. conſ. 312. n. 12. ubi de communi. Rebuff. loco præſato, verſ. quartò requiritur. Baiſ. de elect. part. 3. c. 24. Franc. Marc. d. deciſ. 1201. in ſin. Sylveſt. in ſum. Ang. Jo. de Friburg. Tabien. Roſell. Azor. Jodoc. locis ſupra allegatis.* Et ratio huius dicti eſt, quia præſumitur eos, qui ſunt de Collegio, fidelius tractaturos electionem, & non eſt honeſtum, ut qui ſunt extra Collegium, ſciant conſcientiam illorum de Collegio. *Hoſtien. Imol. Baiſ. & Rebuff. ſupra citatis locis.*

Et quidem
de Collegio

V. Et quamvis ſecundum aliquos ſubſtantialia formæ *c. quia propter*. non incipiant à verbis illis *aſſumantur tres de Collegio*, ſed à verbis immediate ſequen-

Explicatur
dictum *c.*
quia propter,
ſequen-

sequentibus, qui secretè & sigillatim vota cunctorum diligenter exquirant, prout gloss in d.c. quia propter. in verb. sanior. in fine. & fuit opinio Vincentii, & Tancredi. Mandagot. de elect. c. 23. in verb. irritari. ubi, quod in Curia fuit confirmata electio Abbatis Tullen. licet in ea fuerint electi sex scrutatores, tres scilicet de Collegio, & tres extra Collegium, quem etiam refert Card. in d.c. quia propter. n. 13. q. 12. vers. Et juxta Mandagotum. & hanc opinionem esse in Curia receptam dicunt, licet ipsi contrarium expressè teneant, Hostien. in sum. de elect. §. qualiter faciend. col. 4. vers. assumendo. Goffr. in sum. n. 7. Jo. de Fridburg. in sum. tit. de elect. q. 7. col. 2. vers. assumantur. Joan. Andr. in d.c. quia propter. n. 9. in verb. assumantur. Prædicta tamen opinio Glossa non est vera, ut patet ex supradictis, & bene dicunt DD. modò allegati, neque probatur, quod sit recepta in Curia, quia non est credendum Doctori de receptione attestanti, prout nec creditur de consuetudine attestanti. Mohed. decis. 2. & 3. de consuetud. & est ratio, quia consuetudo est quid facti, & quod tunc fuit, potest hodie non esse. per quam rationem semper meo tempore Rota reprobavit opinionem illorum, qui tenent, quod credatur Doctori testanti de consuetudine, quando est versatus in illo foro. Eoque magis non est credendum dictis Doctoribus, quia hoc dictum non videtur congruum, cum ferè omnes prædicti Doctores videantur moveri ex prædicta confirmatione electionis, in qua fuerunt adhibiti sex scrutatores, quæ quidem electio, ut rectè Rota advertit in d. causa Meten. Monasterii. 5. Julii. 1621. per summum Pontificem potuit confirmari ex gratia, non autem ex eo, quod electionem censuerit validam; nec prædicta electio adhibitis sex scrutatoribus potuit sustineri, prout nec ista, ex regula, quod utile per inutile non vitiatur. c. utile. de reg. jur. in 6. quia ista regula non habet locum, quando aliquid inducitur pro forma substantiali, prout est, quod tres tantum eligantur scrutatores de Collegio, quia cum forma sit individua, utile per inutile vitiatur. Dec. cons. 532. n. 5. Mandos. de communi. reg. 27. q. 24. n. 10. Matien. in l. 1. tit. 4. lib. 5. gloss. 4. n. 9. Becc. cons. 12. n. 30. Guttier. canon. 99. lib. 2. c. 15. n. 114. Rota decis. 471. n. 9. par. 1. & in terminis electionis Roman. cons. 66. n. 2. usque ad finem, ubi, quod stante statuto, ut electio fiat ad annum, & non ultra, & si contra fiat, sit nulla: electio facta per triennium est nulla in totum, quia illa verba dant formam electioni, quæ facit eam individua, & ibi Add. in litera C. quem sequitur Alciat. in l. 1. §. sed si mihi. n. 13. ff. de verb. oblig. & Garz. de benefic. part. 2. c. 1. n. 59. & optinè ad rem idem Alciat. loco cit. n. 11 & 12 ubi ex c. Massana. de elect. dicit, quod si interveniant in electione Laici, & Clerici, electio est nulla in totum, ea ratione, quia non est servata forma, cum lex de forma introduxerit, ut Laici non interveniant in electionibus, ut tenent Card. & Imol. in d. c. Massana,

VI. Neque prædictis resistit, quod de consuetudine potest introduci, *Nec suffragatur contra contrariam consuetudinem* ut aliqui extra Collegium interveniant in electione, *Specul. de elect. §. 1. n. 12. Card. in c. quia propter. q. 12. in princ. Bertach. de Episc. lib. 1. part. 3. q. 5. n. 4.* quem refert, & sequitur *Boer. ad Mandagot. de elect. c. 23. lit. R. vers. adde, qui tales possunt eligi scrutatores. Card. & Specul. ubi supra.* Quia quicquid sit de hac opinione, procedit, quando illi extra Collegium de consuetudine legitime præscripta habent vocem; tunc enim, ut considerat *Cardin. loco prædicto*, hi dicuntur de Collegio eligentium. In proposito autem nullibi probatur, quod tres scrutatores exteri de consuetudine debeant interesse electioni, & si probaretur ista consuetudo, non relevaret, quia aperte constat, quod hi ex consuetudine non sunt de Collegio eligentium, cum in electione vocem minimè dederint. Si verò prætendatur, quod de consuetudine possint eligi sex scrutatores, tres de Collegio, & tres extra Collegium; hoc etiam probato, nihil efficeret, quia esset consuetudo contra dispositionem *d. c. quia propter*, quod cum habeat decretum irritans, tollit omnem consuetudinem in contrarium, ut in puncto illius *text. dicit Boer. decis. 1. n. 49. & 50.* & hoc est regulare in omni lege, & canone habente decretum irritans *c. quod super his. 5. in fin. de consanguin. & affinit. c. super eo. 2. in princip. de cognat. Spirit. Covar. par. 4. c. 6. §. 10. num. 35. & seq. Driedon. de Liber. Christian. lib. 1. c. 16. col. ult. vers. Et hinc consideranda.* & confirmatur, quia lex irritans facit personam incapacem, quando circa illam versatur, & consuetudo non potest tollere incapacitatem, *Dec. in c. novit. de judic. n. 84. Felin. & Aym. quos allegat. Suar. de legibus. lib. 7. c. 19. n. 13. in fin. & quamvis ipse n. 14. hanc sententiam non probet, dum tenet, quod lex irritans aliqua ratione honesta possit esse abrogabilis per consuetudinem; tamen quicquid sit de hac opinione, quatenus etiam esset vera, in casu isto nihil prodesset, quia ut idem *Suarez* declarat *n. 16. & 17.* procederet, si universaliter in toto orbe per consuetudinem contrariam cum requisitis lex esset abrogata, quod in casu isto videtur improbabile; secus autem, quando in certo loco servatur contra id, quod in lege habente decretum irritans disponitur; ista enim est præscriptio, quæ introduci non potest, obstante decreto irritanti, quia cum lex generaliter non sit abrogata, remanet in suo robore; neque hic repetendum est, quod alias dicebatur in *d. causa Mezen. coram me*, quod videlicet non agatur de præscribenda lege, sed communi Doctorum sententia, quia imò de præscribenda lege agitur; nam licet aliqui DD. interpretentur substantialia *c. quia propter.* incipere ibi, *qui secretè inquirant.* nihilominus communis intellectus illius *text.* est, quod substantialia incipiant à verbo *assumantur*, & hoc in aliis juribus declaratur, scilicet in *d. c. Ecclesia vestra. il. 2. 57. de elect.* ut supra relatatum est & sic agitur de præscribendo contra jus, non autem contra commu-*

nem sententiam, quæ communis sententia versatur solùm circa interpretationem illius *text. Suarez de legibus. lib. 6. c. 1. n. 5. vers. de hac igitur interpretatione.*

Duo Scrutatores debent tertium scrutari.

VII. Secundò principaliter constat de nullitate electionis, quia dicti tres Scrutatores extra Collegium scrutati sunt votum Fratris *Antonii* primi Scrutatoris de Collegio, & secundo loco præsentate dicto *Antonio*, votum *Matthia* secundi Scrutatoris, ac tertio loco præsentate *Antonio* & *Matthia*, votum *Valentini* tertii Scrutatoris; unde Scrutatio *Antonii* & *Matthia* corruit, quia etsi aliqui velint, quod eligatur quartus Scrutator, qui unà cum Notario scrutetur Scrutatores; rectius tamen & communiter servatur, quod duo ex eis tertium scrutentur; & sic duo ex Scrutatoribus debebant *Antonium* scrutari, & duo *Matthiam*, quod minimè servatum fuit, ita *Abb. d. c. quia propter. n. 9. vers. quarto queritur. Innoc. in verb. cunctorum. num. 6. Hostien. num. 43. vers. sed quis inquiret. Jo. Andr. n. 18. Butr. n. 26. Compostell. n. 6. Bais. de elect. part. 3. c. 26. n. 8. Jo. Fridburg. in sum. de elect. q. 7. col. 2. ante fin. vers. Et puto. Rosell. in sum. verb. electio 1. col. 5. vers. quot sunt. Rodriq. qq. reg. tom. 2. q. 52. art. 3. vers. in princ. & sic non fuit servata forma c. quia propter. quia modus prædictus scrutandi est secundùm formam d. text. ibi. vota singulorum diligenter exquirant. Hostien. in d. c. quia propter num. 3. in verb. cunctorum, & sufficit quod forma deficiat in his duobus votis, cum satis esset, quod etiam in uno non fuisset servata, ut electio corrueret, ut fuit opinio *Vincentii*, quem refert & sequitur *Bellam. in d. c. quia propter. §. nisi forte. vers. Tertio quero.* Et ratio est, quia in parte relinquitur forma, quæ est indivisibilis, *Garz. de benef. part. 5. c. 4. n. 148.* qui loquitur, quando etiam defectus est in uno voto; & quod magis est, nec ille unus, in quo notatur defectus, potest postea assentire, quia cum electio fuerit nulla, non potest ratificari. *Compostell. in d. c. quia propter. n. 29. Bellam. loco citato.**

Ipsemet autem exquirere vota diligentium

VIII. Tertio principaliter electio fuit nulla, quia ipsi Scrutatores extra Collegium scrutati sunt, solùm assidentibus Scrutatoribus de Collegio, ut patet ex instrumento confirmationis transmissio Sanctissimo D. N. in quo sic habetur, *Petrus Abbas Epternacen. Suffraganeus Treviren. & Abbas ad S. Matthiam* (qui sunt Scrutatores electi extra Collegium) in presentia Notarii infra scripti, primò votum Fratris *Antonii* Scrutatoris, deinde in presentia jam dicti *Antonii* votum *Matthia* Scrutatoris, tertio ipso quoque *Matthia* presente votum *Valentini*, qui sunt tres Scrutatores electi de Collegio; & postea subiequitur, assidentibus jam dictis Scrutatoribus, *Venerabilis Patris Michaelis Prioris, & postea singulorum in ordine sequentium vota prestita, ab unoquoque primitus juramento consuetò prestito. inquisiverunt, audierunt, & exceperunt, &c.* Et sic Scrutatores extra Collegium sunt

sunt illi, qui scrutati sunt vota, assidentibus solùm scrutatoribus de Collegio, atque ita contra formam *c. quia propter*, ubi expressè disponitur, quod tres Scrutatores de Collegio vota omnium diligenter exquirant, quod verbum *exquirant* importat, ut ex se, & proprio ore exquirant: imò adhibitis quibusdam verbis adhortatoriis, quæ tamen non possunt dici de substantia, prout de substantia est, quod ipsi exquirant, *Specul. de elect.*, §. 1. n. 17. quem sequuntur *Bertach. de Episc. lib. 2. p. 1. n. 2. Butr. in c. quia propter. n. 25. Abb. n. 5. vers. nota tertio. Hostien. n. 30. Innoc. n. 6.* quod non fecerunt Scrutatores de Collegio. Aliud nempe est facere, aliud assidere, *lib. 1. ff. de offic. Assess.* & aliud est facere, aliud est esse præsentem actui per alium explicato, *Bart. in l. omnium. n. 5. per illum text. & ibi Bald. n. 9. Alex. n. 9. Bart. in l. modestinus, n. 3. ff. de donat. Bald. in l. illud sub n. 4. C. de Sac. Eccles.*

IX. Quarta etiam principalis nullitas ex verbis supra ponderatis resultat, quia ut ex illis patet, vota non fuerunt redacta in scriptis, contra formam *text. in d. c. quia propter. ibi. & in scriptis redacta. Abb. ibidem. num. 6. Butr. n. 27. Jo. Andr. n. 19. Hostien. n. 31. ubi ait expressè*, quod aliter non servatur forma, *Innoc. n. 6. Imol. n. 5. in fin. vers. in gloss. redacta.* Ubi, quod hoc requiritur, quia melius constat de voto per scripturam, hoc est, ne memoria Scrutatorum pereat. *Innoc. ibid. Anchar. ante num. 1. Bais. de elect. part. 3. c. 28. num. 1. & seq. Mirand. in Manual. Pralat. regul. tom. 2. q. 23. art. 16.*

Qua danda
sunt scrip
101

X. Quinta adest nullitas, quia vota in scriptis redacta publicari debent in communi, ut habetur in *d. c. quia propter*, & hoc est etiam substantiale, in præsentem autem fuit publicata solùm electio, non autem vota, ut in instrumeto, ibi, *inquisitis itaque, collectis, & collatis singulorum votis, suffragiis & voluntatibus, nos omnes rursus in unum, ac in locum capitularem convocati, atque pro publicatione novi Abbatis & Pastoris instantes, per sapientem Dominum Præsidentem expressè rogati, num factam per nos electionem ratam firmamque haberemus, consentientes in Abbatem & Pastorem nostri Monasterii, & Conventus Venerabilem Patrem, & c. Pium, & c. publicari & proclamari fecimus, prout idem D. Præsidentem Dominum electum alta & intelligibili voce proclamavit, publicavitque & c.* Unde cum fuerit publicata tantùm electio, non autem vota, electio fuit nulla, *Hostien. in d. c. quia propter. n. 44. vers. quintum est. Jo. Andr. n. 28. vers. nonò. Anchar. & Butr. eod. vers. Bais. d. par. 3. c. 29. in princ. Mirand. loco prædicto.* Neque dicatur, quod electio fuit unanimis, & propterea non erat necessaria publicatio votorum, cum non esset facienda collatio numeri ad numerum, meriti ad meritum, vel zeli ad zelum, *Abb. in d. c. quia propter. n. 10.* quia responderetur, quod ex tenore narratæ electionis constat vota non fuisse publicata,

Et publi
canda.

sed solum electionem. Et quamvis in petitione confirmationis dicatur, quod electio fuit unanimis, hæc est simplex enunciativa, & si modo constaret, quod fuisset unanimis, non relevaret, dum non constat fuisse publicatam, cum vota semper publicanda sint; licet enim, ut supra dictum est, quando electio est unanimis, non sit facienda collatio numeri ad numerum, meriti ad meritum, vel zeli ad zelum, debet tamen fieri collatio numeri, meriti, & zeli. *Abb. in d. c. quia propter num. 10. vers. si unus.* vel saltem est facienda collatio numeri, alias esset in arbitrio scrutatorum pronunciare, quem mallerent, & hoc bene requiritur, prout etiam quando quis eligitur à duabus partibus, quo casu, licet non fiat collatio meriti & zeli. *c. si quando. 9. de elect. in 6. Abbas d. num. 10. vers. nam majoritas. Franc. Marc. decis. decis. 924. ante num. 6. lib. 1. nihilominus fit collatio numeri, licet non ad numerum.*

*Nec his
contraria
Regula Or.
Abnis obstat.*

XI. Non obstat, quod Monasterium sit Ordinis *S. Benedicti*, & in dicta electione dicatur, & lecto capitulo ex *Regula de eligendo Abbate, &c.* quod est cap. 64. ex quo forsan posset prætendi, quod electio facta, juxta dictam Regulam sustineatur, quia, ut advertit *Turrecrem. trac. 38.* illud caput habet duas partes principales, in prima agitur de ipsa electione in secunda de qualitate ipsius electi; & circa primam partem tres ponuntur electionum differentie. *Prima est*, si tota congregatio in timore Domini concors fuerit in eligendo. *Secunda*, si parva pars Congregationis, meliori tamen consilio freta eligeret aliquem. *Tertia*, si tota Congregatio perversa intentione corrupta aliquem elegerit. *Primam & secundam* approbat, *tertiam* verò reprobatur, & hoc est, quod disponitur etiam postea in *d. c. quia propter.* ut supra relatam est; circa modum autem eligendi, *Regula* nihil disponit, & si disponderet, non relevaret, quia licet verum sit, quod quando habenti facultatem datur certa forma, illa non servata actus actus tenet, licet contraveniens possit puniri; secus tamen est, quando illa forma habet decretum irritans, vel perpetuam prohibitionem, prout in casu isto. Nam cum *Regula S. Benedicti* sit anterior, supervenit Constitutio Concilii Generalis, de qua in *d. c. quia propter.* quæ dat formam certam cum decreto irritanti; ergo quod fit in contrarium, est nullum, ut distinguendo dicunt *gloss. in Clement. 1. in verb. inhibentes. de jure patron. ubi Imol. n. 3. & 4. vitalin. n. 13. Anchar. in c. Statutum. 4. fin. per tot. de rescript in 6. & in Clement. 1. n. 11. versic. Et hoc enim videtur. de Sequest. poss. & fruct. Felin. in e. ex parte. limit. 2. de constit. Abb. consil. 91. col. 3. n. 6. vers. ad prædicta induco. lib. 1. & 9. 5. Augerio n. 6. vers. secundo probatur. Apostill. ad Roman. cons. 236. n. 8. in verb. singularis. Suarez de Legibus. lib. 1. c. 31. n. 10. ubi materiam exornat. 70. de Salas. de Legibus. lib. 9. 96. tract. 14. disput. 16. Sect. 8. n. 33. Sa.*

in summa verb. lex. n. 13. & ista est communis opinio, ut per Brun. de forma. tit. de potestate & effectu forma, & solemniter. in ult. effect. in 6. limit. fol. 57. col. 1. vers. sexto prædictæ regula.

XII. Neque etiam obstat, si dicatur, quod ubi agitur de electione Abbat^{is} Regularis, sufficit, quod electio fiat per vota secreta juxta *Concil. Trident. sess. 25. c. 6. de Regular.* Quia fuit responsum, quod aut Concilium loquitur de Abbatibus temporalibus, prout innuunt illa verba, *in electione Superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, & aliorum officialium &c.* & super dispositione Concilii non est insistendum: aut loquitur de Abbatibus perpetuis, & eò magis electio est nulla, quia Concilium non derogat dispositioni *d. c. quia propter.* ut per *Rodrig. in Sum. cap. 1. alias 102. n. 2. & 3. de elect.* & fuit dictum coram me in dicta *Meten. Monasterii.* solum addidit, quod nedum vota sint secreta, sed ita & taliter, ut nunquam eligentium nomina publicentur: unde si erat servanda forma *c. quia propter.* dispositio Concilii nedum non obstat, sed operatur, ut eò magis electio sit nulla, cum eligentium nomina nunquam publicari debeant: ex quo fuit, cum fuerint electi tres Scrutatores ex Collegio, & tres extra Collegium, electio non remanserit secreta, quod certè non esset dicendum, si tres tantum de Collegio electi fuissent, *Rodrig. loco allegato. num. 3.* Et censuit Congregatio Illustriss. interpretum, quam refert *Garz. de benef. par. 5. c. 4. n. 189.* ubi, quod electio est nulla, si aliquis ex electoribus unam schedulam tantum unico nomine scriptam recipit de manu Scribæ, vel duas recipit, & aliam scindit, quam declarationem refert idem *Garz. in d. n. 189.* Sic in proposito tres Scrutatores extra Collegium sciunt votum eligentis, unde illud possunt revelare, & intrat nullitas electionis per rationem declarationis præfatæ, cum Concilium habeat decretum irritans verbis claris, quod inficit titulum & possessionem. Et quamvis *Navar. conf. 9. de elect. & Rodrig. loco prædicto. n. 4. & 99. regul. tom. 2. q. 52. art. 9.* teneant, quod electio sustineatur, quando votum alteri ostenditur sine culpa Capituli, tamen quicquid sit de hoc, in casu isto culpa Capituli votum non est secretum, cum admiserit tres Scrutatores extra Collegium; neque etiam sustineri potest electio, ex quo *Navar. post Innoc. & alios asserat loco citato,* quod si adsit consensus, etiam non servata forma, electio teneat, quia loquitur in foro conscientiæ; nam in foro tori indubitatum est, electionem esse nullam, quia summus Pontifex potest consensum eligentium non solemniter præstitum invalidare. *c. unic. de postul. Pralat. Abb. in c. quod sicut. in fin. de elect.*

Licet Abbat^{is} sit regularis.

XIII. Neque facit, quod de prædictis solum constet ex instrumento, in quo Capitulum petit confirmationem, quia cum illud sit manu publica

Electio^{is} forma colligitur ex instrumento.

scriptum, habeatque sigillum & subscriptionem omnium eligentium, indubitatum est, quod probet, ut in puncto similis instrumenti dicunt, *Innoc. in c. innotuit. n. 3. de elect. 70. Andr. n. 20. Card. n. 7. vers. sexto quero, Bellam. n. 20. vers. item dicit. Bursat. consil. 159. n. 15. lib. 2. & videtur facere tex in c. Ecclesia vestra. il. 2. 57. & ibi. D.D. de elect.*

Et etiam
iuxta Con-
cordata
Germania
regulari do-
bet ex c. cu-
pientes, de
elect. in 6.

XIV. Tandem fuit consideratum, quod in omnem eventum electio non debet confirmari, cum non fuerit petita iuxta terminos *c. cupientes. 16. de elect. in 6.* & Concordata Germaniæ, & impedimenta quæ possent allegari non probantur; unde merito fuit resolutum in contumaciam alterius partis, non constare de valida electione, quæ debeat confirmari, neque etiam debere confirmari ex negligentia petitionis confirmationis. Et ita conclusum.

Subjungi-
tur altera
decisio Ro-
malis.

§. 5. Sequitur altera decisio prioris confirmatoria, coram eodem *Coccino die 24. Januarii 1625.* in qua per plura puncta tangentia canonicas Prælaturarum electiones, subtiliter resolvuntur.

Veneris 24. Januarii. 1625. coram eodem
D. Coccino.

Nullitates
electionis ob
non servatam
formam c.
quia propter
ser. latius
deducuntur.

N. I. **C**ONTRA decisionem in hac causa factam, in qua fuit resolutum, electionem non sustineri, tria opponebantur. *Primum*, quod non omnes nullitates oppositæ subsisterent. *Secundum*, quod electores possent juxta consuetudinem hoc modo eligendi. *Tertium*, quod in omnem eventum erat ista electio per *compromissum cum Scrutinio mixtum*, & ideo poterat sustineri. His tamen non obstantibus, & causa bis maturè discussa, Domini unanimi voto perstiterunt in resolutis. Nullitates enim in decisione firmatæ subsistant; nam cum fuerit actum per viam *Scrutini*, in pluribus non fuit servata forma tradita in *c. quia propter. de elect. Primò*, quia fuerunt electi tres Scrutatores extra Collegium, & tres de Collegio; & tamen numerus non potest augeri, nec sumi extra Collegium. *Secundò*, quia Scrutatores extra Collegium scrutati sunt votum fratris *Antoni* primi Scrutatoris, & deinde præsentem dicto *Antonio*, votum *Matthia* secundi Scrutatoris, & demum præsentibus *Antonio & Matthia*, votum *Valentini* tertii Scrutatoris: unde vota *Antonii & Matthia* corruunt. *Tertiò*, exquisitio suffragiorum fuit facta à scrutatoribus solum extra Collegium, assidentibus tantum tribus Scrutatoribus de Collegio. *Quartò*, quia suffragia non fuerunt in scriptis redacta. *Quintò*, quia non fuerunt publicata vota, sed tantum electio, quæ ideo corruit, ut in *c. quia propter.*

ter. de elect. & latè in alia decisione fuit dictum; ille enim *tex.* habet decretum irritans, ut in *ead. decis.* fuit deductum, & probat *tex. in c. sicut. 23. de elect. in 6.* ibi *decernens eas. si aliter fierent, non valere, & gloss. ibidem* dicit non valere ipso jure. Quare cum electio non fuerit canonica, S. D. N. illam confirmare non tenetur, tam ex dispositione juris communis, ut in *c. quamquam. 18. de elect. in 6.* quod licet procedat in electione Episcopatum, habet tamen locum etiam in aliis beneficiis Sedi Apostolicæ immediatè subiectis, *Roman. consil. 332. n. 11. gloss. in d. c. quamquam. in figurat. cas.* Quam etiam vigore Concordatorum, ibi, & *lapso dicto tempore, de quo scilicet in c. cupientes. 16. de elect. in 6. si non presentata, vel si minus canonice presentata fuerint electiones, providebimus.*

II. Neque est insistendum in eo, quod plerique DD. circa prædictas nullitates variant. Quia (ut fuit in prædicta decisione firmatum) omnes nullitates deducuntur, ex quo secundum communem DD. opinionem sunt contra substantialia formæ *c. quia propter. de elect.* quæ communis opinio operatur, ut ita debeat intelligi *tex.* & si aliquid contrarium fiat, non sit contra communem sententiam DD. sed contra ipsum *textum*, quem communis schola ita interpretatur. *Suarez de Legibus. lib. 6. c. 1. n. 5. vers. de hac igitur interpretatione.* Nec ex verbo *exceperunt*, deduci potest, quod vota in scriptis fuerint recepta, cum non fuerit additum in scriptis, prout loquitur *Suet. Tranq. de Tito Principe Romano*, ibi, *è pluribus comperi, notis quoque excipere velocissime solitum, &c.* & licet Scriptores & Notarii vocentur exceptores in *§. deinde*, ubi *gloss. in verb. exceptorem. auth. de defens. Civit.* & in *l. exceptores*, ubi *gloss. 1. C. de numer. actuar. lib. 12.* id tamen non concludit, quod dicendo *exceperunt*, in scriptis excepisse intelligendum sit: quid enim hoc verbum de per se positum importet, ipsi Grammatici bene discutunt. Ad id verò, quod in *decis.* dicitur, nempe Scrutatores tantum extra Collegium vota exquisivisse, assidentibus iis de Collegio, quod est contra formam *c. quia propter.* dum respondebatur, quod sufficiat presentia, & consensus ex *Innoc. in c. in Genesi. n. 5. de elect. & ex gloss. in c. sicut. in verb. per unum de elect. in 6.* fuit replicatum, quod *gloss. Innoc. & alii alleg.* non loquantur in his terminis. Quidquid autem dicendum esset, an unus ex Scrutoribus possit tantum scribere, schedulasque recipere, illud certum est, quod omnes Scrutatores debent exquirere; hic verò tres tantum Scrutatores extra Collegium exquisiverunt Scrutoribus de Collegio assidentibus. Nec debuit allegari, quod decretum irritans in *d. c. quia propter.* appositum, referatur solummodo ad formulas electionum, ita ut prohibeat omnem aliam formam, quam *Scrutinii, Compromissi & quasi per inspirationem*, non autem referatur ad solemnitates circa Scrutinium dispositas. Quia iste intellectus nedum est valde subtilis & novus; sed contra *tex. expressum in c.*

Ex consensu
ni Docto-
rum opini-
one.

Eccles

Ecclesia vestra. 57. §. denique de elect. Roman. conf. 332. n. 12. & contra alium text. inc. si cui. 23. eod. tit. in 6. ibi. talis electio cum præter formas, quas generale Concilium servari statuit in electionibus celebrandis, decernens eas, si aliter fierent, non valere.

*Nec contra
eam opera-
tur ulla
consuetudo.*

III. Quantum attinet ad secundum caput, quod scilicet in hac electione fuerit servata forma consuetudinis hujus Ecclesiæ, & ideo non fuerit opus servari formam *c. quia propter.* cum lex per contrariam consuetudinem, etiam quod habeat decretum irritans, abrogetur *Suar. de Legibus. lib. 7. c. 19. n. 14.* Tres fuerunt datæ responsiones. *Prima,* illam consuetudinem non probari, *Secunda,* non suffragari, cum non adsit expressus Papæ consensus. *Tertia,* eò magis non suffragari, quia nec adest scientia Papæ. Quod non probetur consuetudo satis patet; quia illa non inducitur, si vario modo fuit servatum, quia requirit actus uniformes, *Bart. in l. 2. in fin. princ. ff. solut. matrim. Dec. conf. 214. n. 2. vers. Secundo hoc idem & per tot. & conf. 129. col. 2. Alex. conf. 5. lib. 5. & conf. 173. per tot. lib. 6. Roland. conf. 2. n. 118. & seq. lib. 1. & conf. 87. n. 53. lib. 2. & conf. 13. n. 18. & 20. ubi. quod nullus discrepat. lib. 4. Aym. conf. 96. n. 5. Rimin. Jun. conf. 264. n. 28. & 29. lib. 3. & conf. 265. n. 25.* Et quando consuetudo est varia, quod non recedatur à jure communi, *Natt. conf. 132. in fin. & conf. 309. n. 9. Roland. d. conf. 87. n. 53. lib. 2. Curt. Jun. conf. 260. n. 20. lib. 3.* In proposito autem electiones, in quibus fit fundamentum, uniformes minimè sunt. In illa enim de anno 1502. sub *Alex. VI.* vota fuerunt redacta in scriptis, & tam Scrutatores de Collegio, quam extra, suffragia exquisiverunt. In alia facta de anno 1514. sub *Leone X.* fuerunt electi tres Scrutatores de Collegio, & vota in scriptis redacta. In alia de anno 1525. sub *Clem. VII.* tres tantum de Collegio Scrutatores fuerunt electi, & suffragia pariter redacta in scriptis. Sub *Pio V.* de anno 1565. tres etiam Scrutatores de Collegio tantum fuerunt adhibiti. Sub *Gregor. XIII.* de anno 1581. suffragia fuerunt per Notarios scripta, quod est de jure permissum, *gloss. in d. c. quia propter. in verb. redacta.* sola enim quaestio est, an Laicus Notarius possit scribere, ut per Doctores ibidem. Ultima verò sanctæ mem. *Greg. XV.* de anno 1621. satis innuit, vota fuisse in scriptis redacta. cum in ea dicatur, quod in præsentia Notarii vota scrutata fuerunt. Fuit præterea ex abundantanti consideratum, quod tempore *Clem. VII.* fuit electus *Joannes de Cellis,* & non datur alia electio usque ad tempus *Pii V.* & tamen electiones intermedias affuisse non est ambigendum, cum sub *Pio V.* non fuerit facta electio per obitum dicti *Joannis,* sed cujusdam *Petri,* prout fuerunt etiam electiones intermedie inter *Greg. XIII.* & *S. mem. Greg. XV.* tempore enim illius fuit electus quidam *Bernerus,* & sub ultimo *Gregorio* fuit facta electio per obitum *Nicolai,* & sic non rectè deducitur status electionum. Fuit insuper ponderatum, quod in electione sub *Alex. VI.* fuit facta mentio electionum,
de

de quibus in *e. quia propter.* & sub *Pio V.* dixerunt electores, quod volebant procedere per viam Scrutinii. Sub *Greg. XIII.* expresse etiam fuit dictum, quod ex tribus modis eligendi nimirum, per *Scrutinium*, per *compromissum*, & *quasi per inspirationem*, viam Scrutinii elegerunt. Et in postrema sub *S. mem. Greg. XV.* dicitur, quod viduatæ Ecclesiæ per viam Scrutinii intendebant providere. Ex quo igitur viam Scrutinii censuerunt eligendam, censendum est viam ordinariam elegisse, scilicet juxta terminos *c. quia propter. Specul. in rubr. de elect. n. 12.* si verò dictam formam servare nescientes errarunt, non potest dici aliquam consuetudinem induxisse, quæ ex certa scientia, non ex errore debet induci, *gloss. in c. fin. in verb. legitime. vers. item quod ex certa scientia & ibi etiam Abb. n. 12. de consuet. Sylvest. in verb. consuetudo. q. 4. Tabien. not. 7. n. 8. Medic. de Leg. part. 2. q. 41. n. 5.*

IV. Secundò fuit principaliter responsum, quod ad inducendam consuetudinem contra Canones, requiratur scientia & expressus consensus Papæ, alias nunquam per contrariam consuetudinem lex abrogatur. Quia Summus Pontifex non habet potestatem à populo, sed immediatè à Deo; & ideo non est populus, qui inducit consuetudinem contra Canones, sed auctoritas Papæ permittentis, *Abb. in c. fin. n. 8. in fin. de consuet. Salas de legibus. q. 97. trac. 14. disp. 19. sect. 6. n. 59. vers. hæc sententia.* Quod in lege civili secus est; nam lex civilis tendit ad bonum publicum, & in utilitatem privatorum: unde si populus vult sibi præjudicium inferre, Principes ab eodem populo potestatem habentes non curant, *l. de quibus. vers. nam cum ipse. ff. de leg. S. Thom. 1. 2. q. 47. art. 3. in resp. ad 3. Abb. in c. fin. n. 9. de consuet. Driedon de Libert. Christ. c. 11. ante fin.* Jus autem Canonicum principaliter intendit hominem in Deum dirigere, & venit ad bonum publicum Ecclesiasticum; & cum sit institutum à potestate spiritali, illa non potest in laicos cadere, *Abb. & Driedon locis præcitatis.* Hinc ergo cum consensus Papæ operetur ad istam consuetudinem inducendam, requiritur illius certa scientia, ita ut non sufficiat error, ut dictum est, & insimul requiritur animus inducendi consuetudinem, *gloss. in d. c. fin. in verb. legitime. ubi Abb. n. 17. & facit tex. in l. 1. C. qua sit long. consuet.* Quare si consensus Papæ est ille, qui consuetudinem inducit, & etiam ad hunc effectum requiritur certa scientia, & voluntas inducendi consuetudinem, non potest deduci voluntas, nisi expressus consensus adsit; multa enim per patientiam tolerantur, quæ deducta in iudicio, exigente justitia, toleranda non essent, ut dicit *tex. in c. cum jam dudum. 18. in fin. de praben. quem in puncto allegat gloss. in d. leges in verb. abrogata. distinct. 4.* & existis rationibus convincitur *Vasquez part. 2. q. 97. disp. 177. c. 12.* dum dicit nihil referre, quod Papa recipiat potestatem à Deo, & non à Populo, ut consensus ejus tacitus non possit operari ad derogandum suæ legi; ut enim ex prædictis apparet,

Quæ contra sacros canones non potest introduci sine certa scientia & expresso Papæ consensu.

multum refert, quod Papa immediatè potestatem habeat à Deo. In hoc autem casu nedum non adest expressus consensus summorum Pontificum, sed nec etiam scientia, ut in terra responsione ostendemus. Et quod requiratur nedum scientia, sed etiam expressus Papæ consensus ad inducendam consuetudinem contra Canones, etiam quantocumque temporis spatio ita fuerit servata, tenent gloss. in d. § leges, in verb. abrogata dist. 4. Archid. in c. cum de benef. n. 2. circa med. vers. nam & sibi notat. de prob. in 6. ubi optime dicit casum esse expressum in c. consequens & in c. nolite. 11. dist. c. facta 9. q. 3. & c. illud & c. ridiculum. 12. distinct. 70. Andr. in d. c. cum de beneficio. post princ. Gemin. n. 6. Franc. n. 3. & 4. S. Antonin. in sum. part. 1. tit. 16. 6. nunc 92. ante fin. vers. dicit autem Joannes. 70. de Salas de legibus. q. 97. tract. 14. disput. 19. n. 62. in fin. quam sententiam sequuta fuit Rota in Romana observationis contractus 23. Octobris 1551. coram Chisanen. relata apud Verall. decis. 204. n. 3. par. 3. & in Romana concordia S. Petri. 12. Febr. 1610. coram Reverendissimo D. meo Cavalerio, nunc S. D. N. Datar. quæ eò magis de plano procedunt, cum c. quia propter. habeat decretum irritans, ut considerant Archid. 70. Andr. Gemin. & Franc. locis prædictis. cui sententiæ consonat etiam dictum Goffr. & Innoc. in c. ad nostram in princ. de prob. ubi, lex quæ est contra jus commune, non debet servari, cum non sit inducta de certa scientia ejus, cujus est eondere & mutare legem, l. de quibus. ff. de legibus.

Quod fuisse
et probat
aut.

V. Tertiò principaliter etiam fuit responsum, quod communis & indubitata conclusio est, legem Papæ non posse abrogari, saltem absque illius scientia, ut egregiè probat Driedon. de libert. Christ. d. lib. 1. cap. 2. in fin. Vasquez ad S. Thom. 1. 2. q. 97. & hanc opinionem ab omnibus teneri affirmat Petrus de Lorca ad 1. 2. S. Thom. in tit. de legibus disp. 29. in princ. & latè fuit deductum in d. causa Romana concordia S. Petri. Quæ scientia, ex qua arguitur consensus, hic non adest, sed error, qui non sufficit ad inducendam consuetudinem, ut supra dictum est. Scientia enim summorum Pontificum, quæ deducitur ex confirmationibus non adest, cum electiones nullas confirmaverit absque certa scientia, Bar. in l. si constet. 12. n. 2. ff. de appell. ubi, quod per confirmationem non confirmatur electio invalida, nisi fieret ex certa scientia. Bal. in l. nominationes. 27. n. 2. vers. Tu dic. C. de appellat. ubi, quod confirmatio superioris non purgat vitium electionis, nisi Princeps confirmet ex plenitudine potestatis. Et loquitur in terminis electionis, in qua non fuit servata forma c. quia propter. Franc. Marc. decis. 227. n. 5. & 6. part. 1. Innoc. in c. cum dilectis. 31. n. 1. de elect. Alex. cons. 58. n. 8. lib. 1. ubi, quod nec certa scientia præsumitur, nisi probetur. In proposito autem, siue dicamus verba confirmationum de per se importare, quod Papa ex certa scientia confirmaverit, siue non; nihilominus utcumque sit, veritas

itas est, quod summi Pontifices confirmaverint electiones tamquam canonicas, & verè non sint tales, cum in illis non fuerit insertus tenor; præsumuntur circumventi ab iis, quibus electiones examinandas mandarunt, *Felin. in c. cum à nobis. n. 3. de test. Ruin. conf. 41. n. 15. vers. secundo respondendum. lib. 1. Gabr. concl. 1. n. 42. & seq. de probat.*

VI. Neque facit, quod quando intervenit consensus de jure naturali requisitus, electio dicatur canonica, *Innoc. in c. cum sicut. n. 7. Compostell. col. 6. in princ. num. 17. vers. itom quero. de elect. Archid. in c. nullus. n. 2. eod. tit. Franc. Marc. decis. 1322. n. 1. in fin. part. 1.* & in dictis electionibus intervenit consensus de jure naturæ requisitus, & propterea tanquam canonicæ potuerunt confirmari, *Innoc. in d. c. quod sicut. n. 23. v. circa primum so. Andr. n. 7. Bellam. n. 50.* Quia fuit responsum, electionem triplici modo dici canonicam. Largè, strictè & strictius; ut per *Gemin. in conf. 88. n. 4.* Strictius dicitur canonica electio, quando omnia interveniunt, quæ sunt de substantia & solemnitate: quæ si omittantur, electio est nulla, ut in *d. c. quia propter.* Strictè dicitur, quando servantur illa, quæ sunt de substantia: omissis tamen his, quæ pertinent ad solemnitatem, ut puta, vocatio absentium, &c. & isto casu electio non est nulla, sed venit annullanda, ut in *c. quod sicut. 28. de elect.* Largè dicitur canonica, quando non sunt servata substantialia, nec alia solemnia requisita à jure positivo: sed habet tantum validitatem juris naturalis, ut quia scilicet habet consensum eligentium, & ista de jure non est valida, ut in *d. c. quia propter.* & in *c. sicut 21. de elect. in 6.* Ubi autem appellat electiones canonicas, censendum est intellexisse de electionibus canonicis strictiori modo, cum jura tales approbent, & illud est proprium significatum, quod communiter jura recipiunt: dum enim dicunt canonicam, intelligunt de valida, ut patet in *c. postulastis. 7. in princ. de cleric. excomm. ministr.* & à propria verborum significatione recedendum non est, *l. non aliter. ff. de Legat. 3. c. in nostra. 8. de injur. & in c. propterea. 8. de verb. significat.* Ita egregiè *Gemin. d. conf. 88. n. 4. & bene Rebuff. in praxi. tit. canonica institutio qua dicatur,* ubi, quod solum illa dicitur canonica, quæ fit secundum Canones, *c. cum olim. 7. de dolo. c. gravis. 15. de cens. c. unic. de atat. & qualitat. in 6* nec potest dici canonica, quæ jure facta non sit, *c. 1. de elect.* Et si diceremus summos Pontifices non ita sensisse electiones canonicas, confirmationes tanquam non factæ ex certa scientia corruerent, ut supra ostensum est.

Electioes
canonica
intelliguntur
strictiori
modo

VII. Neque debuit allegari, quod in Concordatis habeatur, Papam confirmaturum electiones canonicas, & Concordata debeant intelligi juxta terminos Concilii Basileensis *Sess. 38. de elect.* in quo fuit statutum, quod electiones factæ ab omnibus, vel à majori parte, etiamsi reliqua electionis formam concernentia omiſsa fuerint, confirmari deberent. Nam ut plene

Et de iis lo-
quuntur
Concorda-
ta Germa-
nia.

fatisfiat huic prætenſæ vanitati, & minùs dignæ, ut à Catholicis allegetur, Concordata continent: *Placet Nobis, quod in Metropolitanis & Cathedralibus, &c. & Monasteriis immediate ſubjectis Sedi Apoſtolica ſiant electiones canonice, quæ ad dictam Sedem deferuntur, quas etiam ad tempus conſtitutum in Conſtitutione ſel. recor. Nicolai Papæ III. quæ incipit, Cupientes, exſpectabimus, & lapſo dicto tempore, ſi non præſentata, vel ſi minùs canonice præſentata fuerint, providebimus, &c. & ſi canonice fuerint, eas confirmabimus, niſi ex rationabili & evidenti cauſa, &c. de digniori & utiliori perſona duxerimus providendum, &c.* Hujusmodi Concordata, quod ſint intelligenda de electionibus ſtrictiori modo acceptis, hoc eſt juxta formam *quia propter*, dicit *Henr. Caniſ. in annot. ad dd. concordata* & probatur ex verbis illis, *ſi præſentata minùs canonice fuerint*, quæ verba ſunt deſumpta ex *ſex. in c. quanquam, 12. de elect. in 6.* ubi minùs canonicas appellat illas electiones, quæ fiunt contra formam Concilii Generalis, quæ eſt forma *c. quia propter*, ut notat *gloſſ. ibidem*. Et hæc ſatis probant omnia ſuperius deducta ad interpretationem verbi *canonicas*, poſiti in confirmationibus. Et *Aneas Syl.* in ejus epilt. 338. *Martino Meyer* Archiepiſcopi Moguntini Cancellario miſſa, data Romæ 12. Kalend. Octobris 1457. & ſic ſtatim poſt Concordata, videtur illa intelligere de electionibus canonicis, prout de jure communi inquit enim, *nulla electio rejecta eſt, quam conſtituiſſe canonicam; Pontificalis Eccleſia in Alemannia nulla reſervata eſt ſpecialiter S. D. N. contra Concordata veſtra, &c.*

Nec attenditur Concilium Baſileenſe, quod cum non niſi conciliabulum erat.

VIII. Et hoc poſito, inanis etiam eſt prætenſio, quod Concordata ſint intelligenda juxta determinationem Concilii Baſileenſis, quia licet illud in principio fuerit Oecumenicum, eo quod auctoritate ſummi Pontificis fuerit indictum ſub Præſidio *Juliani Cardinalis Caſarini*, & proſequutum, donec illicita poteſtate uſurpata, & in Pontificem Romanum omni judicio & ſubjectione coactiva jure Divino exemptum, judicium ſuum ipſi converterent, & Pontifex Legatum ſuum, omneſque alios Episcopos advocaret. Quando verò poſt horum diſceſſum Synodus ſub Præſidio Cardinalis *Arelatenſis* continuata, invitoque Pontifice prorogata eſt, non tantum Oecumenica, verum etiam Legitima Synodus eſſe deſiit. Nam eo tempore, quo Concilium in Pontificem ſententiam pronunciare auſum eſt, omneſque præcipui Episcopos diſceſſerant, & Cardinalis *Arelaten.* præſidendi ſibi munus aſſumpſerat, quia Episcopos pauciſſimi erant, introduxerunt in Synodum ingentem Presbyterorum multitudinem, ita ut contra omnem formam Conciliorum, non Episcoporum, ſed Presbyterorum Synodus eſſet, ut Deus Opt. Max. ſententiam ſuam dicere volens, tam horribili peſte Baſileam affligebat, ut major pars eorum, qui remaſerunt in conciliabulo, vel extincti, vel ſecedere coacti fuerint, ut retet *En. Syl. in hiſtoria Concilii*

Basileen. cui ipse interfuit, quod Concilium in Concilio Lateranensi ultimo sub *Julio II. Sess. 4.* & sub *Leone X. Sess. 11.* appellatur schismaticum, seditiosum, & nullius prorsus auctoritatis, & S. mem. *Eugenius IV.* ad orationem habitam per *Joannem Bachenstein* & petitionem factam nomine Concilii Basileensis, inter alia, cum peteretur observatio decreti de electionibus, præmissa responsione, quod semper ejus fuit intentionis invigilare in his, quæ honorem Dei, salutem animarum, ac bonum totius Ecclesiæ, & Reipublicæ Christianæ concernerent, signanter ad extirpationem hæresum, reformationem morum, ac pacem populi Christiani: ad specialiter petita sic respondit: *Quantum autem ad negotium indulgentiarum, electionum, annatarum, causarum, & vacatorum scriptorum & abbreviatorum Romanæ Curia; quia materia grandes sunt, & discussione, & declaratione indigent, se unâ cum fratribus suis S. R. E. Cardinibus decrevisse respondere per suos Concilio, quod quamprimum facere intendit, sperans responsiones suas tales esse debere, quæ justitiæ & honestati convenient, ipsique Concilio, & omnibus piè sentientibus ad Dei honorem, charitatem & pacem, ac bonum universalis Ecclesiæ grata & accepta merito sint futura.* Ita habetur tom. 4. part. 1. Concilior. Colonia impr. in append. fol. 177. & seq. & fol. 179. habetur prædicta responsio.

IX. Neque dici potest, Concordata esse intelligenda juxta Concilium Basileense, ex quo *Nicolaus V.* qui Concordata fecit, decreta Concilii Basileensis confirmaverit, ut patet in ejus Bulla, & refert *Aneas Syl. & Gobelin.* locis citatis. Et ideo Concordata debent intelligi juxta statuta Concilii Basileensis per eundem Pontificem confirmata: quia hoc est merum figmentum, cum Concordata habeant *Dat. Kal. Aprilis. 1447.* Bulla autem habet *Datam sub 14. Kal. Julii 1449.* Et sic de tempore Concordatorum Bulla non erat in rerum natura, Veritas tamen est, quod *Nicolaus V.* non confirmavit decreta Concilii, sed pro bono pacis electiones factas in obedientia Concilii Basileensis, ut patet in prædicta Bulla, quæ habetur in d. tom. 4. p. 1. fol. 96. cujus hæc sunt verba formalia, *Nicolaus, &c. quascumque promotiones electiones, confirmationes, postulationum admissiones, translationes, commendas, administrationes, provisiones, reservationes, uniones, incorporationes, revocationes, patti donationes, consecrationes, personarum benedictiones, de ordine ad ordinem translationes, infundationes, absolutiones, liberationes, quietationes super quibuscumque debitis ratione decimarum, indulgentiarum, annatarum, dispensationes tam super ætatis, quàm natalium & aliarum inhabilitatum defectus, &c. ac omnia & singula, tam justitiæ, quàm gratiam concernentia, sive in foro conscientie, vel contentioso in personis & locis, quæ tempore concessionis, & aliorum præmissorum obedi verunt prædicto Venerabili ac Charissimo Fratri Nostro Amodeo Card. Felici*

Cujus decreta Nicolaus Papa V. simpliciter non probavit

V. nominato, ac congregatis (in Concilio Basileen) aut alterius eorum auctoritate, etiam per Legatos de latere, seu delegatos ab eis potestatem habentes conjunctim vel divisim qualitercumque facta gesta, concessa, indulta, data, disposita & ordinata, etiam si majora aut graviora, aut alterius ejusdemque natura à pramissis existant, & specialem requirentia expressionem cum omnibus & singulis inde sequutis, ac etiam omnia & singula per Ordinarios in dictis locis facta, pro bono pacis & unionis Ecclesie, motu proprio & ex certa scientia & Apostolica potestatis plenitudine, de consensu Reverendibilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, presentium serie approbamus, ratificamus, & confirmamus, rataque & firma fieri volumus, &c.

*Et quamvis prædicta clarissima sint, potest tamen addi, quod si gesta Concilii Basileen, fuissent confirmata, frustra in Concilio Lateranen, sub Julio II. & Leone X. Sess. 4. & II. ut supra relatam est, illud fuisset appellatum schismaticum, seditiosum, & nullius prorsus auctoritatis; & incassum, dum in eodem Concilio Lateranen. improbantur acta Basileen, fuissent facta Concordata cum Rege Franciæ. Et Aneas Syl. epist. 369. sub Data Romæ 8. Augusti 1457. scribens d. Martino Mayer Cancellario Archiepiscopi Moguntini, non dicit decreta Concilii fuisse confirmata, imò totum oppositum: sique aliter diceret, falsum esset. Audiatur ipsemet loquens ibi: *Sed us ad querelas tuas veniamus, dicimus tibi, dignum esse, ut compactata cum vestra Natione serventur, &c. verum cum dicis decreta Concilii Basileen, non custodiri, idque putas injuriosum esse Nationi, indignam dicimus esse querelam tuam; propter decreta enim Basileen Concilii, inter Sedem Apostolicam & Nationem vestram dissidium cœpit: cum vos illa prorsus tenenda diceretis: Apostolica verò Sedes omnia rejiceret. Itaque fuit denique compositio facta (scilicet Concordata) in qua nos Imperatorio nomine interfuimus, eam certam legem dedit inviolabiliter observandam, per quam aliqua ex decretis Concilii prædicti recepta videntur, aliqua rejecta: hoc est, fuerunt facta Concordata, per quæ aliquid fuit concessum Nationi; non autem simpliciter dicit, quod per Concordata gesta in Concilio Basileen, fuerunt confirmata; & subditur: *Itaque non justè agis, si per omnia servanda esse decreta contendis, & sequitur ibidem. Sed venio ad electiones, quas passim contemni refers. Hoc non invenimus ita esse, ut asseris: nam postquam ex Alemannia huc venimus, plures Ecclesie Cathedrales ejusdem Nationis vacaverunt, in quibus vel postulationes factæ, vel electiones fuere. De postulationibus nihil est quod objici possit: nam illa ex gratia pendent etiam vetusto jure, liberumque est Pontifici Maximo eas admittere, vel rejicere: electiones autem si canonice fuerint, compactatorum vigore confirmationem merentur, nec repelli possunt, nisi de utiliori persona Romanus Pontifex de consilio Fratrum suorum S. R. E. Cardinalium duxerit providendum; sed neque hic est ali-***

quid

quid, quod reprehendi merito possit. Et sic apparet, quod refert tenorem Concordatorum, & intelligit de electionibus canonicis, prout de jure communi, non autem juxta disposita in prædicto Conciliabulo, & subsequitur idem *Aneas*; de tempore dicimus, quo Romanam Curiam sequimur, neque enim (jam biennium tantum est, quod hic sumus) ulla electio huc allata est, quæ vitæ & canonicè comperta sit; nam Trajectensis electio, de qua magni rumores habiti sunt, in personam excommunicati ceciderat; alia verò alios defectus habnere; & concludendo dicit: Itaque vides non esse, cur vestra Natio circa electiones justam querelam habeat, &c.

X. Et non adversatur idem *En. Syl.* sed favei in *Apolog. ad eundem Martinum Mayer fol. 672. secundum parvam impressionem*: ibi enim recenset obitum *Eugenii IV.* & creationem *Nicolai V.* quodque miserit legatum in Germaniam *Joannem Cardinalem S. Angeli*: coram quo inquit disceptatum est quonam pacto Pontifici *Nicolao* parendum esset erant, qui decreta *Basilæen. Concilii* omnia suscipienda contenderent, illisque salvis *Papa* obediendum. Contra *Legatus Apostolicus* ejus Concilii legibus, quod *Romana Sedes* refutasset, nullam inesse vim agebat: alii, quibus media sententia placebat, verum *Basilæa Concilium* aliquando affirmabant, ejusque temporis constitutiones haud quaquam rejiciendas esse putabant. Postremò eo modo concordie locus fuit, ut sententia quorundam decretorum *Basilæensis Concilii* reciperetur: reliqua verò ejus statuta rejecta viderentur. Hæc verba non sunt intelligenda, quod decreta Concilii fuerint approbata, sed quod in Concordatis aliquid fuerit conventum, prout dispositum fuerat in Concilio *Basilæensi*; & quoad formam electionum, quod *Concordata* non sequanter disposita in Concilio *Basilæen.* literis rotundis idem *Aneas* asserit ibi; Sed pergis ulterius, & concordia formulam attingens, decretum super electionibus in *Basilæa* promulgatum, tanquam receptum in conventionibus videtur, infringi, rejicique contendis; inexcusabilem esse *Romanum Pontificem* arbitraris, & prorsus injustum, qui cunctis electionibus adversetur, nec tolerabile hoc tua gente esse existimas, nec tibi responderi posse in hac parte confidis. Sed subite qui tar prædictæ objectioni talis responsio. Falleris haud modicè nostro judicio, quemadmodum clarior tibi ostendemus; nam formata concordia, qua respicit electiones, hunc sensum habet; illas enim in Ecclesiis Cathedralibus & ex Monasteriis expectari jubet per tempora, quæ sunt à jure statuta, easque si canonice fuerint, confirmari, nisi *Romanus Pontifex* de persona, quæ sit magis idonea electo, vacanti Ecclesie de Consilio Fratrum suorum *S. R. E. Cardinalium* providendum duxerit. Et sic verbis, quibus nihil potest objici, dicit *Concordata* circa electiones non esse intelligenda, ut scilicet electiones subsistant, si juxta tenorem Concilii *Basilæen.* fiant; sed solum quod sustineantur, si secundum *Canones* factæ fuerint; &

tamen

sed quæ
dam duxer
razas in es
disposita, &
per Concord
data Ger
mania con
venta con
cessis.

tamen recenset plures electiones, quas Summi Pontifices tanquam canonicas confirmarunt; alias verò tanquam minus canonicas rejecerunt. Denique *Gobelin in comm. Pet. II.* qui fuit idem *Aeneas Sylv.* ita in minoribus appellatus, fol. 12. secundum magn. impress. & fol. 20. secundum parvam vers. interea *Joannes*, refert, quod Legati Romam missi retulerunt *Eugenium* durissimè respondisse, & quod *Aeneas Sylv.* alias notulas composuit, quæ *Eugenio* mitterentur, ut verè postea Romam missæ fuerunt; sed hoc non tangit negotii veritatem, quæ clarè elucescit ex supra deductis.

in hac electione non intervenit compromissum cum Scrutinio mixtum, nec expressum.

XI. Quantum attinet ad tertium principale caput oppositum, nempe quod ista non fuerit facta electio simpliciter per Scrutinium, sed per compromissum cum Scrutinio mixtum, quæ forma eligendi est canonica. Puta, si ita compromissum sit, ut compromissarii ipsi exquirant vota singulorum, illumq; eligant, in quem major & sanior pars consenserit, ut est Constitutio *Innocentii III.* de qua in *c. cum dilectus*, 32. de elect. quæ non fuit revocata per Constitutionem *Alex. III.* in Concilio Generali de anno 1215. de quo in dicto *c. quia propter.* ut declarat *Bonifacius VIII.* in *c. cum expediat*, 29. de elect. in 6. *c. si cui*, 27. eod. tit. *Canis.* in compend. jur. canon. in tit. de elect. §. de concurs. comprom. cum Scrutin. *Bcis.* de elect. par. 3. c. 17. n. 4. vers. aliquando autem. Cæterum quod ista forma sit canonica non negatur, sed factum negatur; non enim fuit processum per viam compromissi cum Scrutinio mixti; quia compromissum aut fit expressè, aut tacitè ex verbis inducitur, ut sentit *Petr. de Bais.* ead. p. 3. c. 17. n. 1. in fin. de elect. & *Specul.* in rubr. ejusdem tituli n. 13. In hoc autem casu neutrum adest. Non expressum: quia congregato Capitulo, is, qui habet in Capitulo primam vocem, vel alius de mandato Capituli, seu quivis etiam sine mandato, Capitulo tamen non contradicente, requirit primò singulos sigillatim, non placeat procedere hac forma compromissi; & omnibus consentientibus, ita ut nullus omnino discrepet, debet requirere eos iterum, quibusnam personis, & per quem modum velint eis committere vices suas, & omnibus de personis concordantibus & de modo; tunc omnes simul, vel unus nomine omnium in personas hujusmodi eligendas transferat potestatem, si verò Capitulum nolit in compromissarios convenire, possunt eo casu, ut citius ad concordiam deveniatur, uni vel pluribus, qui vice omnium eligant compromissarios, committere vices suas, ita *Mandagot.* de elect. part. 1. c. 39. *Compostell.* in *c. quia propter*, n. 26. vers. quero modo. & ibi *Bellam.* in §. vel saltem. n. 7. eod. tit. & de hoc debet confici publicum instrumentum. *Specul.* in tit. de elect. §. 2. in princ. *Bertach.* de Episcop. part. 1. lib. 3. q. 49. n. 93. idem *specul.* in *c. de via compromiss.* n. 4. & hoc casu quæstio est, ut per *Bart.* in l. institutio. n. 3. ff. de cond. instit. an duo sint conficienda instrumenta, ut scilicet unum contineat: Nos eligimus, quem tales compromissarii nominabunt & alterum:

Eligi-

Eligimus illum, quando tales compromissarii nominabunt, tamen idem Bart. concludit, quod licet de jure duo essent conficienda, de consuetudine contrarium servatur. Hanc autem formam hic non fuisse servatam certum est, cum nihil tale legatur in instrumento S. D. N. transmissio.

XII. Reliquum est, ut videatur, an adsit compromissum cum Scrutinio mixtum, saltem tacite. Abbas *Richardotus* fuit electus Præsidens Capituli, & ea quæ uti talis gessit, gessit in præsentia Abbatis Trevirensis & S. Matthei; fuerunt etiam electi tres Scrutatores de Collegio, quibus, & antea nominatis Abbatibus fuit data & concessa omnis auctoritas & potestas secreta & sigillatim vota omnium & singulorum scrutandi; quapropter hi fuerunt electi Scrutatores, non compromissarii, ut scilicet eligerent per compromissum cum Scrutinio mixtum; ut enim superius firmatum est, debet dari facultas, ut compromissarii vota singulorum exquirant, illumque eligant in quem major & sanior pars consenserit, *d. c. cum dilectus. 32. de elect.* quem ita explicat *gloss. in c. cum expedias. 29. quæ est prima, & incipit pro intellectu. de elect.* Et quamvis in dicto instrumento subdatur, *Et facta collatione numeri ad numerum, zeli ad zelum, meriti ad meritum, fuit data potestas illum in Abbatem nominandi, & publicandi, in quem omnes, vel major pars Capituli inveniretur consensisse.* Hæc tamen verba sunt intelligenda, ut scilicet Scrutatores possint nominare, hoc est, verbo pronunciare, seu proclamare & publicare electionem factam à Capitulo; non autem, quod ipsi tanquam compromissarii possint eligere; quia post electionem factam à Capitulo, electio pronunciatur & publicatur, ut bene *Rebuff. super Concord. rubr. de reg. ad Prælat. nomin. § ult. in verb. forma in 13. 15. & 16. requis. fol. 230. & 231.* & tunc demum data facultate nominandi, censetur data facultas etiam eligendi, si constat arbitros fuisse electos. Et in istis terminis procedit *tex. in c. cum in jure peritus. 33. de elect. ubi Hostien. n. 13. vers. sed quidquid dicat Jo. Andr. n. 8. Rebuff. in præct. de nomin. q. 1. n. 24.* hic autem non fuerunt electi arbitri, sed Scrutatores, ut dictum est: & ideo illa facultas nominandi debet quoad publicationem censi, vel ad summum data ad electionem nomine Capituli faciendam; cum de substantia sit, ut unus nomine Capituli eligat, ut in *c. quia propter, & ibi DD.* quod clarius ex modo procedendi, de quo statim dicam, colligi potest.

XIII. Cessat denique omnis difficultas: quia in instrumento, quo petitur confirmatio, Capitulum his verbis loquitur: *Atque pro publicatione novi electi Abbatis & Pastoris instantes per sape dictum D. Præsidentem expresse rogati, num actam per nos electionem ratam firmamque haberemus.* Ex qua serie apparet, quod Abbas non vocatur compromissarius, sed Præsidens, & non agitur de electione facta à compromissariis, sed ab ipso met Capitulo. Et quamvis in compromissis Capitulum censeatur eligere, quem arbitri

Nec tacitum

Quod ex ipso electionis instrumentis patet.

nominabunt, *Compofell. in c. licet. n. 7. de elect. Hostien. n. 14. vers. utique quia ex compromissis.* hic tamen Capitulum non loquitur de electione ipsius nomine facta à compromissariis, sed de electione ab ipso met Capitulo facta, quod evidentius demonstratur; quia Capitulum proclamari & publicari fecit electionem per ipsum Præsidentem *Richardotum*; quod propriè convenit electioni per Scrutinium; facta enim collatione, debet sequi communis electio per unum nomine Capituli per verba singularis numeri, ut in *c. cum ab uno. 4. de re iudic. in 6. c. sicut. 21. de elect. in 6. Franc. Marc. decis. 922. n. 2. l. 1.* Et ita communis electio potest etiam fieri per extraneum, dummodo electores tacitè, vel expressè consentiant. *Bais in direct. elect. part. 3. c. 33. n. 4. & seq.* Si igitur fuisset processum per viam compromissi, unus compromissarius omnium compromissariorum vice eligere debuisset, ut puta, dicendo, *Ego N compromissarius ex consensu & voluntate compromissariorum meorum eligo, &c.* Hanc formam ponit *Mirand. in manual. Pralat. regul. par. 2. q. 33. art. 38 conclus. 2.* & bene adaptatur, quando pronuntiatio fit sine scriptis. *Mandagos. de elect. q. 59 form. 9.* ponit aliam, quæ id me in substantia continet; & subijcit opus esse, ut unus vice omnium eligat, aliàs electio est nulla. *Oldrad. cons. 184. in princ. Roman. cons. 216. n. 4. vers. quariò ejusdem nullitas.* In proposito autem neque expressè, neque per æquipollens verba possunt importare, quod *Præsidentis* tanquam compromissarius nomine aliorum compromissariorum elegerit.

Quin & in
compromis-
so observa-
ri debent
substantia-
lia Scruti-
ni.

XIV. Dato tamen, absque eo, quod veritati præjudicetur, quod electio fuerit per compromissum cum Scrutinio mixtum, nec etiam sustinetur; licet enim ista dicatur melior, & expeditior forma, cum non omnes formam Scrutinii bene sciant, ut ait *gloss. in c. cum expediat. 29. in verb. inquisitis. de elect. in 6. Mandagos. de elect. c. 41. in litera E.* Nihilominus isto casu non possunt omitti substantialia Scrutinii, *c. sicut. 22. de elect. in 6.* ubi, si fuerit actum, quod electio facta per compromissum cum Scrutinio mixtum, ut scilicet eligatur ille, in quem major pars respectu numeri, non autem respectu totius Capituli consenserit, valeat, non tenet. Et *gloss. ibid.* exemplificat in verbo *secretò*, si fuerit actum, quod vota non sint secreta: quia semper habet locum ratio finalis illius *tex.* & meritò hoc dicit; ex ea enim ratione *tex.* dicit electionem factam vigore compromissi non tenere, si actum fuit, ut eligatur nominatus à majori parte respectu minoris, cum hoc sit præter formam, quam Generale Concilium servari statuit in electionibus celebrandis, decernens eas, si aliter fierent, non valere, & *gloss. ibid.* explicat ipso jure: & sic ista ratio militat, quotiescumque omittitur aliquod substantiale, de quo in *c. quia propter.* ut bene *Abb. in d. c. quia propter. §. vel saltem. n. 2. vers. non tamen de elect.* ubi dicit, quod etsi prædicta *gloss. in c. cum expediat.* hanc formam utiliorem nominet, non tamen intelligas, quod com-

promittentes possint in aliquo tollere hujus Capituli substantialia (scilicet *c. quia propter.*) *Batr. in d. c. feni. n. 5. in fin. de elect. in 6. Lap. Abb. n. 2. Canis. in sum. jur. Cano. tit. de elect. §. de concurs. Scrut. cum compr. & expressè sentiunt DD. mox allegandi, dum firman, quod in electione per compromissum cum Scrutinio mixtum non requiratur collatio plena, sed aliqualis, cum forma compromissi non requirat illam de se, quam requirit forma Scrutinii: illa enim arctior, ista liberior, nec tenetur compromissarius ad aliud, quam ad id, quod in compromisso expressum est; quia non est necessaria collatio meriti ad meritum, zeli ad zelum, sed numeri tantum ad numerum, ut nimirum videatur, an adsit major pars totius Capituli, *Monach. in c. cum expediat. 29. n. 9. ad fin. vers. item quero §. n. 10. de elect. in 6. Jo. Andr. in princ. Gemin. n. 3. vers. quero an ista forma. Compostell. in c. in Genesi. 59. col. 3. vers. in forma verò compromissi. ubi Abb. n. 2. in 4. notab. de elect. & in hoc ista forma compromissi cum Scrutinio mixti potest secundo dictam gloss. utilior appellari. In nostro casu autem omnes defectus considerati in forma meri Scrutinii, in hac etiam electione militarent: excepto tamen, quod non dicerentur adhibiti sex Scrutatores: quia tres primi extra Collegium compromissariorum nomine venirent; & alia nullitas posset addi, quod unus ex compromissariis nomine aliorum compromissariorum electionem minimè publicaverit. Et ex forma ipsius compromissi corrueret etiam electio; quia Scrutatores de Collegio non exquisiverunt suffragia, & illa non fuerunt redacta in scriptis, prout fuerat ordinatum in instrumento compromissi: quæ ommissio formæ viciat compromissum, cum forma data sit servanda, & illius verba debeant potius restringi, quam ampliari, ut per DD. in illo *c. cum expediat. loco citato.* & bene *Bald. cons. 101. nobiles viri. n. 8. vers. videtur concludendum. in fin. §. cons. 103. lib. 3. in princ. Soc. cons. 20. in princip. lib. 1. ubi, quod est stricti juris, & in ea veniunt solum ea, de quibus specialiter est dictum, Dyn. cons. 45. incip. Questio qua vertitur.* Et ita conclusum.**

§. 6. Hæc porrò forma electionis in *d. c. quia propter.* extenditur etiam ad dignitates majores, & principales in Ecclesiis Collegiatis, quales in Germania sunt Præposituræ, uti mox dicemus, & patebit *infra hoc titulo §. dubio. §. 10.* ubi nimirum ex indulto Apostolico inferioribus ad eandem electio concessa est, uti Leodiensibus & aliis *infra §. 12. & 13.* adducendis; non autem ad dignitates inferiores, veluti Decanatus, & alias, prout decidit Rota Romana in causa *Decanatus S. Bartholomæi Leodiensis* *intra scriptis decisionibus,*

Eadem forma electionis servari debet in majoribus & principalibus dignitatibus.

DECISIONES ROTALES

In una Leodien. Decanatus.

P R I M A

Coram R. P. D. Manzanedo. Veneris.

26. Februarii 1627.

Electio Decanatus valida declaratur.

N. I. V Acante Decanatu Ecclesie Collegiate S. Bartholomaei Leodien. Capitulum & Canonici dictae Ecclesie in Decanatu elegerunt *D. Joannem Sauueur*, qui praesentata electione Capitulo Cathedrali Leodiensi, ab Episcopo petiit confirmationem illius, sed quia pro parte *D. Joannis Novilia* fuit oppositum de invaliditate electionis, ideo causa in Rota introducta, & mihi commissa, dubitavi an constaret de illius validitate, & Domini constare responderunt, & moti fuerunt ex eo, quod *D. Joannes Sauueur* non solum habuit majorem partem votorum respectu totius Capituli, prout requiritur ad effectum, ut quis dicatur canonicè electus à majori & saniori parte Capituli, ad *text. in c. Ecclesia vestra. 48. de elect. ubi Abb. n. 4. & cons. 25. n. 4. lib. 2. Franc. Marc. decis. 922. n. 3. lib. 1.* Sed etiam habuit omnia vota, ut legitur in instrumento electionis, de quo in *summario d. Joannis n. 1.* unde negari non potest, quin appareat de validitate electionis, uti facta à majori parte Canonicoꝝ, à Canonicis congregatis more Collegii, ad *trad. per Dec. in c. cum omnes. 18. in prima lect. de constit.*

Cui non obstat c. quia propter. de elect. nisi in dignitatibus inferioribus locum non habens.

II. Nec visum fuit Dominis obstare dispositionem *text. in c. quia propter. 42. de elect.* cum praescripta ibi forma procedat solum, & sibi locum vendicet in electionibus Ecclesiarum, quae per mortem Praelati viduantur, ut notat ibi *gloss. 1. & ibid. Abb. n. 7. vers. circa istam partem, & vers. in hanc partem ubi testatur de communi Jo. Andr. n. 6. Butr. n. 19. Imol. n. 3. vers. sed non habet locum. Franc. Marc. decis. 924. n. 1. lib. 1.* Et in puncto, quod dicta forma non sit servanda in electione dignitatum inferiorum dicit *Abb. ubi supra. n. 7. vers. iste autem Imol. d. n. 3. Franc. Marc. decis. 920. n. 3. & 4. lib. 1.* ex quo sequitur, quod licet Capitulum voluerit eligere per viam Scrutinii, non erat servanda in dicta electione forma *d. c. quia propter*, cum non agatur de prima dignitate Collegiate, ut constat ex litteris *Sixti V.* ex fide *Cuozialium*, de quibus in dicto *summario Joannis num. 2. & 3. Garcias. de benef. par. 2. c. 6. n. 20.*

III. Mi-

III. Minus obstat, quod Scrutatores non publicaverint electionem juxta præscriptam illis formam in Compromisso; quia cum publicationem electionis Capitulum commiserit Scrutatoribus & directoribus, potuit illa fieri per unum ex illis, qui cæteris præsentibus, jure optimo potuit publicationem electionis facere, *ad text. in c. sicut. 21. de elect. in 6. & tantò magis, stante præsentia & acquiescentia ipsius Capituli, dum Decanus S. Pauli unus ex compromissariis, tam nomine suo, quam aliorum omnium publicavit in Decanum D. Joannem Sauveur; ex quo resultat non solum ratificatio gestorum per Decanum S. Pauli, quibus Capitulum tacendo videtur consensisse, ut in puncto gloss. in d. c. sicut. verb. per unum. Abb. in d. e. quia propter. n. 11. Specul. tit. de elect. §. 1. n. 2. vers. si autem. Franc. Marc. decis. 924. n. 2. Petr. de Baffio, in direct. elect. par. 3. cap. 33. n. 4. qui DD. loquuntur, quando publicatio debet fieri ab eo, qui non est de Capitulo, ut in casu nostro, sed etiam declaratur & cognoscitur, quid & quomodo per d. Capitulum S. Bartholomæi Scrutatoribus ac directoribus fuerit ordinatum & dispositum.*

Publicatio electionis potest fieri ab uno Scrutatorum.

IV. Denique non obstat, quod instrumentum electionis, ex eo quod careat testibus, non videatur in forma probanti, cum talis defectus suppleatur ex subscriptione directorum, præsertim cum adfuerit unus testis, & Notarius, qui loco alterius testis habetur, nec non tot Canonici, qui sic & tanquam partes & interesse habentes considerentur, nihilominus visum fuit Dominis sufficere pro talis defectus supplemento.

Instrumentum electionis subscriptum à directoribus est in forma probantis.

V. Ex quibus censuerunt Domini electionem fuisse validam, reservarunt tamen super electi idoneitate particulariter videre.

Conclusio pro validitate electionis.

SECUNDA.

Mercurii 10. Decembris 1627. coram R.

P. D. Pirovano.

N.I. **R**esolutum fuit, standum esse in decisis in hac causa 26. Februarii præteriti 1627. quia Sauveur docet de suo titulo, nempe valida electione, nedum quia habuit majorem votorum partem respectu totius Capituli ad canonicam electionem necessitatem c. Ecclesia vestra. 48. de elect. ubi Abb. n. 4. & cons. 52. n. 4. lib. 2. Dec. in c. cum omnes. 18. in 1. lect. n. 7. de constir. Franc. Marc. decis. 922. n. 2. lib. 1. Sed omnes de Capitulo concurrerunt ad eandem electionem, ut clarè colligitur ex instrumento electionis, quod datum fuit in ejus *summario.*

Decisio altera prioris confirmata.

Nec obstat
c. quia pro-
pter. uti in
supradicta
decisione.

II. Non obstat, quod electio sit nulla, ob non servatam formam c. quia propter. 42. de elect. circa votorum eligentium, & ad invicem ipsorum Scrutationem, & ipsius electionis publicationem, quibus circumscriptis, electio invalida remanet. *Innoc. Hostien. Abb. Burr. in d. c. quia propter.* & latè fuit comprobatum in *Treviren. Abbacia. 20. Novembris 1624. coram D. Decano.* quia decisio respondit dispositionem c. quia propter. non se extendere ad inferiores dignitates in Collegiatis existentes, prout est Decanatus, de quo agitur, *Abb. in d. 6. Ecclesia vestra. n. 7. de elect. Imol. ibid. n. 3. Franc. Marc. decis. 922. n. 3. lib. 1.* ea ratione, quia Ecclesia non viduatur per inferiores, sed per primam dignitatem. *gloss. Abb. Jo. Andr. Burr. Imol. in d. c. quia propter. Franc. Marc. d. decis. 922. n. 1. lib. 1. Garcias de benef. par. 1. c. 6. n. 19. & 20.*

Quia De-
canatus
non est
principalis
dignitas.

III. Non obstat, quod hæc Decanalis dignitas sit principalis in Ecclesia S. Bartholomæi, in qua contigit vacatio, & de qua agitur, ut propterea supradicta retorqueantur, & intrant pro invaliditate electionis, quia visum fuit *Noviliam* impetranter sufficienter non justificasse hanc qualitatem, prout ei necessarium erat, dum objicit defectum formæ non servatam in electione. *Rota decis. 8 & 9. de except. in nov. & decis. 353. n. 8 & 9. cum ibi addit. num. 18. coram Papa Gregor. XV.*

Quod &
probant tes-
tes in hac
causa pro-
ducti.

IV. Nam si probatio majoritatis hujus Decanatus deducatur ex testibus datis per *Noviliam*. *Primus* quidem deponit explicitè Decanatum esse primam dignitatem, alii verò duo consentiunt Præposituram esse primam dignitatem; nam *secundus* juxta 19. dicit in Collegiatis Leodiensibus adesse duas dignitates, scilicet Decanatum & Præposituram, & primam dignitatem esse Præposituram. *Tertius* verò juxta 21. pariter respondit in qualibet Collegiata Ecclesia adesse duas dignitates, Decanatum & Præposituram primam verò dignitatem esse Præposituram, & habere sedem in digniori loco, quando ad chorum accedit, quamvis rarissimè soleant facere; & hæc probatio per testes conquassatur, quia duo destruunt dictum unius, & probant plenè contra inducentem, sicuti pro eo etiam probationem implerent, *Rota decis. 594. n. 2. par. 3. divers. & decis. 747. n. 6. part. 2. recene.* quod idem fuit dictum in *Bononien. portoni. 8. Martii. 1610. coram D. Patriarcha Pamphilio.* Nec vis facienda est in distinctione jurisdictionum, quod scilicet Præpositus non habeat jurisdictionem in spiritualibus, ut dicunt iidem testes, sed solùm cognoscat causas laicorum delinquentium, quia jurisdictio non distinguit prioritatem dignitatum, sed locus nobilior, qui est prima sedes post Pontificalem, quam testes admittunt esse Præpositi. *gloss. in c. quam periculosum. in vers. primatus. 7. q. 1. Felin. in rubr. n. 8. de major. & obed. Boer. de auct. magn. conf. 79. Cassan. in catalog. glor. mundi. par. 1. confid. 10. Tiraquell. de jur. primog. in presat. n. 13.* Et similiter non relevat

releuat, quod Decanus habeat curam animarum, inferendo per eam ad primariam dignitatem, quia ex dictis eorundem testium, cura non est apud Decanum in proprietate, sed quoad exercitium, dum eo mortuo, vel absente, Capitulum providet de Vice Decano; & idem est de jure, quod cura in Collegiatis sit penes Capitulum, *Put. decis. 290. lib. 1. Rota in recent. decis. 340. par. 2. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 6. n. 71. & seq.* ut propterea non vacante proprietate curæ, non etiam ex hoc capite possit inferri ad viduationem Ecclesiæ.

V. Si verò hæc majoritas Decanalıs dignitatis fundatur de jure communi, hoc pariter non probatur, sed contrarium ex *decis. 4. vers. ego verò dicebam de elect. in nov. & ibi Papazon* asserens Præposituram esse principaliorem dignitatem, tribus concurrentibus. *Primò*, quod sit electiva. *Secundò*, quod habeat administrationem temporalium. *Tertiò*, quod habeat prærogativam in sedendo. Quæ omnia concurrunt in præsentem ex dictis testium *Novilia* & hac attenda consuetudine, quæ in Germania viget, ut Præposituræ sint primæ dignitates in Collegiatis, in Francia verò Decanatus, de qua testatur *Compiler decisionis*, cui multum Domini detulerunt, cum esset auditor Rotæ insignis; & ulterius visa fuit sufficienter comprobari hæc consuetudo ex attestationse *Sixti IV. & V.* & aliorum in Concordatis experimentium hanc Ecclesiam S. Bartholomæi, & Præposituras esse primas dignitates, quæ attestationses referuntur etiam per *Chokier Leodien. in suis comment. ad reg. Cancell. reg. 3. n. 16.* Et dantur duæ electiones de hac Præpositura, tanquam de prima dignitate in Collegiata S. Bartholomæi.

Idque consuetudo in Germania confirmat.

VI. Non obstat, quod eadem decisio *4. in nov. de elect.* contrarium de jure determinet, quia semper obstat consuetudo allegata per *Compiler* & supra ex aliis comprobata Neque decisiones *Burgen. juris Præsidentia*, primò coram D. Patriarcha *Pamphilio*, quæ est *531. n. 4. par. 2. recent.* & deinde in eadem coram Domino meo *Merlino 18. Junii 1627.* contrarium disponunt; quia prima dicit Decanatum esse dignitatem sub *n. 4.* quod non controvertitur, & sub *n. 5.* firmat, ubi non adest Archipresbyter, succedit in ejus locum Decanus, & hoc admittitur, sed quando in eadem Ecclesia adest Præpositus & Decanus, & quæstio est de prioria, nihil dicit, prout nec secunda decisio hoc tangit. Et quæ deducuntur ex historia *Molani de Canonis. cap. 4. & poemate Decani S. Pauli*, vel non sunt attendenda in hac quæstione de majoritate, vel si aliqua fides esset adhibenda, illa diminuitur & annihilatur ex testibus, & ex instrumentis electionum datis, attestationse *Compileris*, & generalitate qualitatis Præpositurarum Germaniæ, quæ sunt primæ dignitates in Collegiatis, ex supra deductis: ita ut assertio illorum conquassata remaneat ex contrariis allegatis, & penitus irrele-

Quæ hic attenditur.

irrele-

irrelevans, *Rota decis. 160. n. 12. par. 1. recent. & in Majoricen sacristia 9. Novembris, 1603, coram Cardinale Pamphilio. Gratian. discept. 893. n. 26. & 918. n. 26.*

*Et sufficit
publicatio
per unum
ex Scruta-
toribus.*

VII. Demum non obstat, quod si etiam admisteretur Decanatum non esse primam dignitatem, nec per consequens subjacere illius electionem formæ c. quia propter. nihilominus esset servanda forma præscripta in Compromisso, etiam si forma non fuisset de jure necessaria. *Innoc. in c. si cui. 23. & ibi Franc. post Archid. & Jo. Andr. n. 2. de elect. in 6.* propterea cum publicatio electionis facta non fuerit ab omnibus deputatis in Compromisso, sed tantum à Decano S. Pauli, dicebatur electionem corruere. Quia decisio causæ respondit sufficere publicationem esse factam ab uno ex Scrutatoribus aut Directoribus in compromisso nominatis, cæteris præsentibus. *c. si cut. 21. de elect. in 6.* & quod magis est, Capitulo præsentem & acquiescentem, quæ acquiescentia succedit loco ratificationis gestorum per Decanum S. Pauli, *Specul. in tit. de elect. §. 1. n. 20.* cum aliis in eadem decisione causæ allegatis. Et ita, &c.

T E R T I A.

Mercurii 14. Junii 1628. coram R. P.
D. Pirovano.

*Tertia de-
cisio, qua
primis sta-
tur.*

Tertio hæc causa fuit proposita, & Domini adhuc responderunt standum esse in decisio, quia *Joannes Sauveur* fundat intentionem suam super valida electione Capituli, & Confirmatione Episcopi, ut in primis decisionibus abundè fuit firmatum; *Novilia* autem tanquam prætensus provisus à Sede Apostolica, & de eadem dignitate Decanatus tanquam de prima in Collegiata non justificat narrativam suarum literarum; quia tam de jure Decanalis dignitas non est prima, *c. quamvis. 9. de verbor. signif. Oldrad. cons. 281. n. 1.* quàm de consuetudine generali Germaniæ, de qua testatur *Rota decis. 4. de elect. in nov.* affirmando Præposituralem dignitatem esse primam in Ecclesiis Regionis prædictæ, cum qua concurret altera assertio, de qua in Bulla Concordatorum Leodiensium, in qua ponitur hæc S. Bartholomæi Præpositura, & dicitur Præposituras esse primas dignitates, & dantur duæ provisiones Apostolicæ de hac S. Bartholomæi Ecclesia tanquam de prima dignitate: & his accedunt testes *Novilia* consentientes esse primam dignitatem; ex quibus in primis decisionibus excludebantur objecta contra electionem *Sauveur*, quod

quod scilicet non fuisset servata forma *c. quia propter, de elect.*, ex quo prædicta forma non erat servanda in electione dignitatum, per quatum vacationem Ecclesiæ non viduantur, prout non viduantur per obitum obtinentium inferiores dignitates, ut latè fuit firmatum in decisionibus *gaulæ*,

II. Neque relevant, quæ hodie replicata fuerunt, quod licet Præpositus habeat primam sedem in Choro, & habeatur tanquam prima dignitas ad effectum reservationis, attamen nihil commune habeat cum Capitulo, aut ei præsit, ut ideo nec Præsident, aut Prælat, aut dignitas in ea dici possit, *Gemin. inc. 1. n. 7. vers. est ergo. de consuetud. in 6. Add. ad decis. 4. de prob. in nov. Solva de benef. pars. 1. q. 2. n. 71. & seq.* Quia hæc distinctio, ultra quod ex allegatis non probatur, neque in primo, neque in secundo capite, caret etiam ratione, nam distinguere effectus reservationis, & prioritatis, aliud non est, quam admittere duo capita in eodem Collegio & Ecclesia, quod monstruosum reputatur, & in jure damnatur, ut in *decis. 5. de elect. in nov.* ponderatum. Valet quidem argumentum, non præsidet, ergo non est Prælat, aut principalis dignitas; sed alter obtinet principalem dignitatem, & primam sedem in choro, alter verò administrat & imperat, ergo est prima dignitas ista, quæ administrat, non bene consequuntur; quia possunt contingere ex privilegio aut præscriptione, absque læsione status principalis dignitatis in suo esse, quod sit caput & sponsus Ecclesiæ: & per hanc rationem cessant argumenta à jurisdictione Archidiaconi, & cura animarum, quæ illi annexa prætenduntur, quia si cessarent probationes istius qualitatis prioralis, bene deserviant tanquam signa ad distinguendum statum primæ dignitatis; sed admissio, quod plene iste status sit probatus, prout verè probatur ex jam relatis, non est opus conjecturis aut signis circa ea quæ clarè patent, ut justificentur in sua qualitate *l. continuus ff. de verbor. oblig. l. cum de indebito ff. de probat. surd. decis. 194 n. 20.*

Præpositus
equidem dis-
citur prima
dignitas,
licet non
præsit Ca-
pitulo.

III. Minus visum fuit obstare, quod hodie prætendatur probari Ecclesi-
am viduari per obitum Decani, ex duabus attestacionibus Cleri Leodiensis,
& ex tribus enunciativis emanatis in tribus electionibus Decanatus, ac
juramentis eorundem, & auctoritatibus eorum, qui de dignitate Decano-
rum scripserunt. Quia assertiones Cleri adversus assertionem Papæ in Bulla
Concordatorum non præponderant, similiter & enunciativæ electionum
cedere debent enunciativis Papæ, tanquam de Præpositura prima digni-
tate, quæ emanarunt in duabus provisionibus Apostolicis; & juramenta
Decanorum confunduntur cum juramentis Præpositorum, quorum forma
data fuit, postquam ex eodem contextu apparet, quod defensio in arduis
spectet ad eundem Præpositum. Ac demum auctoritates & historiæ non
relevant contra veritatem, nam eis tantum creditur, quantum auctoritate

Et per eius,
non autem
Decanus
mortem Ec-
clesiæ vio-
duatur.

comprobatae sunt. *Dec. inc. cum causam. 13. n. 8. de probat. Paris. cons. 23. n. 152. lib. 1. Menoch. cons. 112. n. 70. lib. 2.* & cum auctoritate Papae in Bullis Concordatorum, & à testibus ejusdem *Novilia* nuncupetur hæc Præpositura prima dignitas, satis improbantur, ut illis fides non adhibeatur. Et ita fuit resolutum. Hactenus Rota.

Prædictarum decisionum confirmationis firmatio.

§. 7. Insuper præmissæ decisiones Rotaes circa formam electionis *quia propter*, in dignitatibus majoribus, & principalibus in Ecclesiis Collegiatis necessariò observandam, confirmatae fuere ab eadem Rota Romana *in una Leodien. Abbatia. 19 Januarii 1633.* per insigni decisione ad favorem *q. Joannis à Chokier* Vicarii in spiritualibus Generalis Leodiensis emanata, quam, ne prolixior sim, hic omitto.

Et in quibuscumque Prælaturis regularibus.

§. 8. Servanda quoque est prædicta forma in electione Prælatorum quarumcumque Ecclesiarum Regularium, super quo omnem ambiguitatem sustulit sacra Tridentina Synodus, quæ *d. c. quia propter*, minimè derogavit, sed & *sess. 25. cap. 6 de regular.* statuit hisce verbis. *In electione superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, & aliorum officialium, ac Generalium, & Abbatissarum, atque aliarum Præpositarum, quò omnia rectè & sine ulla fraude fiant: in primis sancta Synodus districtè præcipit, omnes supradictos eligi debere per vota secreta: ita ut singulorum eligentium nomina nunquam publicentur. Nec in posterum liceat Provinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscumque Titulares, ad effectum electionis faciendæ constituere, aut voces & suffragia absentium supplere. Si verò contra hujus decreti constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita sit & is, qui ad hunc effectum se in Provinciale, Abbatem, aut Priorem creari permiserit, deinceps ad omnia officia in religione obtinenda inhabilis existat, facultatesque super his concessæ eo ipso abrogatæ censeantur, & si in posterum alia concedantur, tanquam subreptitia habeantur.* Videantur super his decisiones Rotaes *supra* §. 4. & 5. citatæ. Et hæc de forma in electionibus Ecclesiarum & dignitatum servanda attingisse sufficiat, jam ad alia progrediamur.

Insuper Concordatæ referantur Papæ majores dignitates in Cathedralibus, & principales in Ecclesiis Collegiatis in omni mense,

§. 9. *Respondeo secundo*, in vim prædictorum Concordatorum Pontificiæ dispositioni reservari nominatim collationem & provisionem majorum dignitatum in Cathedralibus post Pontificalem, & principalium in Ecclesiis Collegiatis, in quocumque mense vacantium, ut patet extenore eorundem Concordatorum *supra num. 5.* ubi Papa concedit de cæteris dignitatibus, & beneficiis quibuscumque, tam sæcularibus, quàm regularibus in sex Ordinariis mensibus infra designandis vacantibus, per eosdem Ordinarios posse disponi (*majoribus dignitatibus post Pontificalem in Cathedralibus & principalibus in Collegiatis Ecclesiis exceptis*) quæ etiam per Regulam III. uncl. IV. Cancellariæ Apostolicæ expressè sunt reservatæ, de quo

quo

quo vide *Garciam de benef. part. 5. cap. 1. §. 5. num. 256. Chokier ad reg. 1. sub n. 23. casu 15. & ad reg. 3. n. 16. Layman. Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 11. num. 1. Barbof. de off. & potest. Episcopi. part. 3. alleg. 57. num. 94. & seq.*

§. 10. Majores portò dignitates post Episcopalem in Cathedralibus, & videlicet principales in Ecclesiis Collegiatis communi omnium passim locorum per Præposituras, *Chokier ad reg. 3. cancell. n. 20. Layman. loco supracit. Rota decis. 4. in nov. de elect. & in decisionibus supra hoc tit. & dub. post §. 6. adductis.* Ubi tamen in Collegiatis nulla existeret Præpositura, Decanatus vicem principalioris dignitatis obtineret.

§. 11. Quin pro omni ambiguitate circa hanc reservationem Pontificiam tollenda, id ipsum crebris Rotæ Romanæ decisionibus fuit definitum & confirmatum, uti videre est *part. 2. recent. decis. 580. & apud Branden. ad Concordat. quest. 12. notab. 3.*

§. 12. Verùm ab hac reservatione excipiuntur Leodienses, quos speciali Concordato, privilegio & prærogativa cohonestavit *Sixtus V. Pontifex Maximus* anno salutis 1585. Pontificatus sui primo, dum præactas dignitates electivas, tam in Civitate, quàm tota Diocesi Leodiensi voluit non comprehendi sub hac, & quibuscumque Regulis reservatoriis, aut aliis in corpore juris non clausis; sed reliquit liberæ electioni inferiorum, dummodo tamen intra 30. dies à die vacationis computandos electio fiat, & confirmatio petatur à S. Sede infra sex menses à die electionis numerandos, aliàs ejusmodi electiones nullas declarat, suæque & successorum suorum dispositioni reservat: nec ejusmodi electioni voluit præjudicium aliquod afferri per quascumque collationes, provisiones, commendas, vel qualvis alias in contrarium auctoritate Apostolica factas dispositiones, etiam cum speciali derogatione horum privilegiorum & Concordatorum, prout apparet ex dicta Constitutione extensè posita à *Chokier ad reg. 3. cancell. sub num. 16.* Quam *Urbanus* Papa VIII. non solum confirmavit, sed insuper indulgit, nullas prædictarum Præpositurarum resignationes, simplices cessiones vel etiam coadjutorias admittendas esse, nisi in favorem Canonorum ejusdem Ecclesiæ Cathedralis Leodiensis, cujus privilegii Apostolici tenorem pro majori notitia hic inserere libuit.

Præposituras.

Idque fuit per Rotam Romanam sæpe declaratum. & decisum.

Leodienses gaudent peculiari privilegio eligendi Præpositos.

URBANUS PAPA VIII.

AD perpetuam rei memoriam, Clerum Leodiensem, ob ejus amplitudinem, & sinceram erga sedem Apostolicam devotionem, paterno affectu complectentes,

Constitutio Urbani Papæ 8. ad favorem Leodiensium. Exordium,

tes, de ejus privilegiis non conservandis tantum, sed & ampliandis libentissimè cogitamus.

Recensetur indulgentia & privilegia à variis Pontificibus Clero Leodiensi concessa circa electiones ad Præposituras, vim Concordatorum habentia.

NUM. I. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Capituli & Canoniorum Majoris Ecclesie Leodiensis petitio continebat, quod aliàs fel. recor. SIXTO Papæ V. Prædecessori Nostro pro parte Capitulorum dictæ Majoris, & Sæcularium ac Collegiatarum Ecclesiarum Civitatis & Diocesis Leodiensis, & quarundam particularium personarum exposito, quod cum ipsa Capitula prætextu literarum piæ memoriæ EUOENII Papæ IV. etiam Prædecessoris Nostri, quas vim Concordatorum inter ipsas Ecclesias, & Sedem præactam habere prætendebant, ac quibus inter alia caveri dicebatur expressè, electiones ad dignitatem majorem post Pontificalem in Majori, & principales in Collegiatis Ecclesiis hujusmodi electivas per tempora à jure statuta expectari, illasque approbari & confirmari, vel infirmari debere, prout justitia & æquitas suaderet, atque e i im prætextu literarum recol. mem. PII II. & SIXTI IV. an forsan aliorum Romanorum Pontificum etiam Prædecessorum Nostrorum, quibus inter alia idem ipsis etiam de novo indultum & concessum dicebatur, quibus etiam literis præacti SIXTI IV. Prædecessoris antiqua consuetudo approbata prætendebatur, quod tam Majoris, quàm etiam ferè omnium aliarum Ecclesiarum præactarum Civitatis & Diocesis hujusmodi major & principales dignitates præactæ, aliis quàm Canonicis actu præbendatis ipsius Ecclesie Majoris conferri aut commendari nequirent, quodque ab iisdem dignitibus omnes aliæ, præter certas in dictis prætensis Con-

cordatis, indultis & privilegiis expressas reservationes, erant exclusæ, occurrentibusque pro tempore vacationibus tam majoris, quàm principalium dignitatum hujusmodi, personarum idonearum ad illas electiones ad se pertinere legitime prætenderent; ac postea inter provisos de illis auctoritate Apostolica, & electos à præactis Capitulis ad eadem dignitates variæ sæpe lites & controversiæ orirentur, prout ortæ tunc erant, seu periculum erat, ne inter provisum à sede præacta de aliquibus ex dictis dignitatibus, & ad illas electos orirentur. Idem SIXTUS V. Prædecessor supplicationibus sibi pro parte dictorum Capitulorum desuper tunc porrectis inclinatus, per suas sub data Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo quinto. Nonis Maji; Pontificatus sui anno primo expeditas literas, Concordata seu indulta, & Prædecessorum præactorum literas moderans & amplians, loco illorum in perpetuum iisdem Capitulis omnium tam Majoris, quàm aliarum Ecclesiarum Civitatis & Diocesis præactarum, & eorum singulis, ut occurrentibus vacationibus Præpositurarum & Abbatiarum sæcularium nuncupatarum earundem Ecclesiarum, tam scilicet majoris post Pontificalem, quàm principalium dignitatum Collegiatarum Ecclesiarum hujusmodi, nisi illæ pro tempore vacantes per reservationes in corpore juris clausas, aut ex personis inibi nominatim expressis, dispositioni Apostolicæ reservatæ forent, ad liberam electionem personarum idonearum ad dignitates hujusmodi procedere liberè & licitè valerent, concessit & indulgit, nec non quod electio ipsa intra triginta dies

à die vacationis hujusmodi computandos omnino fieri, & confirmatio intra sex menses à die electionis numerandos à Romano Pontifice pro tempore existente, à quo confirmari, vel infirmari deberet, prout æquitas & ratio suaderet, petenda esset, decrevit. Provisò tamen, quod sic confirmati Ordinariis ipsis debita præstarent juramenta, obsequia & alia, ad quæ de jure, vel consuetudine tenerentur. Infuper ne ad Præposituram Majoris Ecclesiæ præactæ, quæ inibi dignitas post Pontificalem major, vel ad *SS. Petri, Martini, Pauli, S. Crucis, SS. Joannis, Dionysii, & Bartholomæi Civitatis Leodiensis, nec non Tungrensis, Huensis, Fossensis, Beata Maria Trajectensis, Eyckensis, Visetensis, Amaniensis, Cinacensis, Dionantensis, & Tudinensis* locorum seu Oppidorum dictæ Diocesis, ac *Beata Maria Namurcensis* Ecclesiarum Præposituras, seu Abbantias sæculares, quæ in Collegiatis Ecclesiis hujusmodi principales sunt dignitates, aliæ personæ, præterquam Canonici ejusdem Majoris Ecclesiæ actu præbendati, & personaliter in ea residentes; etiam si dignitatem aliam in ipsa Majori, aut aliis Ecclesiis præactis obtinerent, eligi possent, aut deberent; & ne quis eorum plures, quàm unam ex Præposituris, seu Abbatibus sæcularibus, vel dignitatibus ejusmodi insimul retinere possit, perpetuò inhibuit & interdixit, decernens, aliasque præactas in corpore juris clausas, & ratione personarum sic nominatim expressarum ab ipso SIXTO V. vel ejus Prædecessoribus, vel successoribus pro tempore factas, & faciendas speciales & generales de vacantibus & vacaturis beneficiis Ecclesiasticis & dignitatibus hujusmodi reservationes, etiam per Cancellariæ Apostolicæ Regulas, vel alias quascumque Constitu-

tionones, vel Ordinationes Apostolicas, etiam perpetuas vel temporales, etiam si in eis dignitates electivæ nominatim & in specie reservatæ, ac gratiæ & indulta hujusmodi in specie expressa forent, ad dignitates præactas minimè extendi, sed quoties illæ emanarent, toties ipsa Capitula in suum pristinum jus restituta & reintegrata censei debere decrevit, & aliàs prout in dictis SIXTI V. Prædecessoris literis, quas vim contractus inter ipsum & Sedem præactam cum dictis Capitulis initi habere voluit, plenius continetur.

II. Cum autem sicut eadem petitio subjungebat, eadem Capitula in possessione seu quasi, juris eligendi ad majorem post Pontificalem, & principales dignitates Ecclesiarum hujusmodi juxta formam dictarum literarum existant, certumque sit, non parum ornamenti ipsis Ecclesiis accedere, dum ad præactas dignitates personæ ex gremio Capituli dictæ Majoris Ecclesiæ, quæ inter insigniores Christiani Orbis Ecclesias meritò connumeratur, & in qua nullus, nisi Doctrina, aut generis nobilitate conspicuus admitti potest, assumuntur, maximèque verendum sit, ne secus plerumque accidat, si liberum sit, aut permittatur dignitates ipsas obtinentibus, illas in sibi bene visarum personarum favorem resignare, aut si ad illas alii, quàm ex dicto gremio assumantur. Quare pro parte Capituli & Canonorum Majoris Ecclesiæ hujusmodi, & qui ab ipsis pro eorum juribus tuendis & defendendis ad Nos & sedem eandem missi sunt, dilectorum filiorum *Lamberti de Lamotte* Prodecani, & *Ernesti de Kerkem* ac *Zegheri à Groesbeeck* ejusdem Majoris Ecclesiæ Canonorum Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus in præ-

*Eorumque
causa.*

mif-

missis opportunè providere, eosque amplioribus favoribus & gratis prosequi de benignitate Apostolica dignaremur.

*Horundem
indulto-
rum exten-
sio amplifi-
canda.*

III. Nos igitur earundem Ecclesiarum decori & orna-
mento consulere volentes, ipsiusque Capituli & Canonico-
rum dictæ Majoris Ecclesiæ singulares personas à quibusvis
excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ec-
clesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine
quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet in-
nodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat conse-
quendum, harum serie absolventes, & absolutos fore cen-
sentes, dictasque SIXTI V. Prædecessoris literas, illarumque
totos & integros tenores præsentibus pro plenè & sufficien-
ter expressis habentes, illasque & in eis contenta quæcum-
que, salva tamen infra scripta ampliatione & extensione, ap-
probantes & confirmantes, omnesque & singulos tam juris,
quàm facti, & quosvis alios defectus, si qui desuper quomo-
dolibet intervenerint, in eisdem supplentes, easque modo
infra scripto, illis aliàs, & quoad reliqua omnia in suo robore
permansuris, ampliantes & extendentes, eisdem Capitulo &
Canonicis dictæ Majoris Ecclesiæ, ut de cætero Præpositura
dignitas ibidem major post Pontificalem Majoris Ecclesiæ, &
SS. Petri, Martini, Pauli, S. Crucis, SS. Joannis, Dionysii & Bartholomæi
Civitatis Leodiensis, nec non Tungrensis, Huyensis, Fossensis, Beata
Maria Trajectensis, Eyckensis, Vesetensis, Amaniensis, Cinacensis, Dionan-
tensis, & Tudinensis locorum seu Oppidorum dictæ Diocesis, &
Beata Maria Namurcensis Collegiatarum Ecclesiarum Præpo-
posituræ, seu Abbatiaæ sæculares, dignitates inibi principales
in aliorum præterquam Canonorum ejusdem Majoris
Ecclesiæ actu præbendatorum, & personaliter in ea residen-

tium favorem, & nisi etiam ad hoc Capitulum hujusmodi
jus seu privilegium eligendi habentium, seu majoris partis
eorum accedat assensus, etiam causa permutationis vel con-
cordiæ, etiam in Nostri, vel Romani Pontificis pro tempo-
re existentis, vel cujusvis alterius ad id facultatem habentis
manibus, nunc & pro tempore illas obtinentibus resignari,
seu jurium in illis, vel ad illas competentium cessiones fieri,
vel in illarum regimine & administratione, aliorum quàm
Canonicorum dictæ Majoris Ecclesiæ actu præbendorum
& personaliter residentium, ac de consensu prætaçto facien-
da, etiam Apostolica & quavis alia auctoritate admitti, aut
alii in Coadjutores perpetuos & irrevocabiles in regimine &
administratione dictarum dignitatum, illas nunc, & pro tem-
pore obtinentium, etiam de eorum consensu, & ad eorum
instantiam deputari nequeant. Adveniente verò casu cessionis
simplicis, seu ex decreto Apostolico dimissionis in mani-
bus Nostri, seu alterius Romani Pontificis pro tempore ex-
istentis, de prætaçtis Præposituris seu Abbatibus sæcularibus,
Canonicis dumtaxat dictæ Majoris Ecclesiæ, ac de Capituli,
ad quod ad Præposituram, seu Abbatiam sæcularem, de qua
cessionem simplicem, seu etiam ex decreto Apostolico dimis-
sionem pro tempore fieri contigerit, electio spectat, consen-
su, & non aliàs, de illis provideri debeat, Apostolica auctori-
tate tenore præsentium perpetuò concedimus & indulgemus,
ac quascumque Coadjutorum, etiam de consensu obtinen-
tium, vel motu proprio de cætero deputationes, etiam cum
futura successione, nec non resignationes, cessionesque ac di-
missiones hujusmodi, illorumque admissiones, & in illarum

consequentiam, etiam ex prætextu, seu ex eo quod vacatio ex resignatione seu dimissione in manibus Romani Pontificis facta, & per eum admissa oriens sub reservatione in corpore juris clausa comprehendatur, aut comprehensa, ac propterea ab indulto dicti SIXTI V. Prædecessoris, quod ad tales resignationes ac dimissiones, & vacationes ex eis oriens, & quosvis dictarum dignitatum vacationum modos, etiam ex quibus quævis generales reservationes in corpore juris clausa ubicumque & quodcumque resultent, auctoritate & tenore præactis extendimus, excepta dici, videri, censeri, aut interpretari possit, vel etiam debeat, ad quorumvis aliorumque dictæ Majoris Ecclesiæ Canonicorum actu præbendatorum & personaliter residentium favorem, & de consensu Capitulum ad illas eligendi jus habentium hujusmodi, etiam per Nos & Sedem prædictam, etiam motu simili & de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam consistorialiter, ac cum præsentium derogatione, & cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis & aliis efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis de dignitatibus prædictis faciendas collationes, provisiones, commendas, commissiones, concessionem, aut quasvis alias dispositiones tanquam præter mentem, & intentionem Nostram, ac in præjudicium dictorum Capitulum & præbendatorum, eorumque jurium & privilegiorum factas, nullas & invalidas, nulliusque roboris & momenti fore, nullumque per eas cuiquam jus, aut etiam coloratum titulum possidendi tribui: præsentem verò litteras de subreptionis vel obreptionis vitio, etiam ex eo quod interesse forsan habentes, seu habere præ-

ten-

tendentes ad id vocati & auditi non fuerint, & causæ propter quas emanarint, justificatæ & verificatæ non fuerint, notari non posse, minusque sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis excipi, perpetuòque validas & efficaces existere, & quoties illas revocari, suspendi, aut contra eas aliquid disponi contigerit, toties in pristinum & validissimum, ac eum, in quo antea quomodo libet erant, statum restitutas, repositas, & plenariè reintegratas, seu de novo etiam sub quacumque posteriori data per dicta Capitula quandocumque eligenda concessas esse & fore, sicque ab omnibus censerì.

IV. Et ita per quoscunque iudices Ordinarios vel delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, & Nuncios judicari & diffiniri debere, ac irritum & inane, quidquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, eisdem auctoritate & tenore decernimus. *Decretum irritans.*

V. Non obstantibus præmissis, & quatenus opus sit, similis memoriæ BENEDICTI Papæ XII, pariter Prædecessoris Nostri, quæ incipit *Ad regimen*, aliisque Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, dictarumque Ecclesiarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, usibus & naturis, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis, illis, eorumque Capitulis, Præsulibus & aliis Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, etiam cum quibus-

vis clausulis & decretis in contrarium forsan quomodolibet concessis, approbatis & innovatis, quibus omnibus, etsi de illis, eorumque totis tenoribus & formis specialis, specifica & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio ad hoc habenda foret, tenores hujusmodi pro plenè & sufficienter expressis habentes, hac vice duntaxat, illis aliàs in suo robore permanfuris, harum serie specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque.

*Præservatio
cujus-
cumque
præjudicii.*

VI. Per præsentem autem non intendimus illis, ad quorum favorem Præposituræ, seu Abbatiaæ sæculares præactæ, vel earum aliqua resignatæ, vel Coadjutoriaæ cum futura successione ad Præposituras & Abbatias sæculares præactas, vel earum aliquam seu aliquas Apostolica auctoritate jam concessæ reperiuntur, præjudicare, easdemque præsentem, quò minus resignationes jam admittæ, seu Coadjutoriaæ jam concessæ suum debitum consequantur effectum, ullo modo in aliquo volumus non obstare.

*Sanctio poe-
nalis.*

VII. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ absolutionis, approbationis, confirmationis, supplementationis, ampliationis, extensionis, concessionis, indulti, decretorum & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo vigesimo sexto. Kalen. Aprilis, Pontificatus Nostræ anno tertio.

A. Davius.

9. 13. Quas

§. 13. Quali etiam indulto Apostolico eligendi Præpositum gaudet Cathedralis Ecclesia Augustana, uti asserunt *Branden ad Concordat. quest. 12.* & *Layman. Theolog. moralis lib. 4. tract. 2. cap. 11. num. 1.*

Idem concessum Ecclesia Augustana.

§. 14. *Respondeo tertio*, cæteras etiam dignitates post majores in Cathedralibus, & principales in Ecclesiis Collegiatis *supra* nominatas, sed & quæcumque beneficia Ecclesiastica seu secularia seu regularia, in mensibus *Januarii, Martii, Maji, Julii, Septembris, & Novembris* vacantia; ejusdem Summi Pontificis collationi & provisioni esse reservata, sicut constat ex tenore dictorum Concordatorum *supra n. 5.* ibi, *De cæteris verò dignitatibus, & beneficiis quibuscumque secularibus & regularibus vacaturis, &c.* ita tamen, ut si non apparuerit intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii computandos, quod Pontifex alicui providerit de beneficio in mensibus sibi reservatis vacante, tum Ordinarius, vel alius, ad quem illius dispositio pertinet, de illo liberè disponere possit; verùm hoc per aliam Constitutionem *Gregorii XIII.* Pontificis Maximi, adducendam *infra hoc tit. dub. 11. §. 1.* fuit sublatum, aut saltem modificatum, eatenus nimirum, ut illi, quibus deinceps gratiæ ejusmodi concedentur, earum concessionum fidem & testimonium intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii hujusmodi, vel dictis collatoribus significare, vel in ipso beneficii loco publicare quoquo modo teneantur, decernitque omnes & quascumque dispositiones de dictis beneficiis ab eisdem collatoribus post significationem, seu publicationem hujusmodi pro tempore factas, nullas & invalidas: quia verò prædicta Constitutio emanavit inconsulta Natione Germanica, ideo minus observatur, uti notant *Wamesius in consil. canonico. tom. 1. consil. 255. num. 6* *Chokier ad reg. 2. cancell. num. 16,* *Zypaus in consultat. canonico. lib. 3. de praben. consultat. 5.*

Reservant etiam Papa dignitates & beneficia in sex mensibus Apostolicis vacantia.

Gregorius Papa 13. Constit. 41. Bullarii tom. 2.

§. 15. Nec est, quod Capitula contendant ad se in quovis mense ejusmodi dignitatum inferiorum electivarum dispositionem pertinere; nam negari haud potest, quin cæteræ dignitates omnes, & beneficia etiam electiva, quocumque nomine vocentur, post majores in Cathedralibus, & principales in Ecclesiis Collegiatis, comprehendantur sub alternativa Concordatorum reservatione quod ex ipsis Concordatorum verbis clarè elicitur; siquidem cum in iis paulò ante sub *num. 4.* facta sit mentio de dignitatibus & beneficiis electivis, quorum confirmatio à Papa peti debet, & postea *num. 5.* subjiciatur, *De cæteris verò dignitatibus, & beneficiis quibuscumque &c.* Papæ & Ordinario in alternis mensibus reservatis, intelligendum est etiam de electivis, quia exceptio debet esse de regula, *gloss. in rubr. de reg. juris in 6.* & accedit dictio *verò*, quæ est adversativa, & inducit repetitionem omnium qualitatum expressarum in præcedenti dispositione, *Bald. in homines populi. num. 21. ff. de just. & jur. præsertim cum eodem n. 5.*

Siquidem eadem sub Concordatis cadere indubitatum est.

subdatur, quorum beneficiorum collatio, provisio, presentatio, electio, seu quævis alia dispositio ad inferiores (cessantibus scilicet reservationibus) pertinebat, & quæ per eadem Concordata tum Papæ, tum Ordinario in alternis mensibus reservantur: ex quibus evidens est, quod hujusmodi dignitates, prout & beneficia quæcumque in sex mensibus Papæ ad ejus dispositionem, in aliis verò sex vacantia ad Ordinariorum electionem & provisionem spectent. Et ea de re extat insignis decisio Rotalis in una *Præpositura Paderbornen.* relata per *Branden ad Concord. German. post quest. 12. notab. 3.* & per *Chokier in comment. ad reg. 24. aliàs 25. cancell. num. 19* & seq. quæ etiam confirmatur *decis. 580. par. 2. recent.*

*Adeòque
Decanatus
& Schola-
stria in
mensibus
Apostolicis
vacantes
Papa sunt
reservate.*

§ 16. Unde consequens est, quod Decanatus & Scholastria, & his similia, quocumque nomine nuncupentur, quæ in omnibus penè Ecclesiis sunt dignitates inferiores, seu beneficia, aut officia perpetua Ecclesiastica electiva, *Flamin. Paris. de resignat. lib. 2. quest. 1. num. 87. & 127.* extra Romanam Curiam in mensibus Apostolicis vacantia, esse Pontificiæ collationi affecta, ut colligitur ex antedictis Concordatorum verbis *num. 5.* Et ita decidit Rota in præcitatis decisionibus, quod Pontifex talia etiam beneficia inferiora electiva in mensibus suis vacantia conferre habeat. *Branden quest. 7. per tot. & Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 1. num. 119. & §. 4. num. 255. ac §. 11. num. 564.* De quo certè nemo ambigere potest, nisi in luce meridiana, caliget; quia cum hujusmodi dignitates sint beneficia, vel officia perpetua Ecclesiastica electiva, seu administrationes veri beneficii rationem habentes, utpote quæ dantur in titulum, & conceduntur ad vitam titulati, *cum accessissent. 8. de constit. extravag. ad Romani §. Nos, &c. de præben. Hoieda de benef. incompatib. part. 1. cap. 8. num. 3. Flamin. Paris. de resignat. lib. 2. quest. 1. num. 78. & seq. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. §. 11. num. 2.* de quo latius *infra hoc tit. dub. 3.* minimè possunt excipi ab alternativa Concordatorum quæcumque beneficia, seu officia etiam electiva, vel administrationes, quæ in titulum conceduntur, quæque jure beneficiorum Ecclesiasticorum censentur, obtinentur & reguntur, *Clem. 2. quia contingit. §. ut autem. vers. nisi in illorum. &c. de religiof. domib.* in alternis mensibus expressè reservantium, uti nec à Regula olim VIII. nunc IX. Cancellariæ Apostolicæ, *Gonzalez loc. cit. num. 5. Garcias de benef. part. 5. d. cap. 1. §. 1. num. 119. & seq. Chokier ad reg. 8. gloss. 1. num. 24. & gloss. 9. num. 1. Rota apud Duran decis. 340. num. 6. & seq. part. 2.* Adeòque in mensibus Sedi Apostolicæ reservatis vacantia ad Summi Pontificis collationem, uti & in mensibus Ordinariis ad Ordinariorum dispositionem spectent, cujus rei exemplum habuimus superiori- bus annis in Collegiata Tungrensi Diocesis Leodiensis; siquidem aliàs vacantibus ibidem Canonatu & Præbenda cum Scholastria per mortem *q. Lamberti Gilkens* anno 1606. de mense Februarii extra Romanam Curiam

Curiam defuncti, Præpositus ejusdem Ecclesiæ uti collator Ordinarius vigore Concordatorum Germaniæ de Canonicatu & Præbenda quidem providit bon. mem. Reverendissimo D. Avunculo meo *Richardo Paulo Stravio*, postea Archidiacono majori Atrebatensi & Cameracensi, ac Sedis Apostolicæ in Belgicis ditioibus, Burgundiæque Comitatu per annos novem inter Nuntio, & dein Episcopo Dionysiensi & Suffraganeo Leodiensi: de Scholastria verò *Guiljelmo Vossio*: unde desuper per q. *Quirinum Bilstein* Apostolicum in hisce coadjutorem ipsis lite mota, & in Rota Romana introducta, fuere utrique per gratiam motus proprii. *Pauli* Papæ V. dicta beneficia in vim eorundem Concordatorum adjudicata, non obstante dicta coadjutoria, atque adversario perpetuum silentium impositum, uti videre est apud *Chokier ad reg. 8. gloss. 11. sub num. 23.* & nos referemus *infra tit. 3. dub. 3. §. 13.*

§. 17. Quin & easdem dignitates, ac beneficia electiva cadere sub Indulto Apostolico Universitatibus studiorum generalium concesso rectè consuluit *Wamesius in consil. canonic. tom. 1. consil. 257. per tot.* ubi non minus eleganter, quàm doctè hanc materiam discutit in puncto Thesaurariæ ad favorem nominati ab Universitate Lovaniensi.

Et sub indultis Apostolicis condunt.

§. 18. Cessat tamen apud Leodienes hæc reservatio, præsertim circa Decanatus, ad quos in quocumque etiam mense vacantes ex peculiari Indulto Pontificio facultatem habent personas idoneas eligendi, quod majoris cognitionis ergo hic subijcio.

Excipiuntur Leodienses.

P I U S P A P A I I.

Exordium.

AD perpetuam rei memoriam. Cunctis orbis Ecclesiis disponente Domino Præsidentes, circa ipsarum ac dignitatum earundem statum salubriter dirigendum sollicitis studiis vigilamus, easque sic cupimus utilis Nostræ provisionis ope dirigi, ut prosperis, auctore Domino, jugiter proficiant incrementis.

Indultum Pii Papæ 2. concessum Clero Leodiensi eligendi Decanos in omni mense.

NUM. I. Cùm itaque, sicut accepimus, Decanis Majoris, & Collegiatarum Ecclesiarum Civitatis & Diocesis Leodiensis ut plurimum incumbat onus Capitulis Ecclesiarum ipsarum præsidendi, aut singula ad directionem Divini cultus spectantia disponendi, ac majoritatem, & prælationem

Motivum hujus indulti.

quo-

quodammodo sapientia faciendi, ad quæ non omnes, quos fors obtulerit, sed quorum industria meritò comprobanda fuerit, assumendi sunt viri idonei, qui ea sciant debita cum decentia & gravitate, ac ipsarum Ecclesiarum venustate laudabiliter exercere.

*Electio ad
Decanatus
in quocumque
que mense
vacantes
conceditur
Ordinariis
Leodien-
sibus.*

II. Nos igitur habito Ecclesiarum ipsarum decentiæ & venustatis respectu, cupientesque ut ad Decanatus ipsos, quoties illos pro tempore vacare contigerit, viri duntaxat assumantur idonei, sperantesque quod personæ Ecclesiarum ipsarum, quæ illorum, cum quibus assidue conversantur, mores per quotidianam experientiam cognoverunt, id scient facile adimplere, Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de Nostra mera liberalitate, auctoritate Apostolica, & ex certa scientia, tenore præsentium statuimus & ordinamus, ut ad Decanatus ipsos, quoties illos de cætero perpetuis futuris temporibus in quibuscumque etiam Apostolicis mensibus vacare contigerit, præterquam, si illi per modos reservationum in aliis Nostris literis sub præsentibus data expeditis exceptos reservati non fuerint, per eos, ad quos jus eligendi personas ad eosdem Decanatus aliàs de jure, vel consuetudine, si cessarent Apostolicæ reservationes, spectare dignoscetur, quibusvis per Nos & Successores Nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, aut Sedem Apostolicam de eisdem Decanatibus, etiam si dignitates in Collegiatis Ecclesiis principales fuerint, ac etiam ratione personarum illos obtinentium, vel aliàs pro tempore factis specialibus vel generalibus, præterquam præmissis reservationibus, etiam cum irritantis interpositione decreti

decreti, nequaquam obstantibus, personæ idoneæ juxta formam juris communis eligi, electique ipsi, si Decanatus principalis dignitas fuerit, illiusque fructus, redditus & proventus ad summam sex marcharum argenti secundum communem estimationem valorem annum ascendant, juxta alias ordinationes Nostros à Nobis, si verò ad hujusmodi valorem non ascendant, aut si principalis dignitas non fuerit, ab illo ad quem de jure, vel consuetudine electionis spectat confirmatio, si maluerint, confirmari debeant.

III. Et insuper volumus, & auctoritate prædicta decernimus, quod præfati Decanatus in quibuscumque mensibus vacaverint, sub gratiis expectativis, specialibus vel generalibus reservationibus, nominationibus, nominandi vel conferendi beneficia Ecclesiastica facultatibus, aut aliis ad vacantia, vel vacatura beneficia, etiam motu & scientia similibus quibusvis personis, sub quacumque verborum forma, & cum quibusvis derogatoriis clausulis per sedem Apostolicam, vel Legatos ejus pro tempore concessis, aut concedendis literis minimè comprehendantur, nec illarum prætextu acceptari, aut de illis provideri valeat, sed ab illis sint, & omnino censeantur excepti.

Excipiuntur à quibusvis gratiis expectativis, & nominationibus indulgentiis.

IV. Non obstantibus reservationibus & aliis præmissis, ac quibusvis etiam super eisdem reservationibus, aut aliis per Nos vel dictam Sedem pro tempore factis, & editis Constitutionibus & Ordinationibus, seu Regulis, quas, nisi de præsentibus Nostros literis, & earum data, ac Clero Civitatis & Diœcesis prædictarum signanter mentionem expressam fecerint, nullum statuto, ordinationi, & decreto ac voluntati

Clausula derogatoria.

H.

præ-

præmissis præjudicium generari posse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

*Decretum
irritans.*

V. Nos enim ex nunc irritum & inane decernimus, si sciscus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

*Sanctio pœ-
nalis.*

VI. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam Nostrorum statuti, Ordinationis, voluntatis & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quinquagesimo octavo, tertio decimo Kalend. Februarii, Pontificatus Nostri anno primo.

D. De Piscia.

*Vnde Ordina-
darii de iis
in mensibus
Apostolicis
disponere
nequeunt.*

§. 19. Quod sanè indultum supervacaneum foret, si Decanatus & aliæ dignitates inferiores non subjacerent Concordatis Germaniæ; hinc optimè addit *Simonetta de reservat. quæst. 39. num. 2.* eos qui procedunt ad electiones non obstantibus reservationibus, esse in latissima culpa, & non sine dolo, dum rei ad alium pertinenti se immiscet *l. cum quærebatur. ii. C. unde vi.*

*Leodienses
ex speciali
privilegio
conferunt
in quocum-
que mense
beneficia
non exces-
santia du-
as argenti
marchas.*

§. 20. Sed notare libeat, quod ab hac generali Concordatorum alternativa quæcumque beneficia in mensibus Pontificiis vacantia Sedis Apostolicæ dispositioni reservante in tantum excipiuntur Leodienses, in quantum per speciale indultum Apostolicum à Pio Papa II. concessum anno 1458, & à Sixto IV. summo Pontifice confirmatum anno 1470. uti ostendam *infra tit. 3. dub. 1. §. 14. 15. & 16.* gaudent facultate conferendi beneficia Civitatis & Diocesis Leodiensis in quocumque mense vacantia, quæ non excedunt duas argenti marchas, id est duodecim ducatos de Camera; marcha siquidem argenti puri juxta *Gomezium ad reg. de valore exprim. quæst. 9. Wamesium in consil. canon. tom. 1. consil. 237. num. 20. Chokier ad preces primar. sect. 4. lit. R.* valente sex ducatos de Camera. Quo privilegio etiam gaudent Cameracenses, referente eodem *Wamesio in consil. canon. tom. 1. consil. 236. num. 1.*

§. 21. Re-

§. 21. *Respondeo quarto*, eadem quoque dignitates, dummodo non sint majores post Pontificalem in Cathedralibus, & principales in Ecclesiis Collegiatis, quas *supra hoc tit. & dub. §. 9.* Sedi Apostolicæ specialiter reservatas ostendimus, & quæcumque beneficia Ecclesiastica, electiva & collativa in sex aliis, videlicet *Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris, & Decembris* mensibus vacantia, Ordinariorum dispositioni, electioni, aut collationi esse reservata, sicuti clarè loquuntur dicta Concordata *supra num. 5.* Et sic, ne Ordinarii quererentur, Pontifex æqua lance annum inter se, & eosdem dividit, ipsis sex, sibi autem aliis sex mensibus reservatis, ut nimirum Ecclesiasticorum, & Ecclesiarum quæ sunt per orbem, major sit communicatio, & conjunctio cum Ecclesia Romana matre sua, dum non solum in spiritualibus, quæ sæpe parum curantur, sed etiam in temporalibus, & proventibus Ecclesiasticis ab ea dependent. Quò enim in pluribus ab ea dependent, & ad eam confugere debent, eò magis reverentur, amant, & in iis, quæ ad fidem, mores, & sacra ministeria pertinent, se illi submittant: quod si in nullo ab ea dependerent, facilè unio Ecclesiæ per schismata dissolveretur, prout non inicitè respondit *Lessius de just. & jure lib. 2. cap. 34. dubit. 10. num. 48.* Meritò ergo menses anni partitus est inter se, & Ordinarios.

In aliis autem sex mensibus vacantia reservant Ordinariis.

§. 22. *Respondeo quinto*, ver. simile esse, quod alternativa per Concordata concessa non solum habeat locum in beneficiis vacantibus per obitum, sed etiam per affecutionem secundi incompatibilis, per renunciationem, privationem, matrimonium contractum, & ingressum religionis; ad modum alternativæ Regulæ VIII. nunc IX. Cancellariæ Apostolicæ, cum non videatur esse illius ab hac discrepantia *Zerola in praxi Episcop par. 2. verb. Alternativa, §. 1.* ubi scribit, quod si vacet beneficium per affecutionem secundi incompatibilis in mense Papæ, quod valeat alternativa, & non possit Episcopus conferre; ideo Episcopus, qui vult privare aliquem beneficio, sit eautus, ut faciat cadere privationem in mense suo, ad hoc, ut possit de illo disponere, ita *Zerola loc. cit.* quem sequitur *Simonetta de reservat. quest. 99. num. 9. & seq. usque ad fin. Chokier in comment. ad reg. 8. cancell. num. 23. & gloss. 7. ad eandem reg. num. 2.* tamen juxta eundem *Chokier*, qui satis ambiguit in hac materia de Concordatorum alternativa loquitur, verosimilius est, quod beneficia ipso jure vacantia, de quibus latè tractat dictus *Chokier cit. gloss. 7. ad reg. 8. num. 12. 13. & seq. & Barbosa de off. & potest. Episc. alleg. 57. num. 199 & seq.* sic sint affecta, seu reservata Papæ, ut etiam si vacent in mense Ordinario, non possit Ordinarius in Germania vigore Concordatorum ea conferre, sed solus Papa. Ideoque beneficia hæreticorum etiam in mensibus Ordinariorum vacant soli Papæ, prout & beneficia vacantia ob non publicatam intra tempus constitutum Resignationem, vel commissam Simoniam; utpote Sedi Apostolicæ reservata per Constitutiones

Sive per obitum vacant sive de jure, licet contrarium sit probabilius.

Pii Papa 4.
Constit. 85.
& Pii Papa
5. Constit.
29. & 85.
nec non
Gregorii
Papa 13.
Constit. 66.
& 85. Bul
larii tom. 2.

Beneficia
per promo
tionem ad
Episcopae
tum vac
antia sumo
mo Pontifici
sunt refer
vata.

Non tamen
beneficia
Episcopos
rum titula
rium seu
suffragane
orum.

Pii IV. & V. ac Gregorii XIII. Summorum Pontificum ea de re editas, de quibus vide *Branden ad Concordat. quest. 10.* *Gonzalez ad reg. 8. Cancell. gloss. § 1. num. 101. casu 24. & num. 102. casu 25. Piassec. in praxi Episc. part. 2. cap. 5. art. 1. num. 5. Chokier loco precit. à num. 20.*

§. 23. Item & beneficia vacantia per promotionem ad Episcopatum Pa pa expressè sibi reservavit, tam per Constitutionem *Ad regimen.* Concor datis Germaniæ incorporatam, sicuti ex iisdem liquet *supra. sub num. 3.* uti sequitur, *Rursus Monasteria, Prioratus, dignitates, personatus, Decana tus, &c. etiamsi ad illa persona consueverint, seu debuerint per electionem, seu quemvis alium modum assumi, qua promori per Nos, seu auctoritate Nostra ad Patriarchalium, Archiepiscopalium & Episcopalium Ecclesiarum, nec non monasteriorum regimina obtinebant tempore promotionum de ipsis fa ctarum, nunc quocumque modo vacantia, aut in posterum vacatura, &c. or dinationi, dispositioni Nostræ &c. reservamus.* quam per Regulam XXVI. Cancellariæ Apostolicæ. Quibus conformiter decidit Rota apud *Branden ad Concord. quest. 12. notab. 3. & Chokier ad reg. 24. alias 25. Cancell. num. 19.* quæ decisio, ut inquit idem *Chokier ibid. num. 24.* notanda est pro Capitu lis Germaniæ, quæ plerumque eligunt Præpositum, vel Decanum in Epi scopum, & ab eo recipiunt renunciationem Præposituræ, vel Decanatus, & eligunt alium Præpositum, vel Decanum. Nam talis electio est nulla, & Decanatus, aut Præpositura manet Pontifici reservata, & possessio electi est vitiosa, *Agid. decis. 498.* cum infra tempus electionis & confirmationis confirmandus resignare minimè possit, tum ex supradicta Regula XXVI. Cancellariæ, tum Constitutione *Ad Regimen.* *Branden ad Concord. quest. 7. num. 2. & 3. ac quest. 9. num. 1. & seq. Chokier loc. precit. & ad reg. 8. gloss. § 1. num. 30.*

§. 24. Nota tamen hanc reservationem non procedere in Episcopatibus titularibus in partibus infidelium existentibus, quales conferti solent alio rum Episcoporum in Pontificalibus vices gerentibus suffraganeis dictis; quia per illos non admittuntur alia beneficia, cum non possint assequi possessio nem ipsorum, nec per illos stet, quò minus assequantur. *Achill. de Grass. decis. 2. de elect. num. 1. Grant. ad Simonett. quest. 27. de reservat. num. 7. Navarr. lib. 1. consil. 14. num. 3. de elect. Famin. Paris de resignat. lib. 3. quest. 1. num. 9. & 89 & quest. 6. num. 49. Piassec. in praxi Episcop. protem. num. 24. Lessius de just. & jure lib. 2. cap. 34. dubit. 27. num. 139. Gar cias de benef. par. 11. cap. 6. num. 24. Barbosa de off. & potest. Episc. par. 3. alleg. 57. num. 74. Layman Theolog. moral. lib. 4. trac. 2. cap. 8. sub num. 4.*

DUBIUM II.

An beneficia monocularia comprehendantur
sub Concordatis Germaniæ?

§. 1. **N**on immeritò hæc quæstio movetur, utpote in qua acerrimos persæpe vidi litium conflictus inter provisos de ejusmodi beneficiis in mensibus Apostolicis vacantibus à Papa, vel ejus in partibus Nuntio, & provisos ab Ordinariis, eorundem collationem in quovis mense sibi vendicantibus; cum verosimile ipsis non videretur, Papam voluisse illos privare unico hoc lumine, quod eis vix semel in vita contingit, juxta *tex. in Clemen. I. de sentent. excommunicat. & gloss. in Clement. I. verb. in certa. de praben.*

Status & ratio hujus quæstionis.

§. 2. Pro ejus itaque intelligentia & resolutione notandum est, beneficium monoculare dici, quoties in Ecclesia unum dumtaxat est beneficium, vel quoties collatori competit unius tantùm beneficii collatio, *Zerola in praxi Episcop. part. 1. verb. beneficium. §. 4. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 4. num. 5. Massobr in praxi haben. concurs. ad parochial. pralud. 9. Rota decis. 13. aliàs 216. de praben. in nov.* Unde non dicetur beneficium monoculum, si quis habeat beneficii unius collationem tantùm, & in alio præsentationem, vel si quis habeat collationem in uno solus, & cum aliis collationem in pluribus, v. g. Decanus quis, vel Canonicus sit unius dumtaxat per se beneficii collator, habeat autem aliorum beneficiorum collationem cum Capitulo, vel saltem in turno suo, vice & ex parte Capituli, non erit is perfectò collator monocularis, sed pluralis: satis enim est, quocumque modo plurium beneficiorum dispositionem habeat, actu, vel potentia. *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 9. §. 4. num. 26. & 27. Wamesius consil. canonic. tom. 1. consil. 42. num. 7. Chokier loco citato. Rota decis. 40. aliàs 241. de rescript. in antiq.*

Beneficium monocularis explicatio.

§. 3. His prænotatis, *Respondeo* beneficia monocularia minimè excipi à Concordatis Germaniæ, sed sub eorum alternativa reservatione indubitato contineri: ita ut in mensibus Apostolicis vacantia rectè per Papam, vel ejus in partibus Nuntium conferantur absque ulla Ordinariorum injuria. Siquidem Concordata generaliter & plenissimè loquuntur de omnibus, seu quibuscumque beneficiis; ita ut etiam tenuissima comprehendant, prout & Regula IX. Cancellariæ Apostolicæ, *Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 514.* in alternis mensibus vacatura, ergo etiam comprehendunt monocularia, nam qui totum dicit, nihil excludit. *I. restatorem. 68. ff. de leg. at. 3. Wamesius consil. canonic. tom. 1. consil. 222. num. 6. sub fin. & reservatio generalis suo ambitu complectitur omnia, & quantum ad comprehensa sub ea, sic singula comprehendit, ac si essent specialiter*

Beneficia monocularia non excipiuntur à Concordatis.

enumerata, l. 2. C. de quadriennii prescript. *Wamesius consil. canonic. tom. 2. consil. 596. num. 6.* Adeoque in mensibus Pontificis tribuunt Sedi Apostolicæ jus Ordinarium ea conferendi, in quibus Ordinarii collatores nihil juris prætere posse possunt: imò nec conqueri valent se privari hoc unico lumine, quia id non contingit omni tempore, sed duntaxat in mensibus Apostolicis, ita *Gonzalez ad reg. 8. gloss 9. §. 4. num. 15. & seq. Simonetta de reservat. quest. 85. Wames. consil. canonic. tom. 2. consil. 42. num. 6. & seq. & cons. 222. n. 6. in fin. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 518. Chokier ad reg. 8. gloss 4. num. 5. ubi & sic se judicasse refert. Barbosa de ffio. & potest. Episc. par. 3. alleg. 57. num. 180.*

Imò nec dignitates monoculares:

§. 4. Quin & à fortiori hoc sequitur, ex quo tam per Regulam III. modò IV. & Regulam VIII. nunc IX. Cancellariæ Apostolicæ, quam Concordata Germaniæ reservantia Pontificæ collationi majores dignitates in Cathedralibus post Pontificalem, & principales in Ecclesiis Collegiatis in quovis mense, etiam in quibus unica tantum est dignitas, eadem pariter Sedis Apostolicæ dispositioni reservetur, *Flamin. Paris. de resignat. lib. 7. quest. 11. num. 30. Simonetta loco præcit. Gonzalez loc. cit. num. 19. & seq. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 5. num. 267. & seq. Chokier ad reg. 3. cancell. num. 23. ac 24. Barbosa de off. & potest. Episc. par. 3. alleg. 57. n. 102.* qui de super plures adducunt Decisiones Rotales.

Nec possessio, aut usus contrarius Concordatis Ordinarios juvat:

§. 5. Nec Ordinarios juvat, si allegent se esse in possessione, & usu quasi immemoriali conferendi hujusmodi beneficia monocularia in utroque mense; non juvat inquam, tum ob clausulam *Decreti irritantis* Concordatis adjectam, quæ tantæ est efficacæ & potestatis, ut liget etiam ignorantes; & in causis beneficialibus ipso jure inficiat titulum & possessionem, & omnes actus subsequentes in contrarium, ac tollat omnem potestatem conferendi ita ut taliter provisum nullo juris adminiculo fulciantur, & ne coloratum quidem titulum habeant, etiam in judicio possessorio summarissimo, *Wames. consil. canon. tom. 1. consil. 252. num. 3. §. 5. & 6. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 9. à num. 407. per tot. Chokier cum pluribus citatis ad reg. 8. cancell. gloss. 1. num. 5. sub fin. & gloss. 11. num. 8. & seq. & ad Preces primar. sect. 5. §. 2. lit. M.* Tum ob Constitutionem *Clementis VII.* Pontificis Maximi contra Ordinarios, qui non servata forma Concordatorum Germaniæ, beneficia in mensibus Apostolicis vacantia, etiam qualia cumque fuerint, conferre præsumunt, expressè editam, qua decrevit hujusmodi collationes sic factas, vel faciendas imposterum, nullum titulum, vel colorem ipsa beneficia possidentibus tribuisse, aut in futurum tribuere, sed illos pro malæ fidei possessoribus, & merè intrusis ab omnibus haberi & ceteri debere, ac fructus per eos ex beneficiis hujusmodi perceptos & percipiendos nullo unquam tempore suos facere, sed ad illorum restitutionem in utroque foro effica-

Clem. Papa 7. Constit. 47. Bullarum tom. 1.

efficaciter obligatos esse ; adeòque illi Ordinarii tanquam mali collatores teste Zerola in *praxi Episcop.* part. 1. verb. *beneficium ad quasit. secundum.* ultra peccatum mortale in quod incidunt, possunt graviter à summo Pontifice puniri, quia dant, quod non habent, *c. qui perfectionem. c. ventum est. 1. q. 1. & c. quomodo. de consecrat. dist. 4. l. si universa. 15. C. de legat. usurpantes quod est alterius, contra illud. Sic nos existimet homo, ut ministros Christi, & mysteriorum Dei dispensatores. &c.* & sic provisos faciunt similiter manere in peccato mortali, si hoc ipsi sciunt, & reddunt obnoxios restitutioni fructuum perceptorum, & aliis pœnis, hactenus Zerola. cui ad stipulatur *Rovenius Reipub. Christiana lib. 1. cap. 3. sub num. 3.* dicens conferentem beneficium absque potestate teneri ad restitutionem, tam ipsum, quàm eum, cui contulit, omnium fructuum perceptorum & damni illati Ecclesiæ, & insuper taliter provisum interdicitum esse ab ingressu Ecclesiæ, &c. Hinc nec prodest ulla contraria consuetudo, quæ contra Regulas reservatorias & Constitutiones Apostolicas est potius corruptela dicenda, ad excusandas excusationes in peccatis, quàm vera consuetudo ; quin tantò graviora sunt peccata, quantò diutius infelicem animam detinent alligatam, ut diserte loquitur *tex. in c. cum in Ecclesia. 9. de simonia. & c. quanto. 4. & c. ult. de consuet.* Unde *Branden ad Concord. quest. 5. num. 21.* censet confessarios obligatos esse ad non absolvendum pœnitentes, donec pareant, & Constitutionibus Apostolicis obedientiam præstent.

1. Corinth. cap. 4. n. 1.

§. 6. Quæ si Ordinarii quidam collatores magis perpenderent, non tam inconsideratè subinde ad beneficiorum in mensibus Apostolicis vacantium collationes contra Concordata Germaniæ profilirent ; sed de his latius in *fratit 3. dub. 2. per tot.*

Quod ab Ordinariis attendi debet.

DUBIUM III.

An Concordata Germaniæ capiant ea beneficia, quæ vulgari titulo Officia Ecclesiastica nuncupantur ?

§. 1. **I**Nter alia argumenta, quibus Ordinarii quidam collatores elidere, seu potius eludere conantur Concordata Nationis Germanicæ, est & illud quo beneficia in mensibus Apostolicis vacantia colorare solent titulo officiorum Ecclesiasticorum, existimantes ea sub Concordatorum alternativa non comprehendi.

Exponitur status quaestions.

§. 2. Ad illud proinde *Respondeo* juxta receptam Canonistarum sententiam, officia Ecclesiastica, quæ in titulum non dantur, veluti est officium custodis, cellarii, Prothonotariorum, & his similia, nec non officia ea, quæ

Officia in titulum dari solita comprehenduntur sub concordatis Germaniæ.

missa

missarum aliquot onus annexum habent, ad nutum amovibilia, non eade-
re sub reservationem Regulæ olim VIII, & IX. Cancellariæ Apostolicæ,
aut Concordatorum Germaniæ; secus verò ea, quæ in titulum dari solent,
licet simpliciter officia vocitentur, cum in nihilo distent à beneficiis Eccle-
siasticis c. 2. §. cum verò. de concess. praben. & gloss. in Clem. fin. verb. si benefi-
ciorum. de decimis. & apertè tex. in c. fin. de concess. praben. in 6. ubi post
enumerationem eorum, quæ beneficia censentur, inter quæ & officia pon-
nit, additur, & aliis quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis. quæ dictio aliis
est repetiva similibus gloss. in c. sedes. 15. de rescript. Rebuff. in praxi. part. 1.
tit. seculare beneficium quatuorplex. num. 6. & de devolut. num. 73. Flamin.
Paris. de resignat. lib. 2. quest. 1. num. 92. Hoieda de benef. incompatib. part.
1. cap. 8. num. 3. & part. 2. cap. 8. num. 9. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 5. §.
11. num. 5. & seq. Chokier ad reg. eandem. gloss. 1. num. 2. 9. & 24. & in com-
ment. ad reg. 33. aliàs 35. num. 45. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg.
57. num. 142 & 143. ac seq. Et sic cum officia huiusmodi Ecclesiastica & qui-
patentur beneficiis, test. Flamin. Paris. de resignat. lib. 12. quest. 1. num. 36,
non possunt aliam ab ipsis conditionem sortiri.

Sive vocentur
sur altaria,
capella, orato-
ria, aut
aliter.

§ 3. Quin nec refert, quo nomine beneficia nuncupentur, nam magis
attendi debet natura rei, quàm simplex nominatio arg. c. ea quæ. 16. de Simeo-
nia. Hoieda de benef. incompatib. part. 2. cap. 2. n. 11. Gonzalez ad reg. 8. can-
cell. gloss. 5. num. 17. & 18. adeòque sive vocentur altaria, capellæ, aut orato-
ria, dummodò in titulum conferantur, hoc est, ad vitam titulari, quod po-
tissimum ex fundatione, seu duratione, vel Episcopi Diocæsani erectione,
institutione, sive approbatione liquet Clem. quia contingit. 2. §. ut autem. de
religios. domib. c. questum. 1. q. 3. Rebuff. loco primo cit. num. 15. Gon-
zalez ad reg. 8. gloss. 5. n. 11. & ead. gloss. §. 4. num. 14. & 15. & §. 11. n. 5. & seq.
Chokier ad eand. reg. 8. loco cit. quantumcumque etiam dos ipsis assignata
sit simplex, veniunt beneficiorum appellatione, & sub reservationibus Re-
gularum Cancellariæ, ac Concordatorum Germaniæ quæcumque bene-
ficia Ecclesiastica in alternis mensibus vacantia comprehendentibus indus-
bitatò continentur, Sylvester verb. beneficium. n. 3. & eleganter Gomezius
ad reg. de infirmis. quest. 23.

Argumen-
tum aliud
contra Con-
cordata.

§ 4. Annis porò superioribus vidi nonnullos collatores Ordinarios,
ut provisos Apostolicos excluderent, hoc ipsis potissimum opposuisse argu-
mentum: scilicet beneficia, de quibus agebatur, esse tantùm officia tempo-
ralia & manualia, ad nutum amovibilia, seu legata pia; ex quo fortè literæ
erectionis in titulum per Episcopum factæ vel essent deperditæ, aut certè
non invenirentur, & sic non constaret de perpetuitate tituli: adeòque sub
Concordatis, & Regulis reservatoriis non cadere, Gonzalez ad reg. 8. gloss.
§. 5. 6. num. 9. Chokier ad eandem reg. 8. gloss. 1. num. 7.

§ 5. Verùm in ambiguo ejusmodi rerum statu scire juvat, de natura & conditione cujusque beneficii Ecclesiastici communiter esse, ut sit perpetuum, & in dubio perpetuum præsumatur, *c. unico & ibi gloss. verb. perpetui. de capell. monach. in 6. & c. veniens. §. de filiis Presbyter. Robuff. in tract. de nominat. quest. 9. num. 25. vers. in contrarium me trahit. Gonzalez ad reg. 8. gloss. §. 6. num. 7. Wames. in consil. canonico. tom. 1. consil. 229. num. 2. Rota part. 1. divers. decis. 508. num. 7.* Quinetiam in dubio semper præsumendum sit, in beneficii Ecclesiastici fundatione & erectione Episcopi Diocæsani auctoritatem & consensum intervenisse, *Rebuff. in praxi tit. quid sit, & quot modis dicatur beneficium. num. 8. sub fin. ubi, capella fundata ad serviendum Deo licet non appareat de approbatione Episcopi, præsumitur beneficium Ecclesiasticum. Gonzalez ad reg. 8. gloss. §. num. 50. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 5. num. 1. 23. & 24. Rota apud Seraphin. decis. 871. num. 3. & cit. decis. 508. part. 1. divers. num. 7.* Adhæc perpetuitas & non temporalitas seu manualitas beneficii colligitur, ubi concurrunt cætera, quæ ad veri perfectique Ecclesiastici beneficii naturam & subsistentiam requiruntur; ut estabilitas ex parte conferentis, & ejus cui confertur ex Ecclesiastica conditione idonea; ut nempe persona conferens sit Ecclesiastica, Episcopus, Prælat, vel Canonicus, &c. & is cui providetur, sit clericus; item qualitas beneficio inhærens, quæ præcipua est, ut in titulum conferatur, *gloss. 1. in fin. Clem. 2. de decimis.* ut sit perpetua, id est, ad vitam beneficiati *c. Sanctorum 70. distinct. c. veniens. §. de filiis presbyter. Rota præcit. decis. 508. num. 3. & seq. part. 1. divers. & apud Gregor. XV. decis. 48. num. 6.* Et denique canonica institutio, per quam quis in hanc perpetuitatem velut investitur. Sunt enim hæc signa, & velut symbola veri Ecclesiastici spiritualizati & perpetui beneficii; *Joan. de Selva tract. de benef. part. 1. quest. 1. Hoieda de benef. incompatib. part. 2. cap. 8. num. 10. Wamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 229. num. 2. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 5. sub num. 6.* Itaque dum constat de diversis successivè collationibus, provisionibus & institutionibus usque ad vitam beneficiati factis, judicandum est illa beneficia habere veram rationem Ecclesiastici perpetui beneficii; præsertim dum sic sunt concepta, ut nullo modo possint intelligi facta de manualibus aut temporalibus beneficiis, aut officiis; eoque magis, si expressa sit, expressamque adjecta formalis perpetuitatis appellatio, quæ non patitur hæc beneficia alio jure censerî, quàm denominatio demonstrat, *l. labeo. 7. ff. de suppell. leg. Wames. loc. cit. Garcias de benef. part. 1. cap. 2. num. 113.* Ad quam perpetuitatem & inhærentem perpetui beneficii Ecclesiastici qualitatem coadjuvandam concurrere quoque possunt alia, quæ de hisce officiis Ecclesiasticis provisus cum quotquot aliis in iisdem Ecclesiis perpetuis beneficiatis ex æquo, aut saltem cum parvo discrimine forsan sunt communia,

Beneficia
Ecclesiasti-
ca præsumuntur
perpetua.

& quæ non nisi similibus competunt; videlicet idem habitus Ecclesiasticus choralis, stallum in choro, eadem in officio Divino functiones, fructuum atque emolumentorum perceptio; quibus notis cum aliis perpetuis beneficiatis paribus, non imparia censerentur horum beneficia, *Wamesius loc. cit.*

Quin & manualia possunt fieri perpetua

§. 6. Præterea beneficium de sua natura manuale fieri potest perpetuum consuetudine, vel præscriptione; maximè, si ejusmodi consuetudo, vel præscriptio processerit à tempore, quo sciente & patiente illo, qui jus removendi præterit, fuit aliquis provisorius in titulum perpetuum; & talis provisorio habuit effectum. *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. §. 6. num. 34. & seq. Chokier in comment. ad reg. 37. alias 39. cancell. num. 11. D. Alvin. in trat. de Episcop. potest. cap. 6. num. 1. & cap. 17. num. 4. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 5. num. 23.*

Beneficii perpetui rationem non minuit iusta beneficiati amotio.

§. 7. Beneficii porro perpetui rationem non minuit, quamvis beneficiati meritis ipsorum id exigentibus, amoveri queant; cum accidentaria hæc iusta de causa amovendi potestas regulariter rei naturam, conditionem & substantiam non immutat. Nam ut perpetuum sit & censeatur beneficium, satis est, quod in voluntate & potestate beneficiati sit, ut quamdiu vivit, possit esse perpetuus Rector; eo enim modo accipitur perpetuitas beneficii, *c. unico. de capell. monach. in 6. & gloss. in verb. perpetuas. in c. finali de rescrip. eodem 6.* Unde in casu hujus concessæ amotionis non tam voluntas amoventium, quam factum ejus qui amovetur, in consideratione habetur: siquidem in vera & propria manualitate & amovibilitate nulla fit consideratio voluntatis, seu facti ipsius beneficiati, sed ipsius superioris, qui sic suo nutu ex solo voluntatis arbitrio constitutum in officio vel beneficio amovere, & inde avocare potest. *c. cum ad monasterium. 6. §. tales. de statu monach. & c. 2. §. priores. eod. tit. & Clem. 1. de suppl. neglig. Præl.* Imò licet beneficiati in receptione sua jurent se beneficio cessuros ad nutum collatoris, seu potestatem amovendi habentis: id accipiendum est de amotione ex iusta & rationabili causa; quæ amotionis facultas perpetuitati beneficii non derogat. *Wamesius pragmat. consil. 229. num. 3. & 4.* quæ pro hoc incidenti

sufficiant. Idcirco in beneficiis ultimus status attendi debet,

an ad vitam beneficiati consueverint conferri. *Wamesius*

in consil. canonic. tom. 1. consil. 257. num. 9. ex ea enim

ratione censebuntur beneficia perpetua

Ecclesiastica. *Hoieda de benef.*

incomparib. part. 2. cap.

8. num. 15.

DUBIUM IV.

An sub alternativa Concordatorum cadant beneficia post eorum datam erecta & fundata, & quorum collatio in quovis mense Ordinariis ex fundatione est reservata?

§. 1. **C**ontra Concordata porro, & reservationes Apostolicas communiter etiam moveri solet, videlicet sub iis non comprehendi beneficia post eorundem datam & promulgationem creata & erecta, juxta declarationem Papæ in *Clem. unica. c. fin. de rescript. Litteras Nostras super conferendo tibi beneficio vacaturo directas, ad beneficium post datam ipsarum creatum statuimus non extendi.* & tenuit olim *Rota decis. 32. alias 858. num. 7. de preben. in antiq.* Sed nec ea beneficia, quorum perpetua collatio in quovis mense Ordinariis in fundatione expressè reservatur, cum cuivis liberum videatur, eam quam voluerint, rebus suis legem ponere. Hinc operæ pretium duxi veritatem breviter enucleare & contrariis argumentis satisfacere.

Dubitatur an Concordata Germaniæ comprehendant beneficia post eorum datam & promulgationem erecta.

§. 2. *Respondeo igitur primò,* tam reservationes Regulæ IX. Cancellariæ Apostolicæ, quàm Concordatorum Germaniæ afficiunt non solum beneficia ante, sed & post ipsorum datam & promulgationem creata & de novo erecta; quippe cum sint reservationes generales, semper reservant, semperque loquuntur. *l. Arriani. §. C. de heret. Rota apud Caputaquen. part. 1. decis. 220. num. fin.* Unde in casu præsentis non potest considerari nova creatio post alternativam Concordatorum reservationem, quia tam ante creationem, quàm post semper reservant, semperque loquuntur. *Aneas de Falcon. de reservat. quest. 3. principali. num. 8.* Et eo ipso, quod beneficium sit de novo creatum, post ipsam creationem Regulæ reservatoris & Concordata subintrant, ut proinde non sit dubium, ut dicit *Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 9. §. 5. num. 44. & seq.* quin sub iis comprehendatur. Tum quia, quando reservatio est generalis & favorabilis, non autem specialis, nec pro certa persona, sicut in casu nostro Concordatorum, reservatio capit beneficia postea erecta, ut firmiter *Lapus in c. si propter tua. num. 4. vers. sed contra quia. de rescript. in 6. Aneas de Falcon. loc. cit. Mandosius in reg. 3. cancell. q. 7. num. 21. vers. contraria opinio est verior.* Ubi concludunt, quod quando reservationes sunt performant Constitutionum, Legum, seu Regularum, non est in consideratione nova creatio. Huc accedit, quod cum Concordata capiant quæcumque beneficia in alternis mensibus vacantia,

Resolvitur affirmativè

ideoque quamvis adsit ista qualitas novæ creationis, aut erectionis, nihilominus sub ista generalitate *quorumcunque beneficiorum* includitur; sufficit enim quod sit actu beneficium, licet ante, vel post Concordata fundatum & erectum. *Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 9. §. 1. à num. 44. usque ad fin. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. II. num. 519. & seq. Wamesius consil. canonic. tom. 1. consil. 242. num. 4. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 6. cap. 34. in fin. Chokier ad eandem reg. 8. gloss. 4. num. 9. & seq. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 81. Zoesius ad lib. 3. Decretal. tit. 5. num. 27.* qui accuratè hanc materiam pertractant.

*Respondeo
tur ad ar-
gumenta
contraria.*

§. 3. Nec obstant in contrarium supra adducta, quia procedunt in reservationibus specialibus pro certis personis, uti in terminis dictæ *Clem. finalis de rescript.* Ubi gratia seu reservatio facta ad favorem certæ personæ de beneficio vacaturo, non se extendit ad beneficium post datam gratiæ erectum, quia tunc cum talis reservatio sit ambitiosa & odiosa, ac restringenda *c. quamvis plenissima. 4. de praben. in 6.* meritò non extenditur ad futura, & de novo creata beneficia. *Gregor. Tholosam tract. de benef. cap. 17. num. 1.* ad quæ nec preces primariæ extenduntur. *Chokier in comment. ad eandem. sect. 2. vers. super singulis beneficiis. num. 11.* Quæ omnia cessant in reservationibus nostris, quæ non sunt speciales, nec pro certa persona, sed generales, & per viam legis & pacti ob publicam utilitatem, pacem, & unionem, ideoque favorabiles & ampliandæ. *Gonzalez & Chokier locis citatis, ac Wamesius ibidem.*

*Exceptata
men prima
vacatione
per erectio-
nem.*

§. 4. Quamvis verò *Garcias loco supra citato num. 520.* teneat beneficia noviter creata & erecta cadere sub Regulis reservationis, dicit tamen id non procedere in ipsa prima vacatione per creationem & erectionem, sed in vacationibus succedentibus post primam provisionem: durum enim videretur, & à mente Papæ longè alienum, quod si in mense Apostolico crearetur, seu erigeretur beneficium per Ordinarium, quod non esset de jure patronatus laicorum, Ordinarius ipse non posset illud conferre pro prima vice, nec patronatus Ecclesiasticus præsentare; nihilominus *Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 9. §. 5. num. 50.* contrarium tuetur, nempe tale beneficium venire sub Regulis reservationis, etiam in prima vacatione per creationem & erectionem. Magis tamen placet prior sententia, ne fundatores à foundationibus beneficiorum arceantur, si simul atque creata essent, in mense videlicet Apostolico, provisus Apostolicis deberentur.

*Nequit in
fundatione
beneficii est
jus collatio*

§. 5. Ad alteram dubii partem veniendo *Respondeo secundò*, hujusmodi fundaciones beneficiorum perpetuam in quovis etiam mense collationem Ordinariis reservantes, excluso Summo Pontifice, de jure fieri non posse, & si quæ tales sunt, ipso facto improbatas esse, & minimè attendendas: adeòque nec impedire, quò minus ea beneficia sub alternativa Concordatorum

eorum Germaniæ, seu reservationibus Regularum Cancellariæ Apostolicæ, *reservari*
 dum in mensibus Pontificiis vacare contingit, comprehendantur, præfer- *Ordinatio*
 eim si sint juris patronatus Ecclesiastici; talis enim conditio est contra natu- *rio in omni*
 ram substantialem beneficii; siquidem Papa ex vi primæ jurisdictionis & po- *mensis, ex-*
 testatis disponendi de beneficiis à principio non Apostolis, sed S. Petro il- *cluso Papa.*
 lorum Principi à Christo datæ, est collator supremus & universalis omnium
 beneficiorum in urbe & orbe, seu libera sint, seu non libera, aut electiva c.
 2. de preben. in 6. Clem. 1. ut lite pendens. Quia ipse est supremus dispensator
 honorum Ecclesiasticorum, & superior omnium Clericorum, & Episcoporum,
 atque *Ordinarius Ordinarium*, sive *Episcopus Episcoporum*, sicuti
 antiquitus appellari solitus erat juxta *Baronium ad annum Christi 142. n.*
4. & ad annum 216. num. 4. & Severinum Binium in notis Concilii Cartha-
ginensis sub Cypriano Episcopo; conformiter gloss in c. felicitis. §. verb. privas-
ta. de pœnis in 6. c. cuncta per mundum. & c. per principalem. 9. q. 3. Flamin.
Paris de resignat. lib. 2. quest. 4. num. 34. Wames. in consil. canon. tom. 1. consil.
246. num. 1. Chokier in comment. ad reg. 8. num. 3. 4. & seq. Layman Theolog.
moral. lib. 4. tract. 2. cap. 10. sub num. 1. Ut proinde ab illius jurisdictione ge-
 nerali, & potestate collativa nullum beneficium eximi possit, utpote quæ
 nullis legibus aut regulis coarctatur: ideoque Papa vocatur Deus in terris
 circa beneficialia, *Gonzalez ad reg. 8. §. 1. proœm. num. 31. 32. 33. 34. 35. & seq.*
Wames. in consil. canon. tom. 1. consil. 241. num. 3. Hinc licet quivis sit rerum
 suarum arbiter & moderator, *l. in re mandata 21. C. mandati.* nemo tamen
 facere potest, quin jura desuper statuta locum habeant, *l. nemo 55. de legat.*
1. & c. requisivisti 15. de testament. ibi *Privata dispositio testatoris non potest*
generalem Constitutionem canonis immutare. *Flamin. Paris. de resignat. lib.*
7. quest. 14. num. 3. Gonzalez ad reg. 8. cancell gloss 5. num. 42. & 43. cum aliis
ibidem citatis. Piasecius in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. art. 5. de visitat. be-
neficiorum, & c. num. 5. Wamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 231. num. 7. &
consil. 252. num. 11. Rota decis. 10. alias 868. num. 1. & seq. de testament. in an-
tiq. & apud Gregor. XV. decis. 4. num. 9. & 10. & apud Duran. decis. 406. n.
6. part. 2. Præterea Papa reservando generaliter, uti in Regulis Cancellariæ
 Apostolicæ, & Concordatis Germaniæ, derogat omnibus juribus, statutis, &
 consuetudinibus in contrarium; ita ut ejusmodi fundationes nec fieri, aut
 factæ subsistere possint. *Chokier ad reg. 8. gloss 1. num. 5. Rota apud Duran.*
loc. cit. num. 10. Sed nec fundator præjudicare potest juri Ordinatæ colla-
 tionis, quod Episcopus habet in omnibus beneficiis suæ Diocesis, *c. sic qui-*
dam & c. noverint. 10. q. 1. Flamin. Paris. loc. cit. nisi ipso consentiente &
 patiente *Sanchez consil. moral. tom. 1. lib. 2. cap. 1. dub. 10. num. 4.* nam inferiores
 Episcopo non habent potestatem conferendi, nisi de consensu Episcopi,
c. ex frequentibus. 3. & c. cum venissent. 6. de institut. Gonzalez ad reg. 8. §. 1.
proœm. num. 12. vel ex privilegio Papæ.

DUBIUM V.

An sub Concordatis comprehendantur beneficia Juris patronatus?

Sensus vocabuli Jus patronatus.

§. 1. **P**resuppono ex communi DD, sententia, *Jus patronatus* hic non accipi pro eo, quod jure Civili habet patronus in servum à se manu missum, de quo extat *tit. in ff. de jure patron.* & in *C. de bonis libert.* Sed quod beneficio sacrorum Canonum illis tributum est, qui vel fundarunt, vel construxerunt, vel dotarunt Ecclesiam, sive ipsi sive alii à quibus causam habent, *c. quoniam. 3. de jure patron.* & propriè dicitur *potestas presentandi instituendum ad beneficium Ecclesiasticum vacans.*

Jus patronatus duplex

§. 2. Est autem hoc jus duplex: aliud enim est *Jus patronatus Ecclesiastici*, aliud *Laici*, *c. unico. de jure patron. in 6. & c. cum autem. 24. X. eodem tit.* Addunt aliqui *mixtum. jus patronatus Ecclesiastici* juxta *Covarruviam in practit. quest. cap. 36. sub num. 2.* dicitur, non quod Ecclesiasticus possidet (is enim etiam laicum patronatum possidere potest) sed quod competit alicui ex eo, quod ex bonis Ecclesiasticis Ecclesiam fundavit, vel extruxit, vel dotavit, vel quod habetur ratione Rectoratus Ecclesiæ, aut dignitatis Ecclesiasticæ; ut si quis fundaverit Ecclesiam, id est, si tribuerit fundum, in quo ædificata est; si eam extruxerit, vel dotaverit, si beneficium pecunia ex bonis Ecclesiasticis percepta erexit, habet jus patronatus Ecclesiastici. Item si quis habeat jus presentandi quàm Episcopus, Abbas, Præpositus, Decanus, Scholasticus, &c. hoc jus est patronatus Ecclesiastici. *Jus patronatus laici* dicitur, quod competit alicui quia ex bonis patrimonialibus, seu sæcularibus Ecclesiam fundavit, vel construxit, vel dotavit, aut beneficium aliquod erexit, aut quia ab aliquo horum causam habuit; nec refert, an sit Clericus, nam equidem inter patronos laicos censebitur, si hoc jus nactus fuerit ratione proprii & sæcularis patrimonii, seu quasi patrimonii *gloss in Clem. 2. verb. presentare. de jure patron. Covarr. loc. cit. Flamin. Paris. de resignat. lib. 2. quest. 4. num. 39. 40. & 41. Lessius de just. & jure lib. 2. cap. 34. dubit. 4. per tot. Vallensis in paratit. Decretal. lib. 3. tit. 38. §. 2. Barbosa de off. & potest. Episc. par. 3. alleg. 72. num. 152.* super quo extat hic versiculus vulgaris.

In eius creatione Episcopi Diocæsani consensus non cessari.

Patronum faciunt dos, adificatio, fundus.

§. 3. Quod intellige mediante Episcopi Diocæsani consensu, qui in his intervenire debet, *c. illud. 8. c. cum saculum. 13. & c. nobis. 25. de jure patron.* ubi *gloss. 1. Rota pars. 1. recens. decis. 517. num. 3. & part. 2. decis. 337. num. 4.*

§. 5. &

Et §. 3. apud Mantuam. decis. 86. num. 5. atque apud Gregor. XV. decis. 420. num. 1. Et in addit. num. 7.

§. 4. Si tamen patronatus laicus donatione, vel testamento, vel alia ratione transferatur in Ecclesiam, Capitulum, Collegium Canonicorum, vel Monasterium, vel annectatur alicui beneficio, aut dignitati, v.g. Præposituræ, Decanatus, &c. tunc fit patronatus Ecclesiasticus, & de illo tanquam Ecclesiastico est judicandum; colligitur ex *c. unico. de jure patron. in 6. Covarr. supra num. 5. Et præter alios præcitatos, Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 18. num. 5. 6. Et 7. Zerola in praxi Episcop. part. 1. verb. beneficium. §. 9. Garcias de benef. par. 5. cap. 1. §. 11. num. 553. Wiggers. de jure Et just. tract. 7. cap. 3. dub. 2. sub num. 9. Zypæus in Consultat. Canon. lib. 3. consultat. 1. de jure patronatus. Roda part. 2. recent. decis. 740. num. 2.*

Patronatus laicus potest fieri Ecclesiasticus.

§. 5. Verum jus illud præsentandi, quod competit quibusdam confraternitatibus, vel sodalitatibus, quæ aliquam capellam, vel beneficium collatis symbolis, vel aliter instituerunt, censetur esse patronatus laici; quia ipsi laici sunt, & ex bonis sæcularibus instituerunt; unde de illo tanquam de laicorum patronatu judicandum, quamvis ipsi in quibusdam locis Ecclesiæ vocentur, *Covarr. supra num. 8. Lessius loco præcit. num. 21. licet Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 607. contrarium tueatur, nimirum esse patronatum Ecclesiasticum, de quo, si placet, ipsum consule.*

Patronatus confraternitatum laicorum censetur laicus.

§. 6. Denique *jus patronatus mixti* dicitur, quod partim ratione patrimonii, partim ratione Ecclesiæ competit. Tamen si autem de rigore juris laicus jus patronatus, de quo hic agimus, habere non possit, cum sit spirituale, seu potius temporale spirituali annexum *c. de jure. 16. de jure patron. c. quanto. 3. de judiciis.* (antecedenter scilicet, quia ordinatur ad præsentandum clericum ad beneficium, ut in eo instituatur) & laicus spiritualia tractare nequeat, *c. decernimus 2. de judiciis. c. causam. 7. de præscript.* tamen ex benignitate quadam à sacris Canonibus conceditur illi hoc jus, remunerationis cujusdam causa, ut hac ratione magis excitentur laici ad fundandas, extruendas & dotandas Ecclesias, *Vallensis in præcit. Decretal. lib. 3. tit. 38. §. 2. num. 3.*

Jus patronatus mixti explicatur.

§. 7. His præsuppositis, *Respondeo primò*, beneficia juris patronatus Ecclesiastici comprehenduntur tum sub Regula IX. Cancellariæ Apostolicæ, tum sub Concordatis Germaniæ; prædicta enim Regula Cancellariæ comprehenditur omnia beneficia Ecclesiastica qualitercumque qualificata, ubicumque existentia, in mensibus reservatis vacatura; Concordata autem loquuntur de omnibus omnino beneficiis, quorum ad inferiores pertinet collatio, præsentatio, electio, seu quævis alia dispositio; unde clarum est, quod capiant beneficia juris patronatus Ecclesiastici absque ulla alia expressione. *c. dilectus. 6. de off. legati. c. cum dilectus. 28. de jure patron. Covarr.*

Beneficia juris patronatus Ecclesiastici comprehenduntur sub Concordatis Germaniæ.

loco cit. n. 2. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 18. n. 6. Piafec. in praxi Episc. part. 2. cap. 5. art. 1. num. 40. vers. juris patronatus, &c. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 552. & seq. Wamesius consil. canonic. tom. 1. consil. 252. num. 11. Chokier ad reg. 8. gloss. 8. num. 1. Barbosa de offic. & potest. Episc. par. 3. alleg. 57. num. 257. Vallengis in paratit. Decretal. lib. 3. tit. 38. §. 3. num. 5. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 11. num. 2. Zypaus in consultat. canonicis lib. 3. consultat. 1. de jure patronatus. Rota decis. 740. num. 2. part. 2. recent. & apud Duran. decis. 406. n. 5. p. 2. Et proinde monet idem Garcias loc. cit. in impetratione beneficii juris patronatus Ecclesiastici non esse necessariam illius mentionem.

Minimè
verò bene-
ficia juris-
patronatus
laico.

§. 8. Respondeo secundo, beneficia juris patronatus laici non comprehenduntur sub Regula IX. Cancellariæ Apostolicæ, aut Concordatis Germaniæ sicut nec sub aliis quibuscumque reservationibus generalibus, gloss. 11. c. 2. verb. collatio. de praben. in 6. Ratio est, quia cum patroni laici non titulo Ecclesiastico, sed quasi proprio dominio, & titulo oneroso, scilicet foundationis, constructionis, vel dotationis, & sic quasi per viam pacti & contractus de consensu Ecclesiæ jus illud possideant, certum est Papam non intendere ejusmodi beneficia reservare, & laicis jus suum tollere, vel illi in alio quo derogare, ne ipsi ab impendendis Ecclesiæ obsequiis, sumptibus & favoribus abalienentur; quod Concilium Tridentinum sess. 25. cap. 9. de reform. expressè cavet his verbis. *Legitima patronatum jura tollere, piaque fidelium voluntates in eorum institutione violare equum non est.* Secus autem in jure patronatus Ecclesiastici, quia in eo cessat prædicta ratio, & facile eidem præjudicatur, etiam per simplicem collationem à Papa factam absque ullius derogationis expressione. Covarr. in practic. quest. cap. 36. num. 2. 3. & seq. Flamin. Paris. de resignat. lib. 2. quest. 4. num. 35. 36. & seq. Piafec. in praxi Episc. part. 2. cap. 5. art. 1. sub num. 40. Wamesius consil. canonic. tom. 1. consil. 255. num. 13. & 14. Lessius de just. & jure lib. 2. cap. 34. dubit. 9. num. 37. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 571. Wiggers de jure & just. tract. 7. cap. 3. dub. 3. num. 13. 14. & 15. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 1. num. 3. & gloss. 8. per tot. & ad preces primarias sect. 2. lit. Q. vers. presentationem. Barbosa de offic. & potest. Episc. par. 3. alleg. 57. num. 25. 26. & seq. & num. 144. & 257. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 10. sub num. 3. & cap. 11. num. 2.

Etiamsi
vacent a
vud S. Se-
dem.

§. 9. Hinc non impeditur patronus laicus à sua præsentatione, etiamsi contingat beneficium vacare apud Sanctam Sedem Covarr. & Wiggers loc. cit. nisi Papa nominatim hujusmodi patronatui derogarit.

Ne quidem
se ponantur
verba ad

§. 10. Imò nequidem comprehenderetur, licet in literis Apostolicis poneretur hæc, aut similis clausula, *ad cujuscumque patroni præsentationem pertineat*, qualis habetur in Regula IX. Cancellariæ Apostolicæ; nam illa
dum

Aum adscribitur, apponi solet, quòd Papa significet se cuiuslibet Ecclesiastici cuiuscumque patroni juri derogare, quia Ecclesiastici patroni etiam multi sunt, & diversi que præ Ordiais. Quapropter etiam antiqui Canoas cum minimo, quo fieri potuit præjudicio, voluerunt emendari mala, quæ occasione difficultatis inter patronos contigisset Ecclesiis obvenire, non autem facillè ad privationem, aut derogationem juris ipsorum volunt procedi, ut c. si vero. 12. c. quæcumque Ecclesia. 2. de jure patron. Covarr. Gonzalez, Wiggers loc. cit. & Garcias ibidem num. 572.

§. 11. His addo, quòd etiam si in literis collationis expressè ponatur hæc clausula derogatoria, *Non obstante, quòd beneficium sit patronatus laici*, non tamen per hoc censetur derogatum juri patronatus laici illustrium videlicet personarum, ut Regum, Ducum aut Marchionum, &c. si forsitan tales sint patroni illius beneficii, quia ut ipsis derogetur, debet id ipsum nominatim exprimi, juxta Regulam nunc XLII. alias XI. Cancellariæ Apostolicæ, *Chokier ad eandem, & ad preces primar. sect. 2. lit. Q. Wiggers loco præcitato.*

Imò nec clausula expressa derogatoria extenditur ad jus patronatus laicum. Illud strium vero sonarum.

Et Papa nunquam derogare censetur juri patronatus laici, nisi id exprimat.

§. 12. Proinde generaliter loquendo, Papa nunquam censetur in dubio velle præjudicare, aut derogare juri patronatus laici, nisi utendo suprema & absolute potestate id exprimat. *gloss. & D. D. in c. cum dilectus 28. de jure patron.* qua non facillè utitur citra magnam necessitatem, & commune Ecclesiæ bonum; quia quæ ex contractu, aut quasi contractu, & præsertim oneroso concessa sunt, non possunt citra necessitatem immutari. *Wamesius dicto consil. 255. num. 33. & Wiggers supra num. 15.* Qualis expressio non est necessaria, ut censetur derogatum juri patronatus competentis Clericis, seu Ecclesiasticis personis, in quas, uti major est Pontifici potestas, ita quoque in gravando illas proclivior voluntas: ideoque nisi illarum beneficia specialiter excipiantur, censentur semper contineri sub gratiis Papalibus, sub quibus ex adverso non intelliguntur comprehendi beneficia juris patronatus laici, nisi peculiariter cum ejus derogatione exprimantur. *Wamesius loc. cit.*

§. 13. Sed petes an beneficia, in quibus præsentatio ad patronum laicum spectat, si vacaverint apud Sedem Apostolicam, ita à c. licet. 2. de præben. in 6. eximantur, ut non solum patronus nominare, seu præsentare ad ea clericos possit, sed etiam jus instituendi ad locorum Ordinarios pertineat. Respondet auctor glossæ in reg. 40. alias 42. Cancell. nominationem quidem esse patronorum laicorum, sed institutionem Romano Pontifici reservari, quod tamen Covarr. in prætic quest. cap 36 num. 5. censet tantum locum habere in Episcopatibus, Abbatibus, & cæteris dignitatibus, quæ Pontifici per II. & III. nunc autem III. & IV. Regulam Cancell. Apost. cessantibus Concordatis, reservantur, non autem in beneficiis minoribus,

In beneficiis minoribus vacantibus apud S. Sedem, non solum nominatio spectat ad patronos laicos sed etiam institutio ad Ordinarios Diocesanos.

quorum præsentatio ad patronos laicos pertinet ; in his enim & jus nominandi ad ipsos patronos spectare, & jus instituendi ad locorum Ordinarios Episcopos Diocesanos, ita ut dicto Covarr. Lessius de just. & jure lib. 2. cap. 34. dubit. 9. num. 37. Wiggers ibidem tract. 7. cap. 3. num. 17. Chokier ad reg. 40. aliàs 42. cancell. num. 26.

Beneficia quoque juris patronatus mixti non cadunt sub Concordatis Germaniæ.

§. 14. Verùm quid in tertia juris patronatus specie? videlicet mixto, hoc est, partim laico, partim Ecclesiastico: an cadat sub dispositione Regularum Cancellariæ, vel Concordatorum Germaniæ? videtur opinio negativa probabilior: nam in favorabilibus potius est attendenda qualitas laicalis, ne laicus propter Clericum perdat suum privilegium, hoc enim æquum est, ut in re individua non patiatur quis præjudicium ratione societatis, quæ illi cum altero communis est, & ideo tale jus patronatus mixtum non subiacet reservationibus generalibus; imò nec precibus primariis, Covarr. in practic. quest. cap. 36. num. 5. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 18. num. 12. & seq. Wamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 255. sub n. 15. Piasec. in praxi Episc. part. 2. cap. 5. art. 1. sub num. 40. Lessius de just. & jure lib. 2. cap. 34. dubit. 9. num. 40. Chokier ad reg. 8. gloss. 1. sub num. 3. & gloss. 8. num. 1. & ad preces primar. sect. 2. lit. Q. Barbosa de off. & potest. Episc. alleg. 57. num. 27. 144. & 257.

Dummodo patroni laici habeant majorem, vel saltem æqualem partem vocum.

§. 15. Quod tamen juxta præcitatos auctores limita primò, dummodo patroni laici habeant majorem, vel saltem æqualem partem vocum in dicto jure patronatus: secus autem si pars vocum patronorum Ecclesiasticorum esset major & potentior, ac præponderaret vocibus laicorum, veluti si jus patronatus ad unum laicum, & duos Clericos spectaret, vel si ad Decanum alicujus Ecclesiæ, & ad Priorem Monasterii, atque ad Prætozem laicum certi loci pertineret, tunc enim attenditur major pars prædominans, cum semper à potentiori fiat denominatio l. quaritur. 10. ff. de statu hom. & DD. supracitatis.

Et aliàs jus patronatus laicum competat ex fundatione constructione seu dotatione &c.

§. 16. Limita secundò, dummodo jus patronatus mixtum, imò etiam laicum solum competat ex fundatione, constructione, seu dotatione, vel dotatione facta ab habente illud ex aliquo de prædictis titulis. Nam reliqui patronatus competentes ex præscriptione, consuetudine, vel privilegio, aut usurpatione, aut alio quocumque modo, non exciperentur à reservationibus Pontificiis, Lessius de just. & jure lib. 2. cap. 34. dubit. 9. num. 42. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 573. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 1. num. 5. & gloss. 8. num. 2. nec non ad preces primar. sect. 2. lit. Q. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 28. Tum quod tales patronatus sint hodie prorsus sublati per Concilium Tridentinum sess. 14. de reform. cap. 12. & sess. 25. de reform. cap. 9. Tum quod etiam ante Concilium Tridentinum includerentur sub reservationibus Papalibus, quia tales patronatus censentur

verè

verè Ecclesiastici, utpote ex Ecclesiasticis originem trahentes; cum laici isti nihil in Ecclesiam contulerint, *Covarr. Lessius supra. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 582. Chokier & Layman locis citatis.*

§ 17. In dubio tamen, quo constat quidem Clericum fundasse aliquod beneficium Ecclesiasticum, ignoratur autem ex quibus bonis illud fundaverit, an de acquisitis intuitu Ecclesiæ, ut dicatur de jure patronatus Ecclesiastico, an de propriis patrimonialibus, seu quasi patrimonialibus, ut dicatur de jure patronatus laicali; si patronus laicus sit in quasi possessione hujusmodi juris patronatus, tunc præsumi laicale, & fundatum ex bonis propriis & patrimonialibus; sin autem aliter, præsumi Ecclesiasticum & fundatum ex bonis acquisitis intuitu Ecclesiæ censet *Gonzalez loc. cit. num. 109. & seq. à quo non discrepant Garcias loco supra num. 594. ac Vallensis in parati. Decretal. lib. 3. tit. 38. §. 2. num. 2.* dicentes, quando non apparet, quæ ratio competat jus patronatus, attendi jus successionis; nam si per successionem deferatur, præsumi laicum, quia jura Ecclesiastica jure successionis non deferuntur, nec dantur. *c. 1. de praben.*

Ius autem patronatus laicum in dubio censetur, dum laicus est in possessione. secus verò minime.

§ 18. Denique hic notare placeat, quod dum testator ultimæ voluntatis suæ elogio pro fundatione perpetui beneficii Ecclesiastici legat dotem sufficientem & certam, seu ex bonis suis cupit illud dotari, & hæres conformiter dictæ dispositioni id ipsum exequitur, potest sibi reservare jus patronatus; quia testator jubendo, quod beneficium Ecclesiasticum dotetur & etigatur, si hæres hoc faciat, poterit reservare jus patronatus, cum repræsentet eandem personam defuncti, *Rota apud Seraphin. decis. 871. num. 2. ibidem sub num. 4.* res non minus notatu digna additur, quod nimirum patronus de consensu Ordinarii Diocæsani possit pro una vice ad beneficium præsentare eum, qui non habet omnes qualitates in fundatione appositas.

Hæres fundatoris potest sibi reservare jus patronatus.

DUBIUM VI.

An sub Concordatorum alternativa comprehendantur beneficia Curata?

§. 1. **R**espondeo indubitatum esse, quin beneficia curata comprehendantur sub alternativa Concordatorum Germaniæ, ex verbis generalibus, *De cæteris verò dignitatibus & beneficiis quibuscumque secularibus & Regularibus, &c.* Id enim importat vis & potestas universalis hujus dictionis *Quibuscumque*, ut omnia omnino beneficia comprehendantur, etiam præter expressa, & ad quæ aliàs non extenderetur *c. solita. 6. §.*

Beneficia curata comprehenduntur sub concordatis Germaniæ.

nobis autem de major. & obed. Paulus Paris. vol. 1. consil. 92. num. 7. Wame-
 fus in consil. canon. tom. 1. consil. 255. num. 19. Francisc. Leo in thesau. fori Ec-
 cles. part. 1. cap. 15. num. 60. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 8. num. 61. Chokier in com-
 ment. ad reg. 19. alias 20. de non impetr. benef. per obit. vivent. num. 11. Rota
 decis. 68. num. 5. part. 2. recent. & apud Seraphin. decis. 980. num. 8. apud
 Gregor. XV. decis. 267. num. 5 & in addit. num. 12. nec non apud Duran. decis.
 233. num. 12. part. 1. non secus, ac dictio omnia c. si Romanorum. vers. dicendo
 verò omnia dist. 19. Paul Paris loc. cit. num. 6. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 6.
 num. 20. Barbosa de off. & potest. Episc. par. 3. alleg. 101. num. 39. Et qui omnia
 dicit, nihil excipit, l. testatorem. 68. in princip. ibi pradium Seianum omne.
 ff. de leg. 3. latè Gonzalez loc. proxime cit. num. 21. & seq. ubi dicit, quod licet
 Regulæ olim VIII. nunc autem IX. Cancellariæ Apostolicæ non forent ad-
 dita ista verba cum cura & sine cura, equidem ex sola universali dictione
 omnia beneficia Ecclesiastica comprehenderentur curata; quod & confir-
 mat Garcias de benef. par. 5. cap. 1. §. II. num. 1508. ideoque tantum adjectæ
 esse majoris claritatis gratia, ut proinde nil certius sit, quam beneficia cu-
 rata sub Concordatis Germaniæ cadere, Layman Theolog. moral. lib. 4.
 tract. 2. cap. 10. num. 3. Zypæus in analyt. jur. Pontif. nov. lib. 1. tit. de elect.
 num. 15. Rota apud Cavaler. decis. 572. num. 1.

Requisita
 ad benefici-
 um curat.
 81070

§. 2. Ut beneficium porro dicatur curatum, seu Ecclesiæ Parochialis, in-
 ter alia substantialia concurrere debent infra scripta. Primò requiritur po-
 testas ligandi & solvendi in foro pœnitentiæ, quæ non cadit nisi in sacer-
 dotem c. in novo. dist. 21. c. omnis 12. de pœnit. & remiss. idque ex necessitate
 ratione oneris ipsi imposita, gloss. in Clem. dudum. 2. verb. impendant. de se-
 pulch. & ibi D. D. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 6. num. 35. Chokier ad eandem
 reg. gloss. 2. num. 1. Secundò, ut sit certa parochia, & locus certis finibus &
 limitibus constitutus ac designatus, in quo populus alicui Ecclesiæ depu-
 tatus degit c. Ecclesias. 13. q. 1. in princ. Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap.
 13. sub fin. ubi Parochiales Ecclesiæ certos non habent fines, &c. Nam talis
 Ecclesiæ Rector dicitur populum regere, c. 1. de capell. monach. cum alio-
 qui Archidiaconi, Abbates, & similes habeant curam animarum, & non di-
 cantur curati, Anast. Germon. de indult. Card. §. ac beneficia num. 43. & seq.
 Chokier ad preces primar. sess. 2. vers. cum cura. Tertiò requiritur, ut Re-
 ctor Ecclesiæ curatæ exerceat curam nomine suo, non alieno c. exirpanda
 30. §. qui verò. de praben. Rebuff. in praxi tit. de promot. inf. annum. num. 36.
 Gonzalez dicta gloss. 6. num. 40. nisi sit principalis dignitas in Collegiata
 Chokier ad reg. 8. gloss. 2. num. 1. Quartò, ut solus suo nomine regat, non
 cum adjuncto, vel duobus, aut pluribus aliis: quia ut unum corpus duo ca-
 pita habere non potest, nisi sit monstrum, ita nec Ecclesiæ duos, vel plures
 curatos, c. cum non ignores. 17. de praben. c. in apibus 7. q. 1. c. sicut in una-
 quaque

quaque. 21. q. 2. Mascardus de probat. conclus. 469. incip. curam animarum. num. 5. & seq. Gonzalez & Chokier loco cit.

§. 3. Ex quibus inferitur primo, quod etiam si deficeret fons baptismalis, non propterea defineret esse Ecclesia Parochialis, quia ex actu baptizandi non sequitur cura animarum, cum baptismus etiam a muliere & laico conferri possit, c. ad limna. 30. q. 1. Mascard. de probat. d. conclus. 469. num. 3. & 9. Hoieda de incompatib. benef. part. 1. cap. 13. num. 8. Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 2. quest. 1. n. 109. Gonzalez d. gloss. 6. n. 48. Secundo inferitur idem dicendum, quoad sepulturam seu actum sepeliendi, Hostien. in sum. de sepultur. §. 2. & 3. Hoieda supra num. 9. Mascardus loc. cit. num. 10. Flamin. Paris. ibid. num. 108. Gonzalez supra num. 53. Tertio, idem quoque dicendum, si Ecclesia non percipiat decimas, quia ideo non consequitur, non esse parochialem, nec e contra Gonzalez ead. gloss. 6. num. 56. Quarto, inferret, quod potestas fori contentiosi v. g. quod quis habeat jurisdictionem in spiritualibus in foro exteriori, prout est suspendere, excommunicare, absolvere, visitare, & alia ejusmodi, quæ ad correctionem morum pertinent, non facit proprie beneficium curatum, Innocen. in c. dudum. 54. num. 11. vers. nam modus. ubi Abb. num. 7. de election. sed melius potest dici beneficium curatum, quod habeat curam jurisdictionalem etiam fori exterioris, ut in pract. c. dudum. 54. de elect. Mascard. supra num. 2. Garcias de benef. part. 1. cap. 6. num. 7. Barbosa de offic. & potest. Episc. part. 3. allegat. 57. num. 163. Quinto inferitur, quod quando Ecclesia Collegiata habet curam animarum, talis cura non pertinet ad singulos canonicos illius, sed ad totum Collegium unicam personam Rectoris representans, Cassador. decis. 11. num. 2. de praben. quales Collegiata teste Chokier ad reg. 8. gloss. 2. num. 7. in Italia & Hispania sunt per plures, quæ reguntur per omnes de collegio hebdomadas tim. Sexto inferitur, quod beneficium curatum non dicitur, quando non habet curam perpetuam, sed tantum ad certum tempus, Hoieda de incompatib. benef. d. cap. 13. part. 1. num. 52. Gonzalez supra num. 93. Septimo curatum beneficium non dicitur Prioratus per Vicarium perpetuum deservit solitus: quia solus vicarius perpetuus habet curam, non etiam Prior, Probus in addit. ad Monach. in c. super eo 6. num. 17. de praben. in 6. Gonzalez pract. gloss. 6. num. 97. Chokier supra num. 9.

Quibus rebus deficientibus non desinit beneficium a securacibus.

§. 4. Prædictis & similibus casibus, quos copiosius explicatos habes apud Mascard. & præcitatos Auctores, beneficia non dicuntur curata; sed in dubio beneficia præsumuntur simplicia, Gonzalez gloss. 6. n. 91. Garcias de benef. part. 1. cap. 6. num. 8. Barbosa de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 53. num. 69.

In aliis autem casibus non censetur beneficium curatum.

§. 5. His præmissis, ut ad questionem nostram redeamus, certum est, quod beneficia curata in mensibus Apostolicis vacantia, vigore Concor-

Beneficia curata in mensibus

datorum

*Apostolicis
Papa sunt
reservata.*

*Pii Papa 5.
Constit. 33.
Bullarii
tom. 2.*

*In multis
casibus solet
provideri
de beneficiis
curatis sine
concurſu.*

datorum Germaniæ sint summo Pontifici reservata : ita tamen, quod illorum provisio fiat per concursum, non secus atque in provisione Ordinaria, ut disponit Concilium Tridentinum *sess. 24. de reform. cap. 18.* & confirmavit *Pius* Papa V. infraſcripta Constitutione; ideoque in tali eventu Episcopus Diœcesanus, seu ejus Vicarius in ſpiritualibus, Generalis habita notitia vacationis, & constituto, in quantum opus, in ea Vicario, cum congrua ejus arbitrio fructuum portionis assignatione, proponit edictum pro concursu, & mittit Romam approbationem factam ab examinadoribus in ſynodo deputatis, de magis idoneo & à se electo, atque à Sede Apostolica confertur approbato seu electo, ut colligitur ex eadem Constitutione *Pii V.* Atque ita fuit sæpius à S. Congregatione Cardinalium Concilii Tridentini interpretum definitum apud *Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 8. quest. 9. n. 103. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 6. n. 103. Piaſec. in praxi Episc. part. 2. cap. 5. art. 3. num. 6. vers. beneficiis quoque curatis, &c.* & quotidie practicitur.

§. 6. Sunt tamen permulti casus, in quibus tam per Papam, quàm etiam aliàs solet provideri de Parochialibus absque concursu, prævio duntaxat examine ad curam animarum per Episcopum Diœcesanum, seu ejus Vicarium in ſpiritualibus Generalem in partibus facto, quos obiter recensebo. *Primò*, si approbatus per concursum, & electus ad petendam provisionem Apostolicam nolit consentire pensioni, quæ à Papa super tali Parochiali reservatur, tunc enim omiſſo examine per concursum, prævio tantùm examine ſimplici, conferti potest. *Secundò* locum non habet concursus in resignatione Parochialis ad manus Papæ in favorem certæ personæ, ſufficit enim resignatarius Episcopi seu ejus Vicarii in ſpiritualibus Generalis examine idoneum eſſe repertum ad curam animarum, & idem est in permutatione, ſecus autem in resignatione ſimplici seu ad manus Papæ, seu Ordinarii Diœcesani; nam ibi requiritur concursus juxta Concilium Tridentinum *loc. cit. & Pianam* sanctionem. *Tertio* cessat concursus in Parochiali, ob non ſervatam formam dicti concursus in provisione Ordinarii, ad Papam devoluta: si nimirum ejus collatio ad Episcopum spectet, cui incumbit concursum facere; nam si pertineat ad inferiores, nec per illos ſtererit, quò minus concursus per Episcopum intra tempus præſcriptam factus fuerit, poterunt de ea liberè providere absque concursu, modò tamen conferatur personæ idoneæ & bene meritæ; cum nemo sine culpa ſua puniri debeat, *reg. 23. de reg. jur. in 6. l. aliud est fraus. 131. ff. de verb. ſignificat.* quia pœna ſolum ſequitur ſuos auctores & non innocentes, *c. 2. de his qua ſi à major. par. Capit. l. ſancimus. 22. C. de pœnis. l. absentem. 5. ff. eod. tit.* & ſicut lepra ſequitur leproſum, ſic pœna ſequitur auctorem culpæ, & illius personam non egreditur *l. quis ergo. 16. §. ibi gloss. ff. de peculio.* Nec culpa ſolius Episcopi, vel Archiepiſcopi nocere debet alteri, vel ejus conditio deterior fieri,

ut ju-

ut jure conferendi sibi competenti privetur *c. denique. 14. q. 5. l. non debet. 74. ff. de reg. jur. l. coheredibus. 17. C. familia eriscunda. Menoch. de arbitrar. casu 132. num. 48. & 49 Gonzalez ad reg. 8. gloss. 6. num. 126. & seq. Garcias de benef. part. 9. cap. 2. § 1. num. 152. Quarto, quando collatores Ordinarii fuerunt in mora conferendi Parochiales vacantes intra sex menses. Quinto, quando approbati per concursum & electi pro obtinenda à Sede Apostolica provisione Parochialium eidem reservatarum, intra quatuor mensium spatium à die notitiæ vacationis, per hujusmodi approbationis transmissionem apud Summum Pontificem non fuere notificati. Sexto quando est juris patronatus laicorum, nam tunc presentatus à patrono debet simpliciter examinari ab examinadoribus in Synodo Diocesana delectis, & idoneus repertus admitti & institui, ut disponit Concilium Tridentinum eadem sess. 24. de reform. cap. 18. & declaravit S. Congregatio ejusdem Concilii interpretum apud Gonzalez loc. pract. num. 134. Rota in recent. part. 2. decis. 579. num. 4. quod intellige. dummodo Parochialis esset juris patronatus merè laicalis, secus verò si esset mixti; partim Ecclesiastici, partim Laici, ex declaratione prædictæ S. Congregationis apud Gonzalez supra num. 135. siquidem eo casu ad effectum concursus istud jus patronatus censetur Ecclesiasticum favore Ecclesiarum, ut illis melius provideatur, Garcias de benef. part. 9. cap. 2. §. 2. num. 278. & seq. & facto concursu in hoc casu, dum Parochialis est de jure patronatus mixto, patronus debet electum presentare, & ab Ordinario institutio fieri. Gonzalez supra num. 136. Garcias loc. pract. num. 284. Si autem Ecclesia vacans in mense Pontificio fuerit patronatus Ecclesiastici, non solum debet fieri concursus, sed etiam Ordinarius Episcopus Diocesanus nulla habita ratione patronorum eligit magis dignum à Summo Pontifice instituendum, Garcias supra num. 272. & seq. Similiter concursus fieri debet, si patronus laicus presentaverit plures quàm unum, sicuti ab eadem S. Congregatione declaratum refert Gonzalez loc. cit. num. 138. Septimò concursus omittitur, existente Parochiali tam tenui, ut nemo velit se subicere concursui. Octavò in subrogatione gratiosa in jus defuncti colligantis. Nonò, dum cura animarum spectat ad Ecclesiam Collegiatam, & cura exercetur per Canonicos; vel hebdomadarios, aut Capellanos, vel alios Clericos *argum. tex. in c. statutum. 32. de elect. in c. ex quo nemini prædictorum confertur titulus Parochialis. Decimò, in Vicariis perpetuis, de quibus infra dub. sequenti. Undecimò in Parochiali unita alicui dignitati. De quibus latius consule Gonzalez locis pract.**

Garciam de benef. part. 9. cap. 2. per tot. & Barbosa de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 60. à num. 18. explicantes Constitutionem Pii V. Pontificis. quàm uberioris cognitionis ergo hic adjicio,

PIUS PAPA V.

*Exordium**Pii Papae.
Constit. 33.
Bullarii
tom. 2.*

AD perpetuam rei memoriam. In conferendis beneficiis Ecclesiasticis, & praesertim Parochialibus Ecclesiis, personis dignis & habilibus, quae in loco residere, & per seipso curam exercere valeant, quantam diligentiam adhiberi oporteat, ALEXANDRI III. in Lateran. & GREGORII X. Lugdunen. Generalibus Conciliis, ac INNOCENTII similiter III. & aliorum Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum editae Constitutiones testantur.

*Concil. Trident.
Sess. 7.
cap. 13. &
Sess. 24. c.
18. de re
form. & de
form. & de
formam
conferendi
Parochia-
les Ecclesias
& interim
eis de Visa-
riis provi-
dendis,*

NUM. I. Quod ut diligentius ac rectius perficiatur, statuit etiam Synodus Tridentina, ut occurrente vacatione Parochialis Ecclesiae etiam generaliter, vel specialiter, etiam vigore indulti in favorem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium, ut aliàs quomodolibet reservatae, vel affectae, debeat Episcopus, habitâ notitiâ vacationis Ecclesiae, si opus fuerit, idoneum in ea Vicarium cum congrua ejus arbitrio fructuum portionis assignatione constituere, qui onera ipsius Ecclesiae sustineat, donec ei de Rectore provideatur. Et deinde Episcopus, & qui jus patronatus habet, intra decem dies, aut aliud tempus ab Episcopo praescribendum, aliquos clericos ad regendam Ecclesiam idoneos Examinatoribus juxta formam ejusdem Synodi deputatis nominet, & non nisi ab eisdem Examinatoribus per concursum aliorum Examinatorum, etiam tanquam magis idoneo ab Episcopo judicato & electo de Ecclesia provideatur: aliàs provisiones, seu institutiones omnes praeter formam praedictam factae, subreptitiae sententur.

II. Sed

II. Sed quoniam res humanæ semper in deterius prolantur, nisi sit, qui eas retineat, ac debitæ executioni demandet, & verendum sit, ne propter Constitutionum hujusmodi transgressionem maximi abusus oriantur: Nos, ad quorum notitiam non sine gravi Nostra molestia pervenit, nonnullos ex venerabilibus Fratribus Nostris Archiepiscopis & Episcopis, occurrente vacatione Parochialium Ecclesiarum, eas nullo, aut minùs ritè servato examine, præsertim illo, quod per concursum fieri debet ex Concilio Tridentino, vel etiam examine ritè servato, personis minùs dignis, carnalitatibus aut alium humanæ passionis affectum, non rationis iudicium sequentes contulisse, & de eis providisse, volentes quantum cum Deo possumus hujusmodi ac etiam futuris periculis occurrere.

*Quidam
verò Episco-
pi de hujus-
modi Eccle-
siis provide-
runt, non
servata di-
cta forma.*

III. Eorundem Prædecessorum Nostrorum Constitutiones præfatas etiam innovando, auctoritate Apostolica tenore præsentium omnes & singulas collationes, provisiones, institutiones, & quasvis dispositiones Parochialium Ecclesiarum ab eisdem Episcopis & Archiepiscopis, ac quibusvis aliis collatoribus tam ordinariis, quàm delegatis, etiam S. R. E. Cardinalibus, ac Sedis Apostolicæ Legatis, vel Nunciis, præter & contra formam ab eodem Concilio Tridentino, præsertim in examine per concursum faciendo præscriptam, factas aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris vel momenti fore & esse, nullumque provisus jus, aut titulum etiam coloratum possidendi præbere, & Parochiales Ecclesias hujusmodi, ut priùs ante collationes hujusmodi vacabant, ex nunc vacare statuimus, decernimus & declaramus,

*Idèò hic
Pontifex
collationes
factas, &
quæ sient
deinceps
contra di-
ctam for-
mam, an-
nullat, &
beneficia
vacare de-
cernit, Sedi
Apostolicæ
eadem re-
servans.*

L

easque

earque omnes pro tempore sic vacantes Nostræ & Sedis Apostolicæ, seu eorum quibus jus conferendi eas, præterquam Episcopis, & Archiepiscopis, qui curam dicti examinis juxta decretum Concilii habere debent, competet, dispositioni reservamus.

Prout & illas, qua non sunt rem pore præfixo.

IV. Insuper ne parochiales Ecclesiæ diu in suspenso maneant, in maximum animarum periculum; quarumcumque parochialium Ecclesiarum, quarum dum pro tempore vacant, ad Episcopos, Archiepiscopos, Primate, & Patriarchas, & quosvis alios Ordinarios collatores, in mensibus Ordinariis collatoribus etiam per Nostras regulas assignatis, provisio & collatio spectat & pertinet, de quibus iidem Episcopi, & Ordinarii prædicti intra sex mensium spatium à die vacationis earundam perfecto examine juxta formam Concilii Tridentini præfati non providerint: ac illarum etiam, quarum collationes Nobis & dictæ Sedi generaliter vel specialiter, & ex quavis causa reservatæ, seu affectæ existunt, aut aliis ex indulto Sedis Apostolicæ competunt: ad quas, occurrente illarum vacatione, Episcopi, & Archiepiscopi præfati personas per examen, concursu mutuo habito, juxta dicti Concilii Tridentini formam approbatas, & magis idoneas non elegerint, aut electas Nobis vel successoribus Nostris, aut iis ad quos collatio spectabit, pro collatione obtinenda intra quatuor mensium spatium à die illius vacationis non significaverint; nec non parochialium Ecclesiarum similium, quæ Juris patronatus Ecclesiastici, vel aliorum seu clericorum & laicorum simul fuerint, si præsentatus intra tempus eisdem patronis à jure præfixum prævio examine juxta formam di-

cti Con-

Acti Concilii approbatus petatur institui, institutioque ipsa per duos menses à die præsentationis dilata fuerit, collationem, provisionem, institutionem, omnimodam dispositionem Nobis, & ipsi sedi, ac personis indulti hujusmodi conferendi, providendi seu instituendi obtinentibus respectivè reservamus: data tamen in parochialibus juris patronatus optione ipsis patronis, ut si institutio ad Ordinarios spectabit, ipsis Ordinariis illam facere negligentibus, & ultra dictos duos menses differentibus, possint pro hujusmodi institutione obtinenda habere recursum ad Metropolitanum, vel viciniorum Ordinarium, aut ad sedem Apostolicam.

V. Prohibentes etiam eisdem Ordinariis, ne tempus decem dierum eisdem Ordinariis & patronis ab eodem Concilio Tridentino ad nominandum idoneos clericos coram deputatis examinatorebus præfixum, ultra alios decem dies prorogare audeant, vel præsumant.

Terminus concilii non prorogetur.

VI. Districtius inhibentes ne quis præter Romanos Pontifices, aut alios indulta hujusmodi obtinentes, ut præfertur, quacumque sit super hoc auctoritate munitus, de hujusmodi beneficiis sic reservatis, ut præfertur, disponere, vel circa illa, etiam per viam permutationis, vel aliàs innovare quoquo modo præsumat.

Beneficia sic reservata Ordinariis non conferant.

VII. Ut autem non solum dignis, sed magis idoneis re-
pertis juxta ejusdem Concilii decretum parochiales Ecclesiæ conferantur, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod si Episcopus minùs habilem, posthabitis magis idoneis, elegerit, possint ii, qui rejecti fuerint, à mala electione hujusmodi ad Metropolitanum, vel si ipse eligens Metropoli-

Collatio prædictorum fiat idoneis, & gravatissimè pellant.

tanus, aut exemptus fuerit, ad viciniorem Ordinarium, uti Nostrum & Sedis hujusmodi delegatum, aut aliàs ad ipsam Sedem Apostolicam appellare, ac præelectum ad novum examen coram ipso appellationis Judice, & ejus examinatribus provocare; & constitò de prioris eligentis irrationabili judicio, eoque revocato, parochialis magis idoneo per eundem Judicem appellationis auctoritate Nostra (quatenus collatio ad Episcopum, à quo appellatum fuit, spectaret) conferatur; aliàs eidem magis idoneo per Judicem appellationis approbato conferenda remittatur ad eum, ad quem collatio, provisio, vel institutio spectabit.

*Appellatio
autem non
suspendit
executio-
num electio-
nis.*

VIII. Hæc tamen appellatio interposita interim non impediatur, aut suspendatur, quò minùs electio per Ordinarium primo loco facta interim debitæ demandetur executioni, & provifus ab eadem Ecclesia, causa appellationis hujusmodi dependente, non amoveatur.

*Et à Judice
Appellatio
nis ad sedem
apostolicam
appellabitur.*

IX. Et si quis à sententia per Judicem appellationis lata duxerit appellandum, is tunc ad Sedem ipsam Apostolicam appellabit, si secus in præmissis omnibus & singulis actum, aut attentatum fuerit, irritum decernimus & inane.

*Transumptio-
rum fides.*

X. Volumus autem, quod præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

*Forma &
effectus pu-
blicationis.*

XI. Quodque literæ ipsæ Camerae & Cancellariæ Apostolicarum & Audientiæ causarum Palatii Apostolici valuis, & in acie Campi Flori, dimissis inibi copiis, publicatæ & affixæ, omnes ita afficiant & arctent, ac si illis personaliter intimatæ

timatæ

timatæ fuissent. Nulli ergo omnino hominum, &c. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, decimo quinto Kalen. Aprilis, Pontificatus Nostri anno secundo.

§. 7. Igitur extra casus supra expressos, in provisione Parochialium vacantium observanda est forma à Concilio Tridentino *sess 24. de reform. cap. 18.* & prædicta *Piana* Constitutione præscripta, ut nimirum Episcopus loci, seu ejus in spiritualibus Vicarius Generalis, statim habita noticia vacationis Parochialis Ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in ea vicarium instituat, cum congruæ portionis assignatione; dein ipse, & patronus, si juris patronatus sit Ecclesiastici, intra decem dies, quos ultra alios decem prorogare non licet, coram examinatore in synodo deputatis nominet aliquot Clericos ad regendam eam Ecclesiam idoneos, vel si Episcopo ita videatur, poterit per Edictum publicum convocare omnes, qui se voluerint offerre: imò & quivis alius, si quos novit dignos, suggerere; & hi omnes sunt annotandi, ac transacto tempore, si comparuerint, ab eodem Episcopo, seu ejus Vicario in spiritualibus Generali, & Examinatoribus synodalibus non paucioribus, quàm tribus examinandi; atque ex illis, quos examinatores judicaverint & renuntiaverint aptos ætate, moribus, prudentia, & aliis dotibus ad vacantem Ecclesiam regendam requisitis, Episcopus magis idoneum deligat, & huic, non alteri collatio fiat ab eo, cujus est conferre; si tamen institutio ad Episcopum pertineat, tum patronus Ecclesiasticus debet digniorem eligere ab Episcopo instituendum: alioqui si ad alium spectet, Episcopus solus eliget magis idoneum suo judicio, & patronus hunc præsentabit ei, ad quem pertinet institutio: ut si institutor, vel collator sit Decanus, Capitulum, vel alius inferior: Episcopi enim est, non solum convocare, & habere jus examinandi cum aliis examinatoribus, sed etiam eligere digniorem, qui à patrono præsentetur instituendus, *Lessius de just. & jure lib. 2. cap. 34. dubit. 16. num. 80. Zypaus in analyt. jur. Pontif. nov. lib. 1. tit. de elect. num. 15.* Si autem jus patronatus est Laici, non est necesse, ut fiat examen per concursum, ut supra dictum. Præter antedictam autem formam, omnis collatio, seu institutio in beneficiis curatis censetur subreptitia & nulla, ac nullius roboris & momenti, nullumque proviso jus, aut titulum etiam coloratum possidendi præbet, & ipso facto, si pertinebat ad Episcopum, devolvitur ad Sedem Apostolicam ex *Tridentina & Piana* Sanctione, non obstantibus quibuscumque exemptionibus, indultis, privilegiis, etiam universitatibus concessis, consuetudinibus, præventionibus, affectionibus & aliis quibuscumque, *Lessius loco præcit. num. 81. Garcias de benef. part. 9. cap. 2. num. 2.*

Extra casus prædictos necessarium debet fieri concursus juxta formam à Concilio Tridentino præscriptam.

DUBIUM VII.

Quid censendum de Vicariis perpetuis, & an per
concursum conferri debeant?

Ordinis vao §. 1.
rio.

Vicarius
quis dicitur

Quia de Vicariis perpetuis aliquid *supra* insinuavimus, materia ratio & connexitas exigat, ut earum nomen, naturam & conditionem paulò fusiùs explicemus.

§. 2. Vicarius, omiſſa ejus nominis in jure Cæsareo varia acceptione, quæ videri potest apud *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. §. 3. num. 1. & seq. & Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 1.* propriè dicitur à vice, quod vicem alicujus gerat: cum enim quis rebus suis interesse, vel superesse non potest, Vicarium sibi in iis constituit per quem quæcunque gesta fuerint, perinde habentur, ac si per ipsum constituentem expedita fuissent, *reg. qui facit per alium. 72. de reg. jur. in 6.* Quamquam hoc loco non tam latè accipiatur nomen vicarii, ut denotet eos omnes, qui quoquo modo vices alienas obeunt in functionibus Ecclesiasticis, sed strictiùs pro eo scilicet, qui officium Ecclesiasticum, quod alteri Ordinario jure incumbit, ipsius nomine exercet.

Vicarius
duplex.

§. 3. Duplicis autem generis sunt Vicarii, alii perpetui *c. ex parte. 6. de off. Vicarii. c. extirpanda 30. §. qui verò. de praben. c. G. perpetuus. 12. de fide instrument. c. 1. de capell. monach. alii temporales c. pervenit. 28 de appellat. c. cum ex eo. 34. de elect. in 6. c. 2. de atate & qualitate. extranag. execrabilis. §. quantum autem.* Perpetuus dicitur, qui canonicè, id est, auctoritate Episcopi Diocæsani constituitur in aliqua Ecclesia Parochiali, cum certa & congrua portione annua, tanquam laboris & operæ mercede, ex proventibus ipsius Ecclesiæ; quæ hodie ex Constitutione Pii Papæ V. *infra hoc dub. §. 12.* adducenda, ita determinata est, ut non sit major centum, nec minor quinquaginta scutorum annuorum, seu aureorum summa, computatis omnibus, etiam incertis emolumentis, & aliis obventionibus communiter percipi solitis: adedque quotidianas distributiones numerandas censet *Gonzalez ad reg. 8. §. 7. proœm. num. 185.* Si verò redditus Ecclesiæ Parochialis non excedant quinquaginta scuta, tum omnes fructus Vicario assignandi sunt. Quod intelligi debet de scutis, vel aureis duodecim Juliorum, *Gratian. discept. foren. tom. 1. cap. 51. num. 17.* Sic à sacris Canonibus permittitur habenti Parochialem Ecclesiam suæ vel dignitati, vel Præbendæ annexam, substituere sibi Vicarium idoneum & perpetuum auctoritate Episcopi *d. c. extirpanda. §. qui verò. & c. de monachis. 12. de praben. Concil. Trident. sess. 7. de reform. cap. 5. & 7. & sess. 25. de reform. c. 16.* ubi idem permittitur Cathedrali-

ralibus, Collegiatis, seu aliis Ecclesiis, vel Monasteriis, seu Collegiis, aut piis locis quibuscumque, quæ beneficia Ecclesiastica curata perpetuò sibi unita & annexa habent.

§. 4. Cæterùm Vicarius ejusmodi semel canonicè, ut dixi, id est, auctoritate Episcopi constitutus, non potest per proprium Ecclesiæ Rectorem, aut ejus successorem removeri, aut portione sibi assignata fraudari, *d. c. extirpanda. §. qui verò. de praben. c. adhac. 3. Et ibi gloss. verb. remove. de off. Vicarii. Clem. unica. eod. tit. de praben.* Licet aliàs mandatum revocari possit pro arbitrio mandantis, Imò nec Episcopo permittitur eidem administrationem auferre, nisi justis de causis, ut colligitur ex *c. adhac. 3. de off. Vicar.* quia scilicet vicariatus perpetuus non habet se instar simplicis mandati, sed instar beneficii; Vicarius enim perpetuus non potest constitui sine erectione tituli Vicariæ perpetuæ, ut respondit S. Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum apud *Zerolam in praxi Episc. part. 2. verb. vicarius. num. 7. Garciam de benef. part. II. cap. 2. num. 15. Barbos. de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 4.* Unde Vicarius perpetuus ipso jure censetur beneficiarius *c. G. perpetuus. 12. de instrument gloss. in c. 1. verb. in diversis de off. Vicarii. c. Michael. 13. de filiis presbyt.* ejusque officium refertur inter beneficia in *c. postulasti. 27. de rescript.* & penes eundem est cura animarum, *Abbas in d. c. extirpanda. §. qui verò.* Ideoque curatus primitivus non potest, nec debet Sacramenta conferre; indeque fit, quod Vicarius, sicut & quilibet alius in beneficio auctoritate Episcopi sibi collato institui debeat, *c. ex frequentibus. 3. de institut.* Semelque institutus, temerè & sine causa, ac præter juris ordinem non sit amovendus; ut neque quisquam beneficio privandus est: quodque quis nequeat esse Vicarius in diversis Ecclesiis *c. 1. & 2. de off. Vicar.* aut sibi alium Vicarium perpetuum substituere juxta communem sententiam, sed per seipsum deservire compellendus est, *c. ult. de off. Vicar.* cum hic spectetur industria personæ: ad tempus tamen justa de causa licet, *Abb. in c. clericos. 4. de off. Vicar.*

Vicarius
perpetuus
non potest
ad libitum
removeri

§. 5. Vicarius temporalis est, qui in locum alicujus ad tempus Episcopi auctoritate substituitur, justa subsistente causa, pura, ob peregrinationem ad loca pia, infirmitatem, aut justam absentiam ab eodem Episcopo cognitam & approbatam, graves occupationes, imperitiam, turpem & incorrigibilem vitam, aut suspensionem, privationem, vel mortem Parochi, seu beneficiati; item ob religionis ingressum durante novitiatu, vel si ob aliam aliquam causam, veluti necessitatem, utilitatemve Ecclesiæ, deservire suæ Ecclesiæ non possit, de quibus vide *c. fin. de voto c. de rectoribus. 3. de cleric. & prot. c. relatum. 4. de cleric. non resid. & c. cum ex eo. 34. de elect. in 6. Concil. Trid. sess. 6. de reform. c. 2. sess. 7. de reform. c. 5. & 7. sess. 21. de reform. c. 6. non sess. 24. de reform. c. 18. Greg. Tholosan. tract. de benef. c. 7. à n. 9. usq. ad fin.*

Vicarius
temporalis
quis dicatur.

§. 6. Cum

*Vicarius
temporalis
non est be-
neficiatus.*

§. 6. Cum autem ad tempus dumtaxat hic Vicarius constituatur, non habet se instar beneficiarii *gloss. in extravag. execrabilis. de Præben.* sed jure penes Rectorem principalem manente, penes Vicarium solummodo est functio & administratio, quam exercet nomine alterius, & quæ expirat morte Rectoris principalis, ad cuius etiam nutum, & absque causa revocari potest, *Abb. in d. c. extirpanda Gonzalez ad reg. 8. gloss. §. 3. num. 35. & seq. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 65. Rota inter impress. apud Coccin. decis. 18 num. 13.*

*Vii nec Re-
ligiosi Vin-
carii cons-
tituti.*

§. 7. Et ad eum modum se habent Religiosi, qui à superioribus, prævio Episcopi examine, in Ecclesiis ipsorum monasteriis unitis & annexis constituuntur Vicarii ad nutum ipsorum amovibiles, ex *Piana Constitutionis infra* ponendæ præscripto, à quo nec dissonat *Concil. Trident. sess. 7. de reform. cap. 7.* cum nec jura antiqua permetterent monachos parochos, aut Vicarios perpetuos esse, ex vi professionis & obedientiæ superioribus debitæ: unde & modò adhuc obedientiarii vocantur, sed sæculares Sacerdotes iis præficiendos jubeant, *c. monachi. 2. c. cum ad monasterium. 6. §. tales. de statu monach. c. 1. de capell. monach. Clem. unic. de supplen. neglig. prelat. Rota apud Coccin. cit. decis. 18. num. 6. & seq. Wames. consil. canon. tom. 1. consil. 65. num. 11. 12. 13. & seq. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 5. num. 8.*

*Ex Piana
Constituti-
one, quæ à
Gregorio
13. non fuit
revocata.*

§. 8. Nec ea Pii Papæ V. Constitutio in hoc revocata fuit à Gregorio XIII. Pontifice Maximo *Constit. 9. Bullarii tom. 2.* sed potius revalidata, ut censuit S. Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum ad *sess. 7. cap. 7. de reform.* ut nimirum Episcopus Diocæsanus ad nominationem Regularium deputet unum ex ipsis, prævio examine à se approbatum, & ad nutum eorundem amovibilem, cui unius dumtaxat socius cohabitaret, ne plures extra claustrum maneant, *c. quod Dei timorem. 5. & ibi gloss. verb. regimen. de stat. monach. & c. ult. de capell. monach. Gonzalez ad reg. 8. gloss. §. 3. num. 79. Quaranta in sum. Bullar. verb. vicarius. Zypæus in consultat. canonic. lib. 3. de instit. consultat. 1. & in respons. de jure canonico. lib. 5. tit. de privileg. respons. 3. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 9.*

*Vicaria
perpetua
non cadunt
sub Concord-
atis Ger-
mania.*

§. 9. His positis, *Respondeo primò*, Vicariæ perpetuæ Parochialium unitarum dignitatibus, Ecclesiis Cathedralibus & Collegiatis, Monasteriis, Collegiis, aut aliis piis locis, (de manualibus enim hic non agimus, nec de eis Papa unquam disponit, *Rota, decis. 704. num. 1. part. 2. recent.*) minimè cadunt sub Concordatis Germaniæ, aut Regulis reservatoriis Cancellariæ Apostolicæ; quia dispositio de hujusmodi vicariis in omni etiam mense spectat ad illos, quibus dictæ Parochiales sunt unitæ, etiam si sint monialium monasteria, ex Constitutione Pii Papæ V. quæ concedit ipsis Ordinariis, seu illis, quibus Ecclesiæ sunt unitæ, liberam nominationem ad earum vicarias indefinitè, & absque aliqua temporis, vel mensium distinctione, ad eòque
in om-

in omnibus mensibus anni etiam reservatis, *fuse Gonzalez. ad reg. 8. gloss. 5. §. 3. num. 59. 60. & seq. Garcias de benef. part. 9. cap. 2. §. 2. num. 289. & seq. & num. 308. & seq. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 45. Rota d. decis. 704. num. 2. & decis. 777. num. 1. part. 2. recent.* Et cum dicta Constitutio Pii V. sit facta per viam legis generalis, non revocatur per Regulas Cancellariæ, *Gonzalez supra num. 72.* Sed & capit vicarias tam ante, quam post Concilium Tridentinum erectas, & in titulum dari solitas, *Gonzalez loc. cit. num. 75.* quidquid dubitaverit *Garcias loco precit. num. 313.* ita *Rota ead. decis. 777. num. 2.* nam eadem militat ratio in his, atque in illis, licet verba dictæ Constitutionis contrarium suadere videantur; quia magis inhærendum est rationi legis, quam verborum cortici *c. intelligentia. 6. & c. propterea. 8. de verbor. significat. l. scire oportet. 13. §. aliud ff. de excusat. Gonzalez supra num. 76.* Quin illud jus nominandi Vicarios non est jus patronatus Ecclesiasticum, cui censeri posset derogatum, sed est jus nominandi competens de jure communi juxta *c. 1. de capell. monach.* quod est inderogabile: imò vocatur collatio seu tituli collativum, quia continet in se institutionem, & illa Ordinarii Episcopi Diœcesani, est solum auctorizabilis respectu curæ animarum, seu nominati vicarii approbatio, *Rota decis. 102. num. 1. part. 1. recent. & apud Cavaler. decis. 599. num. 1.* Unde ex præscripto antedictæ Piana Sanctionis, ejusmodi Vicarii deputari debent prævio Episcopi Diœcesani, aut ejus in spiritualibus Vicarii Generalis examine & approbatione, nec non novam à Sede Apostolica obtinere provisionem, & literas desuper expediri curare, atque annatam solvere, si fructus sine distributionibus, 24. ducatos de camera excedant, antequam ad possessionem admittantur; & quanquam *Gonzalez supra num. 52.* teneat novam hanc provisionem necessariò impetrandam, in quocumque etiam mense dictæ vicariæ vacaverint, verius tamen sentire videtur *Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 45. sub fin.* id restringens ad menses Apostolicos tantum.

§. 10. Ex his porro conclude, hujusmodi vicarias non cadere sub Indultis conferendi, etiam Universitatibus studiorum generalium concessis: uti in puncto Indulti beneficia in Novembri tantum uno anno, seu Novembri & Januario simul alternis annis conferendi, Universitati Lovaniensi à Paulo ejulce nominis P. Pontifice Maximo concessi sæpius à Rota Romana fuit decisum, ut proinde aberrarit *Sylvius variar. resolut. part. 1. verb. vicaria perpetua.* contrarium resolvendo. Nam alioqui ad Ordinarios inferiores, seu illos, quibus Parochiales Ecclesiæ sunt unitæ, non spectaret in omni etiam mense nominatio ad prædictas vicarias, & ad Ordinarium Episcopum Diœcesanum in hisce institutio, sicut expressè statuit Piana Constitutio. Præterea si Sedes Apostolica in mensibus sibi reservatis non confert

Nec sub Indultis etiam Universitatibus concessis.

vicarias, sed illæ providentur ad nominationem & institutionem Ordinari-
orum ut *supra* §. 9. non potest ceteri concessum hujusmodi jus Univer-
sitatibus, seu aliis Indulta Apostolica habentibus; quia ipsi non possunt præ-
tendere jus conferendi, nisi eo modo, quo Papa conferret, si non concessis-
set Indultum, *Gonzalez ad reg. 8. §. 4. proæm. num. 24. Rota decis. 442. num. 1. & 2. part. 1. diversor. & nemo plus juris ad alium transferre potest, quam ipse habeat. reg. 54 ff. de reg. jur.* Huc accedit, quod Papa non intendat per hujusmodi Indulta lædere jus Ordinariorum, quod patet ex eo, quod solum concedantur in mensibus semper reservatis, & non Ordinariis, uti in Indulto Universitatis Lovaniensis. Ac facit etiam vulgaris regula, quod privilegium & dispositio quælibet Papæ debeat intelligi sine præjudicio alterius, *c. dudum. 31. de privileg. c. super eo. 15. de off. deleg. & c. quamvis 8. de rescrip. in 6. l. 2. §. si quis à Principe. ff. ne quid in loc. publ.* cum infinitis cumulatis per *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 28. num. 2. & seq.* Ideoque necessarium est, ut Papa nominatim derogat Regulæ olim XVII. nunc XVIII. Cancellariæ Apostolicæ *de jure quasi. non tollen.* quæ Regula habet locum in quocumque jure etiam minimo, *Cesar de Grassis decis. 1. num. 4. de verb. significat. Seraphin. decis. 1082. num. 2.* etiamsi jus competat ex privilegio, *Cesar de Grassi supra num. 2. & seq. Chokier ad reg. 15. aliàs 16. cancell. per tot.* ubi plura ea de re ponuntur exempla. Hinc quando Papa dat facultatem alteri auctoritate sua conferendi, semper censetur concedere cum clausula *sine præjudicio juris alterius, quasi in re, vel ad rem. Wames. in consil. canon. tom. 1. consil. 236. n. 1. Chokier loc. cit. num. 16.* cui Papa non vult derogare, nisi id expressè declararet.

Respondetur ad argumenta contraria.

Adjicitur Constitutio Pii Papæ 5.

§ 11. Nec obstant verba quantumcumque generalia ejusmodi privilegiorum, quia debent restringi, ut non operentur in præjudicium tertii, *Gonzalez loc. præcit. num. 7. & 8. Chokier supra. num. 8. & 9.*

§ 12. Pro majori autem Lectoris notitia *Pianam* istam Constitutionem hic adscribere placuit.

P I U S P A P A V.

Exordium.

Pii Papæ 5.
Consil. 47.
Bullarii
tom. 2.

AD perpetuam rei memoriam. Ad exequendum Pastoralis officii debitum, vigilantibus studiis intendentes ad ea, per quæ Cathedralium, aliarumve Ecclesiarum, nec non Monasteriorum, beneficiorum, seu Collegiorum, ac aliorum piorum locorum prospero profectui,

Divi-

Divinique cultus augmento, & opportuna congruæque sustentationi, Parochialium Ecclesiarum eisdem unitarum statui feliciter dirigendo, & personarum in illis curam animarum exercentium utilitati recta ratione, & provida moderatione consuli, & salubriter provideri valeat, libenter interponimus Nostræ sollicitudinis partes.

NUM. I. Hinc est, quod Nos, ad quorum aures (quod non sine animi Nostri molestia referimus) pervenit, non nullos ex venerabilibus Fratibus Nostri Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, in deputandis vicariis, ac in assignatione portionum vicariis perpetuis Parochialium dictis Ecclesiis, Monasteriis, beneficiis, Collegiis, vel locis piis perpetuò unitarum ex Concilio Tridentino facienda, ita modum excessisse, ut parum, aut nihil ex fructibus, redditibus & proventibus Parochialium Ecclesiarum sic unitarum, Ecclesiis, Monasteriis, beneficiis, Collegiis, aliisve locis piis remanserit; ob idque multæ ortæ sint super hoc controversiæ circa interpretationes Decreti dicti Concilii.

*Ordinariis
excedebant
terminos
Concilii
Tridentini
in assigna-
tione portio-
num vicari-
is perpetuis
facienda.*

II. Nos ad eas tollendas animum intendentes, confidentesque uniones ipsas ideo à Prædecessoribus Nostri factas esse, ut ex redditibus, & emolumentis beneficiorum unitarum Ecclesiis, Monasteriis, Collegiis, beneficiis & locis piis, quibus illa uniuntur, facilius onera eisdem incumbentia supportentur, & promptius à Ministris Ecclesiasticis in eisdem Divina officia celebrentur, hospitalitas fervetur, aliaque charitatis opera exercentur: ac etiam ut nihilominus cura animarum dictarum Parochialium laudabiliter exerceretur, motu proprio, & ex certa Nostra scientia, auctoritate Apo-

*Declarat
ideo Ponti-
fex ipse
quantita-
tem ipsarum
portio-
num.*

stolica, hac Nostra perpetuò valitura Constitutione statui-
 mus & ordinamus, ac declaramus, quemadmodum etiam de
 ipsius Concilii mente fuisse colligimus, Patriarchas, Archi-
 episcopos, & Episcopos præfatos in assignatione portionis
 ipsis vicariis perpetuis ex prædicto Concilio ipsorum Præ-
 latorum arbitrio facienda, ita se continere & arbitrari debere,
 ut non major centum, nec minor quinquaginta scutorum
 annuorum summa, computatis omnibus etiam incertis
 emolumentis, & aliis obventionibus communiter percipi so-
 litis, eis omnino assignetur, nisi vicariis solitum fuisset plus
 assignari; sive in quantitate, aut quota fructuum, pecuniaque
 numerata, fundo, seu alia re stabili portio huiusmodi consti-
 tuatur: cujuscumque valoris Parochialis Ecclesia unita fuerit,
 & habita etiam ratione reddituum, & onerum loci, cui paro-
 chialis ipsa unita fuerit: ita quod portiones ultra, vel infra di-
 ctas summas scutorum centum, & scutorum quinquaginta
 hætenus assignatæ, vel in posterum forsan assignandæ, quo-
 ad excessum & defectum huiusmodi nullius roboris & mo-
 menti existant, & ad summas prædictas reductæ & auctæ
 respectivè censeantur; nisi tamen valor annuus ipsius paro-
 chialis unitæ habita ratione, ut præfertur, minor sit quinqu-
 aginta scutis, quo casu portio assignata, vel assignanda vicario
 perpetuo non debeat excedere summam annuam valoris
 dictæ parochialis, sed sufficiat, quod omnes fructus ejus
 dumtaxat attribuantur ipsi vicario perpetuo.

*Et ad quos
 spectet onus
 solvendi
 quinquaginta
 pro ipsis por-
 tionibus.*

III. Et quoniam iniquum esset, eos qui commodis pri-
 vantur, eadem onera, quæ prius sustinebant, debere sufferre,
 volumus & statuimus, quod Ecclesiæ, Monasteria, Collegia,
 bene-

beneficia, & pia loca hujusmodi, in quorum Parochialibus Ecclesiis unitis continget vicarias prædictas erigi, pro quantitibus fructuum ipsis vicariis perpetuis assignatorum, ad solutionem quindenniorum, quam Nobis & Camera Apostolicæ solvunt, ulterius non teneantur, sed eis detractio fiat ad ratam certorum, quæ de fructibus dictarum Parochialium percipiuntur. Ita tamen quod vicarii perpetui, qui pro tempore deputabuntur, teneantur accipere à Sede Apostolica novam provisionem suæ deputationis, & solvere annatam pro portione fructuum, reddituum, & proventuum certorum sibi assignata, & expedire literas Apostolicas, nec aliàs ad possessionem dictarum vicariarum perpetuarum, & servitium earundem parochialium admitti possint, nisi soluta annata, & expeditis literis Apostolicis novæ provisionis, ut præfertur, alioquin integrum quindennium solvi debere, nec vicarii prædicti antea tuta conscientia fructus percipere possint.

IV. Volumus insuper, & ita mandamus, quod dicti vicarii perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem, sed ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis unitis ponentur, cum ipsorum Ordinariorum, seu eorum Vicariorum prævio examine, & approbatione deputentur.

Et facultas eligendi vicarios.

V. Et si dictæ parochiales unitæ erunt monasteriis Regularium Mendicantium, possint à superioribus dictorum Monasteriorum nominari ex ipsis Mendicantibus, quos si Ordinarii prævio examine per se, aut eorum vicarios faciendo, idoneos ad curam animarum exercendam invenerint, ita pro idoneis approbaverint, teneantur in vicarios, ad nutum

Facultas mendicantium circa vicarias ipsius unitas.

tamen suorum superiorum amovibiles, deputare. Idemque etiam servetur in Regularibus Monachis tantum, dummodò in ea parochiali, in qua unus ex Monachis fuerit servata forma prædicta vicarius deputatus, habitent cum eo saltem quatuor alii ex dictis Monachis.

*Decretum
irritans,*

VI. Sicque per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi potestate, judicari & interpretari debere, nec non irritum & inane decernimus, quidquid secus à quoquam quavis auctoritate attentatum forsan est hætenus, vel in posterum contigerit attentari.

*Clausula
derogatoria*

VII. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

*Iussio publicæ
rationis.*

VIII. Volumus autem, quod præsentès literæ in Cancellaria Nostra Apostolica, & ad valvas Principis Apostolorum de Urbe de more publicentur, & inter Constitutiones perpetuò valituras describantur.

*Exemplorum
fides.*

IX. Et quia difficile foret eas ad singula quæque loca deferri, quod earum transumptis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo, &c. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, Kalen. Novemb. Pontificatus Nostri anno secundo.

*An vicaria
perpetua
debeant
conferri per
concursum.*

§. 13. Sed quoniam modò versamur in materia vicariarum perpetuarum, offert se celebris controversia, an nimirum eadem prævio examine per concursum conferri debeant, vel non? quam quidem quæstionem jam pridem, & in dies agitari videmus inter Episcopos Belgii, eorumve
mini-

ministros & officiales, ac Clerum nostrum Leodiensem: illis vacantes in Diœcesibus suis vicarias Parochialium Ecclesiis, seu Monasteriis Leodiensibus unitarum, non secus, atque alias quascumque Ecclesias Parochiales concursui obnoxias prætendentibus, & de facto exponentibus, frustra resistente & protestante Clero Leodiensii. Paucis itaque sensum meum edicam.

§. 14. *Respondeo secundo* vicarias perpetuas minimè per concursum conferendas, sed solum ad nominationem illorum, quorum dignitati, vel Ecclesiis Parochiales sunt unitæ & annexæ, de iis providendum, cum examine tamen simplici & approbatione Episcopi Diœcesani. Constat *exc. extirpanda. 30. § qui verò. de praben. c. unico. de capell. monach. Clem. 1. de iure patron. quia verò à jure antiquo recedendum non est, nisi aliud exprimat in novo. l. precipimus. 32. C. de appellat. id ipsum etiam disertis verbis colligitur ex antedicta Constitutione Pii V. Volumus insuper & ita mandamus, quod dicti vicarii perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem, sed ad nominationem illorum in quorum Ecclesiis unitis ponentur, cum ipsorum Ordinariorum previo examine & approbatione deputentur. Quid clarius?*

*Resolvitur
negativè ex
Piana Con-
stitutione.*

§. 15. Nec dici potest, quod *Piana* Sanctio correctoria sit Concilii Tridentini *sess. 24. cap. 18.* ut malè opinatur *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. §. 3. num. 53.* siquidem Concilium Tridentinum ibidem non de vicariis, sed de Parochialibus Ecclesiis manifestè statuit, *Garcias de benef. part. 9. cap. 2. §. 2. num. 292. Zypaus in consultat. canon. lib. 1. tit. de elect. consultat. 2. Rota apud Cavaler. decis. 599. num. 1.* uti legenti patebit. Vacare enim ibidem Ecclesias dicit, nunquam vacant unitæ: in vacantibus vicarios constitui jubet, vicarii vicarios non habent *c. clericos. 4. de off. Vicar.* De Rectore provideri Ecclesiæ dicit, hic tantum deputantur vicarii, cum illi, quibus unio facta est, ipsi Rectores sint: conferri ibi parochiales Ecclesiæ dicuntur; denique totus Concilii contextus sonat ea, quæ accidunt in provisione ipsius tituli Ecclesiæ parochialis, non autem in subrogatione vicarii, penes quem solum exercitium curæ residet; & idcirco in vicariis sufficit sola nominatio ejus, cui Ecclesia est unita, & examen simplex, atque approbatio Episcopi Diœcesani, non autem examinatorum Synodaliū *Garcias loco pracit. num. 293.* & elegantissimè *Zypaus d. consultat. Rota. decis. supra. cit. apud Cavaler.* Et ita persæpe tum à S. Congregatione Concilii Tridentini interpretum fuit declaratum, ut referunt *Zerola in praxi Episc. part. 2. verb. Vicarius. §. 7. Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 8. quæst. 9. n. 93. & 94. Garcias loc. cit. à n. 289. usque ad num. 296.* Atque hanc sententiam unanimiter & passim tenent Doctores, *Zerola loc. cit. Flamin. Paris. supra. Gonzalez ad reg. 8. gloss. §. 3. num. 53. & gloss. 6. num. 161. & 162. Vigolin. de off. & potest. Episc. cap. 50.*

*Qua in hoc
non corre-
ctoria Con-
cilii Tri-
dentini.*

cap. 50. §. 3. num. 8. *Quaranta in sum. Bullarii verb. beneficiorum Parochia-
lium collatio. in addit. vers. Tertio queritur. Piafec. in praxi Episc. part. 2.
cap. art. 3. num. 9. vers. neque fit concursus Lessius de just. & jure lib. 2. cap.
34. dubit. 16. num. 82. Garcias de benef. part. 9. cap. 2. §. 2. num. 289. & seq. Bar-
bosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 60. num. 32. & de jure Eccles. uni-
vers. lib. 3. cap. 6. num. 35. & 45. Gauantus in enchirid. Episcop. verb. Vicari-
us perpetuus. num. 8. Zypaus loc. praxit. in analyt. jur. Pontif. nov. lib. 1. tit.
de elect. sub num. 15. qui unicus, uti nationalis ipsis Belgis deberet esse pro-
mille. Quæ sententia etiam sæpius canonizata fuit à Supremo Rotæ Ro-
manæ Tribunali, tam in recent. part. 1. decis. 102. num. 1. & seq. & part. 2. de-
cis. 323. num. 8. ac decis. 777. num. 1. & seq. quàm apud Cavaler. decis. 274.
num. 4. & 5. item decis. 595. num. 4. & 5. ac decis. 599. num. 1.*

*Collationes
autem Vi-
cariarum
aliter factæ
irritæ sunt.*

*Diluuntur
argumenta
contraria,
Primum.*

§. 16. Quia si dictæ vicariæ conferantur per concursum, irritæ omnino
sunt ejusmodi collationes ex Decreto irritanti in dicta Constitutione *Pi-
V.* adjecto, uti decidit *Rota apud Cavaler. praxit. decis. 595. num. 5. & decis.
599. sub fin.* de cujus clausulæ vi & potestate vide *infra tit. 3. dub. 2. §. 8.*

§. 17. Non obstat *primò*, si dicatur, quod à jure disposita in Pastoratibus,
locum habeant in vicariis eorum; siquidem ad ea pertinent, quæ persona-
rum capacitatem, ætatem, ordines, residentiam, beneficiorum pluralitatem,
idioma & his similia respiciunt, eoque pertinent Canones id inuentes.
Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 18. & seq. non autem ad
illa spectant, quæ respiciunt vicariarum constitutionem, quatenus alios
concernit, id est, patronos, collatores, &c. vel eos, quibus jus ministros sub-
rogandi, & vices demandandi competit, ita *Zypaus in consultat. canon. lib.
1. de elect. consultat. 2.*

Secundum.

§. 18. Nec obest *secundò*, quod Parochiales juris patronatus Ecclesiastici
subjaceant concursui, adeoque & vicariæ personis Ecclesiasticis, seu earum
Ecclesiis unitæ. Nam negatur consequentia, cum longè diversa sit ratio uni-
us ab alia; qui enim sub patronatu est, verus omnino Rector est, nec potest
patronus administrationi illius se immiscere, *c. noverint. 10 q. 1. c. praterea.
4. de jure patron. Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 3.* qui autem uni-
tam habet parochiam, Rector est, alter vicarius & minister; major hic ne-
xus est; major auctoritas; cui quò minùs derogetur, & concordia à depen-
dentia fulciatur; mirandum non est, si non æquè in unitis, atque patrona-
tui subjectis Ecclesiis concursum præscripserit Concilium Tridentinum,
Zypaus loc. praxit.

*Vbi tamen
unio tan-
tùm esset
facta bono-
rum, non*

§. 19. Advertendum tamen, quando unio non est ipsius tituli, sed tan-
tùm bonorum, decimarum, &c. ita ut is, cui bonorum unio fit, nullum jus
in beneficio retineat, nullamve in Ecclesia auctoritatem, tunc cui facta est
unio, non fit Rector, aut primitivus Pastor, sed Sacerdos in ea Ecclesia
constitu-

constitutus, actu & habitu est Rector, & is cui talis facta est unio, proven-
tuum utilitatem possidet instar prædii, non autem tituli spiritualis; & tunc
secus est dicendum, & concursus faciendus, uti in Parochialibus, à quibus
tales vicariæ nihil differunt. *Garcias de benef. part. 9. cap. 2. §. 2. num. 299. 300.*
§ 301. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 34 & 35. Zypaus in
consultat. canon. loc. cit. Rota decis. 710. num. 1. & 2. part. 2. recent.

*autem ti-
tuli benefi-
cialis, con-
cursus ha-
bet locum.*

§. 20. Vicariæ autem, ubi deest instrumentum unionis vel annexionis, *Vnde vica-
ria digno-
scantur.*
probantur & dignoscuntur ex diversis signis; atque imprimis ex titulo Do-
minii, quod v. g. dignitates, Collegia, vel Monasteria jus principalis Pasto-
ris prætendentia, in locis vicariarum habent, juncta perceptione decimas
rum; dein ex oneribus, si nimirum sustineant omnia onera Ecclesiæ unitæ,
tam ratione visitationis, quàm quæ pro reparatione & fabrica totius, vel
partis ejusdem Ecclesiæ debentur, *Rota decis. 102. num. 2. 3. & 4. part. 1. re-
cent.* Item si teneantur suppeditare dictis Parochiis calicem, Missale, aut
alia hujusmodi, *Stephan. D' Aluin. in tract. de potest. Episcop. cap. 15. num. 3.*
Potissimum tamen pro vicariis comprobandis argumentum est certæ por-
tionis assignatio; meritò enim receptum est, quod ubi certa portio Cano-
nicis vel Monachis assignatur, & reliqui fructus vicario relinquuntur, ipse
non propriè vicarius, sed parochus principalis centeri debeat, & bonorum
Ecclesiasticorum habere rei vendicationem; non item, ubi certa portio as-
signatur vicario, ut patet in exemplo quotidiano, quando unio fit accesso-
riè, aut dum intra ambitum parochiæ, ob illius latitudinem, vel multitudi-
nem populi nova Ecclesia ædificatur, & sacerdos ibidem constituitur cum
certa portione; nam tunc illi, quibus unitæ sunt Parochiales, sicut & Paro-
chi matricis, censentur Rectores principales, alii autem, quibus certa portio
ex fructibus seu decimis assignatur, vicarii, *gloss. in c. exposuisti. 33. verb. ne-
cessitas. de preben. Abb. ad idem c. exposuisti. num. 10. & addit. ad eundem in
c. postulasti 27. de rescript. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num.
16. Basseus in floribus Theolog. practico. verb. Vicarius. num. 5. Zypaus in
consultat. canon. tit. de elect. consultat. 2. Rota decis. 710. num. 3. part. 2.
recent. & apud Cavaler. decis. 595. num. 1. & 2.* Nam cum Parochus ra-
tione sui beneficii omnia jura tam auctoritativa seu honorifica, quàm uti-
lia, ut sunt oblationes & decimæ, per districtum suæ Parochiæ habeat
sibi competentia, planum est, quod Sacerdos in ea constitutus cum cons-
grua portione, parte verò jurium, oblationum, aut decimarum prio-
ri Parocho reservata, non sit in suo districtu Parochus ex proprietate ser-
monis, sed vicarius, manetque alter Parochus primitivus, qui ple-
rumque patronus Ecclesiasticus nominatur. Quod præcipuè obti-
nere solet in dignitatibus, & Collegiis Ecclesiasticis, quibus in dotem maxi-
mè olim altaria, atque Ecclesiæ Parochiales assignari, vel uniti consueverunt.

quo titulo vel de suis Collegiis aliquem Sacerdotem, vel alium constituere solent auctoritate Episcopi Diœcesani instituendum, qui Parochialia munia subeat, percepta ex proventibus Parochialibus portione competente, reliquis autem dignitati, aut Collegio relictis: & qui sic constituuntur, procul dubio sunt vicarii: alii autem primitivi Pastores, apud quos cura animarum principaliter, seu habitualiter; apud vicarios verò minùs principaliter & exercitio tenus seu actualiter residet: ideoque dicuntur vicarii Rectores curæ animarum, licet propriè non sint Rectores Ecclesiæ, *gloss. in c. super eo. 6. verb. annexa. de praben. in 6. Barbosa de jure Ecclesi. univers. lib. 3. cap. 6. num. 16. & seq. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 5. sub num. 8. Tamen si vicarii vulgari sermone, & ab exercitio Pastores dicantur. Constant hæc ex c. ad audientiam. 3. de Ecclesi. edifican. & Concil. Trident. sess. 7. de reform. cap. 7. & sess. 25. de reform. cap. 16. Zypæus loc. cit. Barbosa supra num. 26.*

DUBIUM VIII.

An Concordata Germaniæ capiant beneficia, in quibus quis habet regressum, vel jus Coadjutoriæ: ita ut Ordinarii ea in mensibus suis vacantia, in vim eorundem Concordatorum liberè conferre possint?

*Regressus
quid sit.*

§. 1.

Notandum primò, regressum nihil aliud esse, quàm reversionem ad beneficium cessum, seu dimissum: quod jus datur à solo Papa, quando nimirum in bullis resignationis beneficii concedit, ut si resignatarius præmoriatur, beneficium resignatum revertatur ad resignantem: ob publicam scilicet Ecclesiæ utilitatem, & personæ resignantis merita: unde liquet quod regressus habeat causam juris de præterito, & non simpliciter juris de futuro, cum supponat jus pristinum, sicut privatio habitum, *Rebuff. in praxi part. 3. tit. de regressibus. Mandosius de signat. grat. tit. regressus. Flamin. Paris. de resignat. lib. 6. quest. 5. num. 6 7. 8. & seq. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 21. Rota apud Cassador. decis. unica de pactis. num. 1. & 2.*

*Quid Co-
adjutoria.*

§. 2. Notandum secundo, Coadjutoriam hic accipi pro gratia, qua quis à Superiore potestatem habente alteri in subsidium adjungitur explendi officii causa; idque pro majori Ecclesiæ bono; sive is sit Episcopus, sive alii Clerici inferioris

inferiores animi aut corporis infirmitate impediti, aut aliâs inhabiles & minus idonei ad munus suum exequendum; justum enim non est, nec rationi consonum, ut Rector Ecclesiæ simili casu inutilis effectus, suo privaretur beneficio, ne afflictio addatur afflicto, *c. de rectoribus. 3. c. ex parte. 5. & c. fin. de clerico agrot. & c. I. eodem tit. in 6. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 10. num. 3.*

§. 3. Notandum tertio. Coadjutoriam aliam esse temporalem, seu revocabilem, quæ datur ad tempus, & sine futura successione, aliam perpetuam, & cum futura successione, ut post cessum, vel decessum proprietarii, seu coadjuti beneficium conferatur coadjutori, ut ipse in eodem succedat (de qua hic potissimum agitur) *Flamin. Paris. de resignat. lib. 7. quest. 20. num. 13. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 5. §. 9. num. 38. & seq. Garcias de benef. part. 4. cap. 5. num. 1. 2. & seq. Chokier ad eandem reg. 8. gloss. 1. num. 21. Barbosa loc. cit. in princip.*

§. 4. Notandum quarto solius Papæ esse, ex plenaria quam in beneficiis obtinet potestate, concedere regressus & coadjutorias perpetuas cum futura successione, *Rebuff. loc. cit. Flamin. Paris. de resignat. lib. 6. quest. 5. num. 14. & 15. & lib. 7. quest. 20. num. 1. Gonzalez loc. pract. num. 34. Garcias de benef. part. 4. cap. 5. num. 17.* Et quamvis hæ gratiæ superioribus sæculis ex Summorum Pontificum indulgentia fuerint satis crebræ & familiares, teste *Mandosio de signat. grat. verb. regressus*, ubi ponit earum formulam, & *Fusco de visit. lib. 2. cap. 27. num. 4.* quia tamen succrescente hinc ambitiosa hominum cupiditate beneficia Ecclesiastica affectandi, & in proximiores transferendi, compertum fuit hujusmodi gratias hæreditariam successionem, seu ejus imaginem præferre, & inducere votum captandæ mortis alienæ, quæ in beneficiis Ecclesiasticis ex Christi & pauperum patrimonio constitutis sunt vetitæ, sacris Constitutionibus, & Patrum Decretis omnino contrariæ, & expressè interdictæ, *c. Apostolica. 8. quest. 1. c. ex transmissa. 7. & c. ad extirpandas. 11. de filiis presbyt. c. 1. de praben. c. consult. 25. de jure patron. & c. 2. de concess. praben.* fuere postmodum tum à Concilio Tridentino *sess. 25. de reform. cap. 7.* tum à Pio V. Pontifice Maximo omnino sublata & prohibita, præterquam si in Ecclesiis Cathedralibus, aut Monasteriis urgens necessitas, aut evidens utilitas postulaverit Prælato dari successorem; & ejusce causa prius à Summo Pontifice diligenter cognita, ac concurrentibus qualitatibus in Coadjutore requisitis. Unde regressus hodie prorsus exulant ab aula, exceptis eis, qui conceduntur ob non solutionem pensionis, & aliis à jure adinventis, de quibus in *c. si beneficia. 20. de praben. in 6. Flamin. Paris. de resignat. lib. 6. quest. 5. num. 110. Azor. pract. part. 2. lib. 7. cap. 21. quest. 3. & seq. Zypæus in analyt. juris Pontif. lib. 3. de concess. praben. sub num. 2.* Nihilominus quia Papa huic Conciliari & Pon-

Coadjutoria duplex.

Solus Papa concedit regressus, & coadjutorias in beneficiis.

Pii Papa 5. Constit. 134. Bullarii tom. 2.

tificiæ Constitutioni derogando, seu contrarium statuendo, potest ad sui libitum ex causis sibi bene visis regressus in beneficiis concedere, *Mandos. loc. cit. Flamin. Paris. loco etiam cit. num. 108. Branden ad Concordat. German. quæst. 11. num. 8.* Sicuti modò fit cum Coadjutoris perpetuis & cum futura successione, quæ à Pontificatu Sixti Papæ V. ad hæc usque tempora concessæ fuerunt, & passim conceduntur tam in Episcopatibus, quàm aliis quibusvis dignitatibus & Canonicatibus cum Cathedralium, tum Collegiatarum Ecclesiarum, *Gonzalez ad reg. 2. cancell. gloss. § 9. num. 48. 49. & seq. Garcias de benef. part. 4. cap. 5. num. 22. 23. & seq. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 10. num. 32. & 33.* Hinc non abs re videbitur, si ad hanc partitam propositi dubii partem paucis respondeamus.

*Beneficia
obnoxia res
gressui non
cadunt sub
Concordatis.*

§. 5. *Respondeo itaque primò,* beneficia in quibus quis habet regressum, non cadunt sub Concordatis Germaniæ; ita ut in quocumque etiam mense vacaverint, Ordinarius ea conferre minimè valeat, prout in terminis aliàs decidit *Rota apud Cassador. decis. unica de pactis num. 1. & decis. 4. num. 1. & seq. de privileg. item apud Puteum decis. 225. lib. 3.* quam plenioris cognitionis ergo *infra hoc dub. in fin. §. 6.* ponemus. Regressus enim cum fundetur in jure de præterito, & sit propriè ex voluntate resignantis, & Papæ admittentis præservatio seu continuatio primævi tituli; quia regrediens per mortem resignatarii reducitur ad eum statum, in quo erat ante renunciationem: ideoque per fictionem juris nulla hic intervenit vacatio. præsertim dum fit dispositio non in aliam, sed eandem personam: clarè sequitur non comprehendi sub Concordatis, quæ non capiunt, nisi beneficia verè & cessantibus fictionibus vacantia, & de quibus dispositio fit in diversam personam. Et quamvis per eadem Concordata Papa excludat in mensibus Ordinariorum omnes gratias præventivas & expectativas, eo tamen nomine indulta regressus non consentur, propter præactum pristinum, seu primævum titulum, & dispositionem in eandem personam. Sic, ut licet per regressum videatur dari jus & facultas ad vacatura *c. ult. de præb. in 6.* quia tamen habet causam, & pendet à jure de præterito, merè & simpliciter præventiva non est, *Flamin. Paris. de resignat. lib. 6. quæst. 5. per tot præcipuè autem num. 41 & seq. & 69. Branden ad Concordat. German. quæst. 11. num. 1. Wamesius consil. canonic. tom. 2. consil. 345 num. 23. & seq. & eleganter decidit Rota apud Cassador. cit. decis. unica de pactis. & 4. de privilegiis.*

*Concordata
non capiunt
Coadjutorias
perpetuas.*

§. 6. *Respondeo secundo,* Concordata Germaniæ comprehendunt Coadjutorias perpetuas cum futura successione: adeoque Ordinarii plenam habent potestatem beneficia Coadjutorias obnoxia, in sex mensibus suis vacantia liberè conferendi; quia cum Papa non possit in eisdem mensibus beneficia vacantia conferre, sine expressa dictorum Concordatorum derogatione, ita nec Coadjutorias cum futura successione concedere, præsertim

cum

cum eadem Concordata excludant quascumque gratias præventivas, & expectativas reservationes, ac collationes, & qualvis dispositiones, Ordinariorum jus, collationem, electionem, seu dispositionem in sex mensibus impediens, *Rota part. 1. recent. decis. 570. num. 9.* Sintque omnino favorabilia, ac plenissimè ad favorem Ordinariorum interpretanda, utpote reducens respectu dictorum sex mensium, materiam ad dispositionem juris communis, quo Episcopi sunt collatores beneficiorum omnium quovis mense vacantium, *c. regenda 10. q. 1. c. omnes basilica. & c. nullus omnino. 16. quest. 7. Gonzalez ad reg. 8. cancell. § 1. proœmiali. num. 21. Wamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 262. num. 15. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. num. 52. Piasec. in praxi Episc. p. 2. c. 5. art. 2. n. 9. & 10. Chokier in comment. ad eandem reg. 8. num. 5. & 6. & gloss. 11. num. 10 & 11. Rota apud Gregor. XV. decis. 99. num. 2. & decis. 291. n. 1. & in addit. num. 4. & in recent. part. 2. decis. 416. num. 1. & decis. 756. ante fin.* Itaque certum est, quod Concordata Germaniæ comprehendant Coadjutorias, & quod Ordinarii collatores, nisi Papa iisdem Concordatis expressè derogarit, beneficia in mensibus suis vacantia, non obstante titulo coadjutoriali, rectè conferant, *Branden ad Concord. quest. 11. num. 2. Piasec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 2. num. 10. Flamin. Paris. de resignat. lib. 6. quest. 5. num. 70. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 5. §. 9. num. 11. Wamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 33. num. 12. Chokier ad reg. 8. gloss. 11. num. 7. 23. & seq. D. Remouchamps Ictus Leodiensis in tract. de coadjutoriis cap. 5. num. 15. & seq.* Idque per sepe à supremo Rotæ Romanæ Tribunali definitum fuit, tum apud *Cassador. loco præcit.* tum apud *Puteum decis. 108. lib. 2. & decis. 225. lib. 3. per tot.* quam, cum perpulchra sit, hic verbotenus adscribere visum fuit.

DECISIO ROTALIS

Apud Puteum 225. lib. 3.

N. I. **I**N una Germana Concordatorum, quam proposui die **11. Martii** Casus de 1549. dubitavi, an stantibus verbis Concordatorum, maximè illis quo, verbis: *Placet etiam Nobis, quod per quæcumque aliam reservationem, &c.* Papa concedendo coadjutorias cum futura successione in omnibus mensibus, dicatur Concordatis contravenire,

II. Et pro resolutione fuit præsuppositum, quod in Concordatis fiebat In Concordatis duplex est reservatio, mentio de duplici reservatione. *Primò* de reservatione scripta in jure, & de ea Papa loquitur usque ad verba: *Placet etiam Nobis, &c.* *Secundò* de reservatione, quæ non est scripta in jure, & de ea habetur sermo in dicto ver-iculo: *Placet etiam Nobis, &c.*

Concordata sunt pacis vinculum inter Ecclesiam Romanam & Principes Germaniam.

III. *Secundò* fuit præsuppositum, quod Concordata facta erant ex causa unionis, pacis & tranquillitatis inter Ecclesiam Romanam, & Principes tam Ecclesiasticos, quàm Sæculares Nationis Germanicæ, & cum sint facta ex dicta causa, Papa uberiores gratias concedere voluit Ordinariis Germaniæ, quàm per Regulam Cancellariæ concedat aliis Ordinariis: & gratia uberior in duobus consistit. *Primò* respectu temporis, quia ubi Papa aliis Ordinariis concedit quatuor menses, istis Ordinariis Germaniæ concessit sex menses. *Secundò* ubertas gratiæ ex alio constat, videlicet circa remotiorem obstaculorum, quia quoad alios Ordinarios Papa in Regula de mensibus Ordinariorum tantum removet reservationes, & gratias expectativas impediens dispositionem aliorum Ordinariorum. Et hic Papa ultra reservationes, & gratias expectativas, voluit remove quascumque dispositiones impediens Ordinarios Germaniæ in dispositione sua quoad illos sex menses.

Papa per concessionem coadjutoriarum dicitur contravenire Concordatis.

IV. Istis sic præsuppositis, quod Papa diceretur contravenire, fuit per omnes conclusum. Et quod *Decisio Cassad. unica de pactis* esset vera; & pro conclusione dicebatur pro parte affirmativa, quod cui conveniunt verba legis, convenit ipsa lex. Coadjutoria cum futura successione est dispositio *ad not. per Doct. in c. cum in illis. §. 1. de praben. in 6.* Item per mortem coadjuti beneficium dicitur vacare; cum coadjutoria non duret, nisi durante vita coadjuti, *Cardinal. in c. fin. ubi materiam coadjutoria tractat. de Cler. agrot.* Et sic cum coadjutoria sit dispositio de beneficio vacanti, & Papa promittat in illis verbis, quod in sex mensibus non vult impedire Ordinarios per suas reservationes, gratias expectativas, & quascumque alias dispositiones: item dicat, quod reservationibus aliis à præmissis, ac dispositionibus auctoritate Nostra factis vel faciendis, non obstantibus quibuscumque; & sic tollat omnes dispositiones, & per consequens coadjutorias,

Respondetur ad argumenta contraria primo.

V. Non obstant modo adducta in contrarium, ex quorum responsione ista materia clara redditur; & in primis dum opponebatur *de text. in l. fin. §. cui dulcia. ff. de vin. trit. & olco leg.* & fuit motivum *D. Antonii Balesii*; nam ibi dicitur, *quod cui dulcia legata sunt, veniunt dulcia potabilia & comestibilia.* Sed si dictum fuerit, *lego vinum amphorarium aminæum, & omnia dulcia,* ex collatione vini tantum veniunt potabilia; ita in casu nostro esset dicendum, ut illa verba: *vel quamvis aliam dispositionem,* ex collatione præcedenti verborum, essent restringenda ad dispositiones similes præcedentibus, videlicet reservationibus, & expectativis, quæ fiunt sine consensu ad corpora incerta: coadjutoria verò fit de consensu ad certum corpus, ergo sub illis verbis generalibus non venit coadjutoria; quia tantum illa universalis debet referri ad illa, quæ sunt ejusdem speciei, non autem

autem dissimilis speciei per d. §. *cui dulcia*. Sed ad illum textum fuit responsum quatuor modis, & *primò*, quod illud procedit in materia restringibili, quia illa dictio: *quamvis aliam*, intelligitur similia expressis, non autem majora per *not. per Soc. in l. quidam relegatus. colum. 3. in 6. conclus. ff. de reb. dub. & per Jas. & Dec. in l. pen. C. qui admit.* Sed hic non eramus in materia restringibili, quod patet, quia concordia erat facta ex causa, & Papa propterea intendebat uberiores istis Ordinariis gratiam, quam aliis facere. Et si dicatur, quod text. in d. l. *fin. §. cui dulcia*, loquitur in materia non restringibili, quia in legatis, in quibus voluntates testatorum plenius interpretantur, *l. in testamentis ff. de regul. jur.* fuit responsum, quod lex in testamentis non habet locum in legatis secundum *Decium ibid.* vel saltem d. §. *cui dulcia*, est strictè interpretandus, ex quo tractatur ibi de præjudicio hæredis, quo casu etiam in legatis fit stricta interpretatio, secundum *Cagnol. in d. l. in testamentis.*

VI. Vel & *secundò* fuit responsum, quod licet in principio illius §. *Placet etiam Nobis, &c.* Ubi Jurisconsultus incipiat ab enumeratione specierum, & ideo genus esset restringendum ad similia specierum enumeratarum, tamen in alia parte postea subsequenti ponitur genus absque enumeratione specierum, ut patet in illis verbis: *reservationibus aliis à præmissis, & dispositionibus non obstantibus quibuscumque*, & sic cum generaliter loquatur, generaliter intelligi debet.

Respondetur
secundò.

VII. Item & *tertiò* fuit dictum, quod falsum erat, quod reservatio fieret tantum ad incerta corpora, cum etiam possit fieri de certo corpore, & de consensu possidentis, & illa appellatur specialis reservatio, ut per *Aneam de falcon. in tract. reservat. in 2. quest. princ. dum tractat de triplici reservatione speciali*, & ideo cum reservatio possit fieri de consensu, & sine, ad certum corpus, & incertum, & Papa excludat quamcumque reservationem, ita etiam excludit quamcumque dispositionem de consensu, vel sine, ad certum corpus vel incertum.

Respondetur
tertiò.

VIII. Itaque verum erit dicere, quod verba, *quamvis aliam dispositionem*, semper referantur ad similia expressis, & nisi dicamus, quod verbum *reservatio*, præcedens excludat reservationem etiam de consensu, certè parata esset via, qua Concordata eluderentur, videlicet, quia quilibet contentiret, ut Papa beneficium pro suo nepote, vel consanguineo post obitum suum reservaret.

Concordata
excludunt
condonatorias.

IX. Vel & *quartò* fuit dictum, quod illa verba: *vel quamvis aliam dispositionem*, etiam implicarent qualitatem similem in genere, videlicet quamvis aliam dispositionem impediens Ordinarium in sua dispositione, ut sicut Papa excludit reservationem, & expectativam impediens Ordinarios in sua dispositione, ita quamcumque aliam di-

Respondetur
quartò.

positio-

spolitionem impediendam Ordinarium in sua dispositione in illis sex mensibus.

Respondetur etiam ad alia argumenta ad primum.

X. Non obstant modo quatuor fundamenta *D. Antonii Gabrielis*, dum dicebat, coadjutoria de consensu non est simplex reservatio, nec simplex expectativa, dispositio ergo excludens expectativas, & reservationes, non excludit coadjutorias, tanquam sint dispositiones mixtæ; quia fuit responsum, quod si coadjutoria dicitur quid mixtum, propter consensum, quod etiam reservatio cum consensu, quæ est exclusiva, est etiam quid mixtum, ergo meritò ab uno ad aliud licitum erit arguere. Item licet coadjutoria respectu consensus sit quid mixtum, tamen quia in isto casu non tractatur de ipsa coadjutoria, sed de illa successione, respectu cujus consensus defuncti nil operatur, sequitur, quod sumus in dispositione simplici, & illud est, quod dicit *Alciat. in l. 2. colum. 2. de verb. obligat.* quod quando duæ dispositiones æquè principaliter conglutinantur, tum judicantur pro separatis & simplicibus, *post Doct. quos ibi allegat.*

Ad secundum.

XI. Non obstat *secundò*, quod regressus in Concordatis non comprehendatur, ergo ne coadjutoria, cum æquiparentur; & hinc videmus, quod ex stylo Referendariorum in suspensione quaruncumque gratiarum, semper præservantur regressus & accessus, & de consensu coadjutoria. Quia fuit responsum tenendo etiam decisionem *Cassadori* in isto casu contra ultramontanos, quod diversa erat ratio. Nam regressus ideo non comprehenduntur sub Concordatis, quia ex voluntate resignantis non aliter volentis resignare, nisi reservato sibi regressu, & Papæ ita admittentis, per fictionem juris non videtur inducta vacatio, sed potius est quædam continuatio primævi juris, propter voluntatem ejus, qui legem in re sua apposuit, & illa voluntas, tempore quo locus est regressui, adhuc durat, & sic fingitur, quod nulla intervenit vacatio, ex quo fiat dispositio in eandem personam, & non diversam, & Concordata videntur loqui de dispositione, quæ tempore vacationis fit in diversam personam; sed in coadjutoria ista fictio non vacationis fieri non potest, nec coadjutor dicitur continuare, cum jus esset titularis, & ideo dispositio dicitur fieri in diversam personam, & non in eandem, ideo dicitur contravenire.

Ad tertium.

XII. Non obstat *tertiò*, quod coadjutoria datur propter bene merita, & ideo dispositio simpliciter loquens non habet locum in dispositione remuneratoria, *l. Aquilius Regulus. ff. de donat.* quia istud non est unum, sed datur propter necessitatem Ecclesiæ, cui coadjutus inservire non potest, *c. 1. de Cleric. agrot. in 6. & toto tit. extra*, & in recompensam suorum laborum coadjutori datur portio fructuum, *d. c. 1. & c. de rectoribus, de Cleric. agrot.* Et ideo si aliunde remunerationem habet, non debet sibi dari successio. Nec quod solvatur compositio, quicquam facit, quia propter compositionem non debet Papa à sua promissione recedere. XIII.

XIII. Non obstat *quarto*, quod per appositionem manus Papæ dando Coadjutorem, Ordinarius cessante coadjutoria, licet de jure sit futura successio, nihil de novo inducit, quia absque ea etiam Ordinarius disponere non potest: quia fuit responsum, & primo dubitatum fuit, an per dationem coadjutoris induceretur talis affectio, ut Ordinarius non possit conferre; quia simile quod adducebatur de commenda, non erat bonum, quia in commenda beneficium vacabat, & commendando Papa per manus appositionem declarabat, quod de eo disponere intendebat, sed in isto casu, quando datur coadjutor, beneficium non vacat, sed facit illud quod est de jure, & ideo non videtur per talem appositionem beneficium afficere, ita ut Ordinarius, cessante coadjutoria, non possit de beneficio disponere. Sedposito, quod per donationem coadjutoria, beneficium esset affectum, tamen cum Papa dicat in Concordatis, in dicto versu: *reservationibus aliis à præmissis, & dispositionibus non obstantibus quibuscumque*, & ista reservatio, seu affectio inter præmissas non sit enumerata, sequitur quod talis affectio Ordinario non obstat.

*Ad quæ-
sum.*

XIV. Non obstat etiam fundamentum *D. Marci Antonii*, quod sicut regressus præservantur, quia habent causam à jure de præterito, ita etiam & coadjutoria, cum videantur dependere ab illo jure de præterito; quia ex præmissis colligitur responsum, quod successio nullam dependentiam habet à jure de præterito, immò cum contineat duo æquè principaliter, reputantur pro separatis juxta *dict. Alciat. in l. 2. ff. de verb. obligat.*

*Responde-
tur ulterius,
idque ad
primum.*

XV. Non obstat motivum *D. Martini Roman.* dum dicebat, quod Papa de jure potest coadjutorem cum futura successione deputare, ut patet *can. sicut vir. §. Ecce his auctoritatibus. 7. quest. 1. & can. sequenti, §. non autem.* ubi Augustinus successit in Ecclesia Hypponenſi de consensu possessoris; quia non negatur, quin Papa istud possit, sed dicitur, quod stantibus Concordatis, passim Papa deputando coadjutores cum futura successione, dicitur Concordatis contravenire; ex quo verba Concordatorum conveniunt isto casu, ut in principio dixi. Et quando Papa in simili casu illorum jurium, ex causa de qua ibi, & similes personas de quibus fit ibi sermo, deputaret credo, quod Natio Germanica non contradiceret. Et ideo sublatis fundamentis istis, fuit conclusum, quod decisio *Cassadori* esset vera.

*Et ad se-
cundum.*

§. 7. Qua etiam de re non minùs insignis emanavit Decisio in causa Canonici Collegiatæ Ecclesiæ S. Mariæ oppidi Tungrenſis, Leodiensis Diœcesis, anno 1606, die 16. Junii, cujus tenor sequitur,

*Allegatum
ea de re so-
luta decisio
Royalis.*

Leodien. Canonatus Veneris 16. Junii. 1606. coram
R. P. D. Marquemontio.

Concorda-
ta capiunt
coadjutorie
as.

N. I.

ORta lite inter *D. Leonardum* provisum ab Ordinario Col-
latore de quodam Canonatu, qui vacaverat de mense
Aprili 1603, & *D. Hubertum*, cui antea à fel. record. *Cle-*
mente Papa VIII. fuerat dicti Canonatus cum futura suc-
cessione concessa Coadjutoria, fuit dubitatum, an illa Coadjutoria obsta-
ret Concordatis Germaniæ: & Domini responderunt inherendum esse
majorum nostrorum sententiis, apud quos cum iste articulus sæpe & co-
piosè fuerit discussus, semper fuit resolutum negativè, Coadjutorias scilicet
non obstare Concordatis, idque in hac causa fuit hodie resolutum iuxta
decis. Cassador. unic. de pactis § 4. de privileg. Put. decis. 225. lib. 3. § 208.
lib. 2.

Ratio assi-
gnatur.

II. Ratio est, quia Coadjutoria cum futura successione, qualis ista est, de
qua agitur, cum nihil habeant de præterito, sed totam vim suam recipiant à
futuro, nempe à vacatione beneficii per obitum Coadjuti; unde cum Co-
adjutoria sit dispositio de beneficio nondum vacante, & Papa promiserit,
quod in sex mensibus non vult impedire Ordinarios per suas reservatorias
gratias expectativas, & quascumque alias dispositiones, sequitur, quod nec
per Coadjutorias, cum intrent Concordata, quando cumque datur vacatio,
Rebuff. super concord. Francia in tit. de reg. ad Pralat. no. in §. in verb. va-
cantibus. in fine. Non obstat, *l. fin. §. cui dulcia ff. de vino. trit. §. oleo leg.*
quia responsio habetur in *alleg. decis. Put. 225.* prout simile de regressu
tollitur ex *decis. Cassad.* quia videlicet habet causam juris de præterito, &
non simpliciter de futuro.

Respondet-
ur ad ar-
gumenta
contraria.

III. Et quod dicitur de mixtura, non urget, quia coadjuti consensus non
facit mixturam respectu futurae successionis, quando quidem quoad illam
hujusmodi consensus nihil operatur, & ubi talis mixtura daretur, non prop-
terea sequeretur non esse comprehensam Coadjutoriam in Concordatis, in
quibus uti favorabilibus casus mixtus continetur.

Papa potest
derogare
Concordat-
is.

IV. Non obstat, quod Papa possit derogare Concordatis Germaniæ, ut
per *moder. tract. super concord. quest. 8.* quia, ut dixit Rota in *una Var-
mien. Canonatus. 7. Maji 1604. coram Reverendissimo Domino Rodien-
si.* non est questio de potestate, sed de voluntate, & hoc casu non est expressè
derogatum Concordatis. Cætera etiam visa sunt bene tolli per informan-
tes pro *Leonardo.* Itaque fuit conclusum Coadjutoriam non obstare Con-
cordatis.

§. 8. Quæ

§. 8. Quæ quidem Decisiones compluribus aliis ab eadem Rota fuere postmodum confirmatæ, ut videre est *decis. 10. part. 3. lib. 3. diversor. num. 2. & apud Mohedan. decis. 10. alias 338. de privileg. & indult. per tot. item decis. 570. num. 9. part. 1. recent.* Sed etiam à Paulo V. Pontifice Maximo corroboratæ gratia motus proprii in causa Canonatus & Scholastiæ Tugrensis, de quibus in mense Ordinario vacantibus per Præpositum ejusdem Ecclesiæ, uti Ordinarium collatorem, in vim Concordatorum Germaniæ provisum erat, non obstante Coadjutoria à Sede Apostolica in his concessa, sicuti retuli *supra hoc tit. dub. 1. §. 16. & patebit amplius infra tit. 3. dub. 3. §. 13.* sed & plures ea super re extant declarationes motus proprii tum Pii IV. Adriani VI. & Gregorii XIII. summorum Pontificum, apud Chokier ad *reg. 8. gloss. 11. post num. 23.*

He decisio-
nes pluri-
bus aliis
fuere con-
firmata.

§. 9. Quin & id extenditur ad indulta Cardinalium & Episcoporum, si quibus à Summo Pontifice data est facultas conferendi beneficia in mensibus S. Sedi reservatis vacantia (quali gaudet Serenissimus & Reverendissimus Princeps, ac D. Maximilianus Henricus Episcopus & Princeps noster Leodiensis, tam pro Archiepiscopatu suo Coloniensi, quam Leodiensi & Hildesienfi Episcopatibus) Siquidem ipsi cum de jure communi fundatam habeant intentionem conferendi beneficia in omni mense vacantia, talia Indulta nihil de novo concedunt, nec propriè augent hujusmodi facultatem jure communi competentem, nec tam sunt privilegia, quam quod per illa removeatur impedimentum obstand per Concordata & reservationes Apostolicas, ut optimè notarunt *Gonzalez. ad reg. 8. cancell. gloss. 24. num. 24. & seq. Garcias de benef. part. 5. cap. 5. num. 7. & post eos D. Nicolaus de Remouchamps tract. de Coadjutoriis. cap. 5. num. 16. 17. 18. & seq. Rota apud Gregor. XV. decis. 99. num. 2. & 3. & in addit. num. 4. & 5. ac decis. 291. num. 1. & 2. & in addit. num. 4. & 5. & seq. & in recent. decis. 416. num. 1. & decis. 756. ante fin. part. 2.* adeò quod collatio facta vigore Indulti censeatur facta auctoritate Ordinaria, *Gonzalez. d. gloss. 24. num. 68. Rota apud Gregor. XV. cit. decis. 99. in addit. num. 5.* Idcirco iidem vigore dictorum Indultorum, quæ non minùs sunt favorabilia, & clausulis æquè prægnantibus munita, atque ipsa Concordata Germaniæ, beneficia Coadjutoriis affecta, in prædictis mensibus ritè & rectè conferunt; quandoquidem Papa citra eorundem Indultorum specialem & expressam derogationem, aut ipsorum indultariorum consensum, ejusmodi Coadjutorias concedere nequeat, aut soleat, *Flamin. Paris. de resignat. lib. 6. quest. 5. num. 69. 70. & seq. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 5. §. 9. num. 11. & 12. Wames. consil. canon. tom. 1. consil. 33. num. 12. & 13. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 11. num. 7. D. Remouchamps loc. cit. à num. 15. usque ad 19. Rota apud Mohedan. praeit. decis. 10. alias 338. de privileg. & indult.*

Eademque
ratio est de
Indultis
Cardinali-
um.

Locum ta-
men non
habet in in-
dultis Col-
legiorum,
aut Unis-
versitatis
suis.

§. 10. Secus autem est in Indultis Collegiorum, Universitatum studio-
rum generalium, & Prælatorum, quibus citra assistentiam juris communis
extraordinariè, & ex mera Sedis Apostolicæ benignitate, competit facultas
nominandi, seu providendi de beneficiis in mensibus reservatis vacantibus;
nam ejusmodi Indulta non comprehendunt Coadjutorias, nec circa illa-
rum concessionem requiritur prædictorum Indultariorum consensus: ut-
pote, quod dicta Indulta eo casu nitantur favore & privilegio speciali, so-
leantque emanare ob privatam sæpe utilitatem, respectu certorum benefi-
ciorum verè per obitum tantum certis mensibus Apostolicis vacantium,
salvisque reservationibus, præventionibus, gratiis expectativis, & aliis be-
nificiis quæ contingeret Romanum Pontificem per manus appositionem
afficere; manent enim affecta Papæ beneficia, de quibus per gratiam Coad-
jutorialem disponit, *Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 1. num. 174.* Ultra, quod
gratiæ Coadjutoriales etiam jure permissæ, & cum causis legitimis à Sum-
mo Pontifice admittæ, & concessæ aliàs omnino redderentur elusoriæ; quip-
pe quod procul dubio, præsertim Universitates, seu earum Rectores & De-
cani, aut Provisores nunquam consentire vellent in ejusmodi Coadjutori-
as, in præjudicium Magistrorum & Scholarium expectantium,

Etiam po-
tentissimis
clausulis
omnibus.

§. 11. Nec refert, quod aliquibus forsan Indultis concedatur præroga-
tiva gaudendi Concordatis Nationis Germanicæ, instar Ordinariorum,
cum decreto irritanti; quia illa respicere potest duntaxat executionem sive
modum conferendi & immittendi taxativè, respectu dictorum beneficio-
rum verè per obitum, non autem fictè seu alio modo non vacantium, vel re-
servatorum, aut per collationem expectativam, aut aliam manus appositio-
nem affectorum: imò licet ejusmodi Indulta tollerent gratias præventivas,
tamen quia illa sunt merè privilegia juris communis favore destituta, eo-
rumque concessio non officiat, quò minùs integra, pleniorve potestas inab-
dicabiliter remaneat penes concedentem, *c. dudum. 14. de præb. in 6. Gonzalez ad reg. 8. §. 2. proximali. num. 2. 10. & seq. Wamesius consil. canon. tom. 1. consil. 255. num. 3. tacita & virtualis derogatio resultans ex contraria dispo-
sitione sufficit; cum solum respectu Cardinalium, videlicet Episcoporum,
seu Ordinariorum collatorum, quibus nimirum est impertita facultas con-
ferendi sublatis etiam præventivis, Rota deciderit requiri expressam in
Coadjutoriis derogationem, *Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. §. §. 9. num. 12. & gloss. 24. num. 38. & seq. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 625. Cho-
kier ad reg. 8. cancell. gloss. 10. num. 5. elegantissimè D. Remouchamps loco cit. post Rotam apud Cassador. decis. unica de pactis. & decis. 4. de privileg. Puss-
teum decis. 108. lib. 2. & diversor. lib. 1. decis. 46. ac lib. 3. decis. 10. part. 3. Mohedan decis. 10. de privileg. & indult.**

§. 12. Verùm hisce diutius non est immorandum, cum passim in Germania, & maximè hac Diœcesi Leodiensi non dentur per Summum Pontificem, nec admittantur Coadjutores in beneficiis, nisi de consensu Ordinariorum, uti nec in electivis, præterquam prævia electione per Capitulum, seu potius prævio Capitularium consensu, concurrente ea de re speciali placito atque Indulto Pontificio, quod videre licet *supra tit. i. dub. i. post §. 12. Branden ad Concordat. German. quæst. 11. num. 2. D. Remouchamps loco præcit. num. 17.*

Passim tamē in Germania non conceduntur coadjutoria absq̃ consensu Ordinariorum.

§. 13. Ad differentiam porrò Regulæ VIII. nunc IX. Cancellariæ Apostolicæ à Concordatis Germaniæ, advertendum est, quod illa locum non habeat in Coadjutoriis, quia concessio alternativæ per eandem, habet in ventre clausulam, dummodo beneficia aliàs reservata, vel affecta non fuerint, uti loquitur *Rota decis. 570. num. 9. part. 1. recent.*

Differentia regula 9. Cancellar. Apost. à concordatis Germaniæ.

§. 14. Insuper pro ulteriori differentia Regularum Cancellariæ Apostolicæ à Concordatis Germaniæ, notare libeat, quod Sede Apostolica vacante, cessant dictæ Regulæ reservatoriæ, & omnes menses sunt Ordinarii, possuntque Episcopi tanquam ad jus commune redeuntēs, providere de beneficiis vacantibus in quolibet mense; secus autem quoad Concordata: nam beneficia eorum vigore reservata, etiam Sede Papali vacante, in mensibus Pontificiis vacantia, Successori remanent affecta: quia Regulæ Cancellariæ Apostolicæ morte Pontificis extinguuntur, non item Concordata, *Chokier in comment. regular. Cancell. in proœm. num. 21. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. sub num. 62.*

Regula cancellariæ Apostolicæ extinguuntur morte Pontificis, non item concordata Germaniæ.

DUBIUM IX.

An Ordinarii in mensibus Summo Pontifici reservatis valeant recipere resignationes, aut permutationes, & beneficia resignata, seu permutata liberè conferre, non obstantibus Concordatis Germaniæ, aliisque Constitutionibus Apostolicis?

§. 1. **P**ro adæquata hujus dubii resolutione notare liceat *primò*, nomine & appellatione *Ordinarii* in materia collationis (qualiter & passim in hoc tractatu accepimus) censerī eos, qui habent de jure, vel privilegio, aut consuetudine Ordinariam collationem, seu

Qui intēligantur nomine Ordinarii in materia collationis beneficii, seu

seu dispositionem, gloss. in *extravag. execrabilis. verb. Ordinario*, quibus verbis nedum comprehenduntur Ordinarii, quibus jure communi libera competit omnium beneficiorum suæ Diœcesis dispositio, quales sunt Episcopi in propriis Diœcesibus, *c. omnes basilicæ. c. nullus. 16. quest. 7. c. cum olim 18. de prescript.* Sed etiam inferiores, ubi Abbates, Præpositi, Archidiaconi, Decani, Capitula, alique Episcopo inferiores, qui consuetudine, vel privilegio, non de jure Ordinariam habent conferendi facultatem, *c. cum satis 4. ibi gloss. verb. consuetudinis de off. Archid. Clem. unica. de supplen. Prælat. neglig. & gloss. in verb. ordinarium. Clem. unica ut lite penden. Flamin. Paris. de resignat. lib. 8. quest. 9. num. 23. & seq. Francisc. Leo in thesau. fori Eccles. part. 2. cap. 1. num. 71. Gregor. Tholos. tract. de benef. cap. 38. num. 2. Garcias de benef. part. 5. cap. 4. num. 1. 2. & seq. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 10. num. 1. 2. & seq. & in comment. ad reg. 14. cancell. num. 1. & 2.*

Resignatio
nis quiddam
est

§. 2. Notandum secundò, resignationem seu renunciationem esse spontaneam proprii beneficii dimissionem factam coram legitimo superiore id acceptante: ea autem bifariam dividitur, in *expressam*, seu quæ verbis expressis fit, aut scripto, (& de qua hic solùm agimus) & *tacitam*, quæ fit factò aliquo renunciationem significante, plerumque etiam ex juris dispositione *Clem. gratia. de rescript.* puta, si beneficiatus nullo Ordine sacro initiatus matrimonium contrahat, *c. 1. & c. quod à te. 3. & c. diversis. 5. de cleric. conjug. militiæ nomen det, c. in audientia. 25. de sent. excommunic. gloss. in c. ultim. verb. redierint. de cleric. non residen.* aliud beneficium incompatible accipiat, *c. de multa. 28. de præben. Concil. Trident. sess. 7. de reform. cap. 5. & sess. 24. de reform. cap. 17.* Silite super beneficio mota cedat, *l. postquam. 4. C. de pactis. l. si filius. 30. ff. de minor.* vel eam intra tres annos non prosequatur juxta *reg. alias 33. nunc 35. Cancell.* si post curatum acceptum intra annum, ad sacerdotium non promoveatur, *c. licet canon 14. & c. commissæ 35. de elect. in 6.* sicuti latius videre est apud *Rebuff. in praxi tit. de tacit. renunciat. Flamin. Paris. de resignat. lib. 1. per tot. Azor. instit. moral. part. 2. cap. 19. quest. 2. Chokier ad reg. 8. gloss. 7. à num. 13. & seq.*

Resignatio
expressa est
duplex.

§. 3. Notandum tertio expressam resignationem iterum esse duplicem, aliam *puram & simplicem*, quando videlicet beneficium purè & simpliciter resignatur ad manus superioris, absque ulla conditione, pacto, aut reservatione pro resignante; aliam verò *conditionalem* cujus duæ sunt species: una quæ fit in favorem certæ personæ, & non aliter, nec alio modo, nisi ut de beneficio resignato fiat gratia illi, in cujus favorem fit resignatio, reservata resignanti aliqua pensione, aut jure, aut non reservata. Altera est, quæ fit causa permutationis, cum duo beneficiati unum vel plura sua beneficia Papæ non reservata in manu Episcopi sui Diœcesani resignant, ea conditione, ut postea alteri alterius beneficium conferatur, *c. ex parte. 12. de off. deleg.*

Azor.

Azor supra quest. 3. Lessius de just. & jure lib. 2. cap. 34. dubit. 35. & 36. Chokier ad reg. 8. gloss. 7. num. 2. & 3. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 17. num. 3. & seq. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 15. & ibid. §. 1.

§. 4. Notandum quartò in præsentì non quæri de resignationibus conditionalibus, seu ad favorem certæ personæ, siquidem excepto solo Pontifice Maximo, qui ea, qua præminet auctoritate, prohibitiones per Canones inductas tollit, & omne Simonie vitium excludit, gloss. verb. illicitè, in c. cum pridem. 4. de pactis. Rota apud Coccin. inter impress. decis. 40. num. 5. nullis Ordinariis, etiam legatis de latere, & Nuntiis Apostolicis citra Simonie labem, eas admittere fas est, gloss. verb. dimittere. in c. ex parte. 12. de off. jud. deleg. Rebuff in præxi tit. de resignat. conditionali in favorem, num. 1. Navar. in manuali cap. 23. num. 107. ad decimum. Flamin. Paris. de resignat. lib. 14. quest. 3. num. 12. Gomez de trien. possess. quest. 16. versic. postremo. Lessius de just. & jure lib. 2. cap. 35. dubit. 14. num. 87. Garcias de benef. part. 11. cap. 3. num. 152. Chokier ad reg. 8. gloss. 7. num. 4. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 17. num. 6. ea præcipuè ex causa, ne sanctuarium Dei hæreditario jure, aut sanguinis affectu, quo quivis beneficiatus posset, ut hæredem in patrimonio ita & pro libitu successorem constituere in beneficio; sed libera electione deferatur, juxta tex. in c. Episcopo. c. Moyses. & c. Apostolica. 8. quest. & c. Adhac 15. de decimis. c. consuluit. 15. de jure patron. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 15. §. 1. num. 55. Quare Pius Papa V. peculiari hac de re edita Constitutione infra adducenda vetuit, ne verbo quidem, aut nutu vel signo futuri in hujusmodi beneficiis successores, ab ipsis resignantibus, aut aliis eorum significatione, vel hortatu designentur, aut de his assumendis promissio inter eos, vel etiam intentio qualiscumque intercedat.

Hic non agitur de resignationibus conditionalibus, quia eas solus Papa admittit.

§. 5. Quamquam in utroque foro licitum sit, post renunciationem beneficii purè & liberè factam procurare, & humiliter postulare, ut beneficium illud certæ personæ conferatur, ut colligitur ex c. tuanos. 34. in 2. respons. de simon. Navar. supra num. 107. Quaranta in sum. Bullarii. verb. beneficii re. signationes. vers. pro complemento Barbosa loc. cit. num. 59. & seq. Diana resol. moral. part. 3. tract. 14. resol. 26. sub fin. Rota apud Cassador. decis. 2. num. 6. & 7. de simonia. Imò & ea spe dimittere, quod Ordinarius conferet dictæ personæ, quando nihil horum est in conventionem deductum. Quaranta ibidem. Garcias de benef. part. 11. cap. 3. §. 2. num. 161.

Licet tamen post renunciationem, personam certam commendare,

§. 6. Quibus prælibatis, Respondeo primò, licet olim Ordinarii scilicet Episcopi Diæcesani potuerint passim quorumcumque beneficiorum Seodi Apostolicæ non reservatorum resignationes simplices admittere, c. admonet. 4. de renunciat. gloss. in Clem. unic. in verb. manibus. eod. tit. & in c. de regularibus. 25. verb. dimittant. de simon. hodie tamen per Constitutio-

Potestas Episcoporum in admittendis resignationibus limitata.

nem

nem *Pii Papæ V.* potestas illa est restricta & determinata ad certos dumtaxat casus, quos ex ejusdem sanctionis Pontificiæ hic adscriptæ tenore uberius cognoscere lubebit.

PIUS PAPA V.

Exordium.

*Pii Papæ 5.
Constitut.
58. Bullæ
iii tom. 2.*

AD perpetuam rei memoriam. Quanta Ecclesiæ Dei incommoda omni tempore attulerit, & nunc quotidie magis afferat ministrorum in eam ingressio vitiosa, jam latè perspiciant, & cum mœrore expendant Præfules omnes & Pastores, quando hæc pernicies cæterarum omnium maxima tam multas orbis Ecclesias impiè violarit.

Hic Pontifex alias suspendit facultates admittendi resignationes beneficiorum, & de illis sic vacantibus disponendi.

NUM. I. Quia verò hoc malum cum in cæteris frequens, tum maximè in beneficiorum, & officiorum Ecclesiasticorum dimissione admittitur, nemini molestum esse debet, quod perinde de reprimendis quotidianis fraudibus, quæ hac in re frequentiores internoscuntur, certam aliquam rationem tandem inveniendi, officii Nostri partes in prohibenda omnibus interim resignationum hujusmodi receptione paulò severius interposuerimus, omnesque beneficiorum interim resignandorum dispositiones, quæ fierent, in irritum revocaverimus, ac etiam decreverimus, nullum per eas in illis jus, neque titulum vel coloratum) tam in petitorio, quàm in possessorio ipsis provisum tribuere, quin etiam eos ad illa deinceps obtinenda perpetuò inhabiles fore. Collatores verò aliàs in illorum dispositione, etiam tanquam devolutionis jure, sese interponere non posse, sed de eis ut verè vacantibus, sive per Romanos Pontifices, sive alios collatorum eorundem Superiores, uti præventum esset, liberè provideri.

II. Nunc

II. Nunc autem intendentes institutum hoc Nostrum, quo Sanctuarium Domini cupimus illibatum, auctore Domino persequi, ac simul quantum est in Nobis, cavere, ne resignationes ipsæ dehinc pro cuiusque arbitrio, nullisque, vel certè levibus de causis passim & temerè admittantur, prohibitionem, & alia prædicta, ac cætera omnia Nostris super his literis contenta eatenus relaxamus, ut posthac Episcopi, & alii facultatem habentes, eorum dumtaxat resignationes recipere & admittere possint, qui aut Senio confecti, aut valetudinarii, aut corpore impediti, vel vitiati, aut crimini obnoxii, censurisque Ecclesiasticis irretiti aut nequeunt, aut non debent Ecclesiæ, vel beneficio inservire; seu qui unum aliud, vel plura beneficia obtinuerint, vel quos ad aliud contigerit promoveri; Religionem quoque ingressuri, vel matrimonium contracturi, si statim postea id re ipsa exequantur. Denique cum quis ex aliis casibus acciderit, qui Constitutione felic. record. INNOCENTII Papæ III. de dimittendis cathedralibus Ecclesiis edita continentur. Qui etiam ob capitales inimicitias nequeunt, vel non audent in loco beneficii residere securi; sed nec horum ullus Sacro ordini mancipatus, nisi religionem ingressurus valeat ullo modo beneficium, vel officium Ecclesiasticum resignare, nisi aliunde ei sit provisum, quo in vita possit commodè sustentari. Adhæc beneficiorum & officiorum permutationes admittere, quæ canonicis sanctionibus, & Apostolicis Constitutionibus permittuntur.

III. Caveant autem Episcopi, & alii prædicti, itemque omnes electores, præsentatores & patroni, tam Ecclesiastici, quam Laici quicumque sint, ne verbo quidem, aut nutu, vel

Modo declarat, quæ resignationes de causa ro admittis & recipi possint per Ordinarios Episcopos & Diaconos

Hac Innoc. 3. Constitutio est in c. 10. ac renunciat.

Et præcipit Episcopis, presentatoribus, &

P

signo

electoribus, signo, futuri in huiusmodi beneficiis & officiis successores, ab ipsis resignantibus, aut aliis eorum significatione vel hortatu designentur, aut de his assumendis, promissio inter eos, vel etiam intentio qualiscumque intercedat.

*Prohibetq;
beneficia
resignanda
conferri
consanguineis collatorum, vel resignantium.*

IV. Cæterum præcipimus atque interdiciamus, ne ipsi Episcopi, aut alii collatores de beneficiis, & officiis resignandis prædictis, aut suis, aut dimittentium consanguineis, affinibus, vel familiaribus, etiam per fallacem circuitum multiplicarum in extraneos collationum, audeant providere; quod si fecus, ac etiam quidquid præter, vel contra formam prædictorum fuerit à quocumque temerè attentatum, id totum ex nunc vires & effectum decernimus non habere.

*Contravenientibus
pœnas infligit.*

V. Qui verò contrafecerint, ut in eo, quo deliquerint, puniantur, à beneficiorum & officiorum collatione, nec non electione, præsentatione, confirmatione & institutione, pro ut cuique competierit, tam diu suspensi remaneant, donec remissionem à Romano Pontifice meruerint obtinere; & qui talia beneficia seu officia receperint, eos prædictis pœnis volumus subjacere. Et nihilominus in eos, qui sic suspensi conferre, eligere, præsentare, confirmare, vel instituere ausi fuerint, excommunicationis quo ad personas, quò verò ad Capitula & Conventus, à Divinis suspensionis sententias ipso facto promulgamus; quibus etiam nullus alius, quàm ipse Romanus Pontifex, sive absolutionis, sive relaxationis gratiam [excepto mortis articulo] valeat impertiri. Prohibitione, & literis Nostri prædictis nihilominus in cæteris omnibus perpetuò valituris.

VI. Non

VI. Non obstantibus quibuscumque privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, generalibus & specialibus, quibuscumque Episcopis & aliis Superioribus, ac inferioribus Ecclesiarum Prælatibus, nec non Ecclesiis, Monasteriis, & Capitulis, Conventibus, Collegiis, & Universitatibus, eorumque & aliis personis, etiam Regia, & Imperiali Majestate præditi, sub quacumque verborum forma, & conceptione concessis, per quæ effectus præsentium impediri posset quomodocumque, vel differri: etiamsi de eis, ipsorumque totis tenoribus ad verbum, ac de propriis nominibus eorum, nec non Ecclesiis, Monasteriis, locis, Ordinibus, & dignitatibus; de quibus, nec non causis, propter quas illa concessa sunt, specialem & expressam præsentibus fieri oporteret mentionem.

Contraria derogata

VII. Cæterum jubemus easdem præsentibus ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de urbe, & in acie Campi Flori publicari, & earum exempla affigi. Volumusque eas sic publicatas, omnes & singulos perinde afficere & obligare, ac si illis ipsis fuissent singulariter intimatæ.

Publicari hanc Constitutionem jubet.

VIII. Exemplis quoque prædictis, etiam impressis, manique Notarii publici, & sigillo Prælati Ecclesiastici, vel ejus curiæ obsignatis, eandem prorsus fidem adhiberi, quæ ipsis præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ. Nulli autem, &c. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, Kalend. Aprilis, Pontificatus Nostri anno tertio.

Exemplis credi mandatur.

§. 7. Ex qua quidem Constitutione manifestè patet, eas tantum coram locorum Ordinariis Episcopis Diocesanis admitti resignationes, quæ fiunt ex causa senii, vel infirmitatis, aut si resignans sit corpore impeditus, utpote

Constitutio ista explicatur.

ob lepram, scabiem herculeam, paralyſim, apoplexiam, morbum comitialem, chiragram: vel vitiatus, qualis eſt cœcus utroque oculo, claudus, lori- pes, gibboſus, aut aliàs notabiliter dimiautus qualibet corporis parte, aut crimini obnoxius, veluti ſimoniacus, homicida, adulter, concubiniarius, in- ſordescens in excommunicatione, perjurus, blaſphemus ante privationis ſententiam, vel cenſuris Eccleſiaſticis ſubjectus, aut qui nequit Eccleſiæ in- ſervire, quales ſunt prioris articuli exempla; quibus adde Clericum banni- tum, damnatum, mutum, & qualemcumque irregularem; inſuper ob vitam ſcandalofam & probroſam, imperitiam, ſive illiteraturam, execrabilitatem, ſeu beneficiorum incompatibilium pluralitatem, ſtatus mutationem; ſi vi- delicet Clericus matrimonium eſt contractaturus, vel religionem ingreſ- ſurus, paulò antequam profiteatur; nec non ob cauſas relatas in *c. niſicum pridem. 10. de renunciat.* quæ his duobus verſibus continentur.

Debilis, ignarus, malè conſcius, irregularis;

Quem mala plebs odit, dans ſcandala, cedere poſſit.

*Episcopis ne-
queunt be-
neficia veſti-
gnata ſuis,
vel dimit-
tentium
conſanguis-
neis confer-
res.*

*Episcopis in
quovis
mense ad-
mittunt
beneficio-
rum reſig-
nationes
& permis-
ſiones.*

§. 8. Denique eorum reſignationes poterunt recipere, qui nequeunt, aut non audent in loco beneficii reſidere propter capitales inimicitias. Prohi- betur tamen Ordinariis, ne beneficia ad ipſorum manus renunciata confe- rant ſuis, vel dimittentium conſanguineis, affinibus, vel familiaribus, de quibus latè vide *Flamin. Paris. de reſignat. lib. 5. quaſt. 6. per tot. Quarantam loc. præcit. Azor. inſtit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 19. quaſt. 5. Chokier ad reg. 43. aliàs 44. num. 54. & ſeq. Barboſam de jure Eccleſ. univerſ. lib. 3. cap. 15. §. 2. uſque ad num. 113.*

§. 9. Reſpondeo ſecundò, in caſibus prædicta Conſtitutione expreſſis, poſ- ſunt Episcopis Diœceſani in quocumque etiam mense beneficiorum re- ſignationes admittere, eaque liberè conferre, non obſtantibus Concordatis Germaniæ; dummodò tamen ſint talia, quæ aliàs in menſibus non reſer- vatis per obitum vacantia ad ipſorum Ordinariorum diſpoſitionem per- tinerent, & reſignatio in illo caſu, alio ſpeciali jure non ſit prohibita, prout prohibetur reſignatio promovendorum ad Pontificalem Dignitatem *c. cum in cunctis. 7. §. cum verò de elect. & reg. 26. cancell. Branden ad Con- cord. German. quaſt. 9. & 12. num. 13. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloſſ. 1. num. 31. Piaſec. in præxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 2. num. 3. Chokier ad reg. 8. gloſſ. II. num. 29. & 30. nec non ad reg. 24. num. 19. & ſeq.* Siquidem per reſerva- tionem Concordatorum non cenſetur Pontifex voſuiſſe conditionem Ordinariorum Germaniæ facere deteriotem, ſeu durioſam, illiſve plus des- trahere, quàm ſolent Pontifices aliis Episcopis aliarum provinciarum; at per reſervationem Regularum Cancellariæ Apoſtolicæ, quibus ligantur omnes Ordinarii, ſolent Pontifices excipere modum vacationis per re- ſignationem, ut expreſſè quoque habetur in *reg. 9. cancell. Aliàs, quàm per reſignat.*

resignationem quocumque modo vacatura, &c. Ubi reservat beneficia omnia in mensibus alternativis quocumque modo, & aliter, quam per resignationem vacantia; atque ita ex identitate rationis etiam per renunciationem ex causa permutationis, ut minus, quam fieri possit, viterur reservatio, & juris communis correctio, *c. cum expediat. 29. de elect. in 6.* quia permutatio includit in se resignationem in favorem permutantium, & nihil aliud est, quam reciproca resignatio, quæ fit inter utrumque permutantium, *tex. in c. unico de rerum permutat. in 6 & Clem. unic. eod. tit.* ut proinde non secus, ac simplices resignationes, ab Episcopis etiam in mensibus Sedi Apostolicæ reservatis, expediri valeant, uti definit sacra Cardinalium negotiis Episcoporum præpositorum Congregatio, teste *Gavanto in manuali verb. beneficiorum permutatio. num. 5. Branden dicta quest. 12. num. 13. 14. & 15. Gonzalez. ad reg. 8. cancell. gloss. 14. num. 32. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 2. num. 43. Chokier in tract. de permutat. part. 1. cap. 3. & ad reg. 8. cancell. gloss. 7. num. 5. & gloss. 11. n. 29.*

An Episcopis inferiores possint recipere resignationes.

§. 10. An verò Abbates, Præpositi, Archidiaconi, Decani, Capitula, alique collatores Ordinarii Episcopo inferiores, valeant recipere resignationes, & permutationes beneficiorum ad ipsorum collationem spectantium, non adeò expedita est quæstio, varia & ambigua Doctorum opinione implexa: verumtamen ut ego hic meum fatear scrupulum, in præiudicium & verius, ac stylo Romanæ Curia conformius semper existimavi, nequaquam posse; Superior enim, qui auctoritatem præstat resignationi, non intelligitur collator, sed is, qui potestatem habet instituendi & destituendi, *gloss. in Clem. unica. verb. manibus. de renunciat. Rota decis. 6. alias 311. num. 2. de rer. permutat. in nov. & decis. 8. alias 296. de renunciat. in antiq. & apud Bisignet. decis. 5. de renunciat. & apud Manticom decis. 68. num. 6. & decis. 260. num. 7.* quia renunciatio habet vim destitutionis, cum per eam renunciatus desinat esse intitulus & beneficiatus: ideo non mirum, si non possit fieri, nisi coram eo, qui potest destituere, videlicet Episcopo, ad quem tam institutio, quam destitutio Sacerdotum noscitur pertinere, ut loquitur *text. in c. ex iuncto 12. de heret. c. admonet. 4. de renunciat. Abb. in c. accepta. 3. de restit. Spoliat. num. 8. Rota apud Card. Manticom cit. decis. 260. num. 7.* unde non valet consequentia, potest instituire, ergo potest destituere; nam unum fit judicialiter, alterum extrajudicialiter, & iurisdictio voluntaria non includit contentiosam, *Abb. in d. c. accepta. 3. prope fin. de restit. Spol. Chokier de iurisdict. Ordin. in exempt. part. 4. quest. 67. num. 2.* Et ita licet collatio beneficii spectet ad inferiorem Episcopo, ejus tamen resignatio debet fieri in manibus Episcopi Diocæfani, collatio autem ab inferiore, ad quem spectat, vel ab Episcopo cum illius consensu, *Flamin. Paris. de resignat. lib. 3. quest. 4. num. 64. & lib. 7. quest. 14. num. 17.*

Tutior est
sententia
negativa.

§. II. Generaliter ergo tenendum est, quod Prælati, & alii quotquot col-
latores Episcopo inferiores, utpote jure speciali beneficia conferentes, quo-
niam destituere non possunt, resignationibus auctoritatem non interpos-
nunt, uti censent Zerola in praxi Episc. part. 1. verb. renunciatio ad quartum.
Flamin. Paris. de resignat. lib. 7. quest. 10. à num. 6 usq. ad fin. & quest. 14-15.
& 16. per tot. Sanchez consil. moral. lib. 2. cap. 1. dub. 31. num. 9. & cap. 2. dub.
29. num. 1. & 2. tom. 1. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 19. quest. 7. Gregor.
Tholos. tract. de benef. cap. 31. sub num. 11. Rebuff. in praxi in forma vicari-
atus. num. 104. 105 & 106. Garcias de benef. part. 11. cap. 3. §. 1. num. 251. &
seq. Chokier tract. de permutat. benef. part. 1. cap. 12. num. 3. Canisius ad lib. 1.
Decretal. tit. 9. num. 5. Barbosa de off. & potest. Episc. alleg. 69. num. 1. & 4.
Ac persæpe à supremo Rotæ Romanæ Tribunali decitum est, & nomina-
tim decis. 6. aliàs 311. de rerum permutat. in nov. & decis. 5. aliàs 218. & de-
cis. 8. aliàs 290. num. 1. de renunciat. in antiq. ac decis. 5. eod. tit. in antiqui-
or. nec non apud Card. Manticom decis. 68. num. 6. ubi. Tertio objicitur,
quod etsi constaret D. Antonium de Toledo, qui contuli beneficium, esse
Commendatorem, & ad ipsum spectare jus conferendi, tamen cum sit infe-
rior collator, non potuit admittere resignationem; quia hujusmodi facultas
ei tantum conceditur, qui potest instituere & destituere. Quod & confirma-
tur decis. 260. num. 7. penes eundem Manticom, & novissimè apud Duran.
part. 1. decis. 237. num. 20. & 21. hinc verbis. Et tantò minùs, ex quo dicta
libera resignatio fuit facta coram inferiore Collatore, qui non potuit accepta-
re, sed debuit fieri coram Episcopo, qua facta & admissa, poterat inferior col-
lator alii conferre, & non aliter, ut quotidie practicitur. Et ratio est, quia
dimissio ad effectum abdicandi jas, debet fieri coram illo, qui nedum habet
potestatem instituendi, sed etiam destituendi, quales sunt Papa, Legatus à
latere, & Episcopus, non autem Collator, &c. Hactenus Rota non minùs do-
ctè, quàm eleganter.

Idem est in
permutatio-
nibus.

§. 12. Et idem est in permutationibus beneficiorum, quas præter Papam,
& Legatum de latere, soli Episcopi recipiunt, text. in c. questum. 5. de re-
rum permut. & c. admonet. 4. de renunciat. gloss. in Clem. unica verb. confe-
rantur. de rerum permutat. Rebuff. in praxi. tit. de permutat. num. 20. & in 3.
part. signat. vers. nec non juris patronatus. num. 42. Navarr. consil. 97. num.
2. lib. 5. Decretal. de simonia. Lessius de just. & jure lib. 2. cap. 34. num. 196.
Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 29. vers. Quarto queritur. & seq. Man-
tica de tacit. & ambig. convent. lib. 25. tit. 8. num. 1. 2. 3. & seq. & optimè D.
Aluin de potest. Episcoporum. cap. 11. num. 5. 10. 11. & 12. Garcias de benef.
part. 11. cap. 4. num. 68. & 69. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 15. §.
5. num. 175. Chokier de permutat. benef. part. 1. cap. 6. num. 1. & cap. 7. num. 4.

Rota Ro-

§. 13. Præmissa porò Rotæ Romanæ interpretatio, non obstantibus
contra-

contrariis privatorum Doctorum sententiis, omnino sequenda est, & à prædictis Ordinariis Collatoribus Episcopo inferioribus quandoque potestatis suæ in hisce limites excedentibus, & Episcopalia jura usurpantibus meritò attendenda, cum exploratum sit, Decisiones Rotæ maximi apud omnes esse ponderis, & majoris auctoritatis, quàm communem Doctorum opinionem, ut ab ea recedere, vel eidem refragari nefas reputetur, Gomez ad reg. cancell. in proæm. quest. 2. §. quarto. Vestrius in praxi lib. 2. cap. 17. in annot. num. 2. & 3 ac lib. 6. cap. 1. num. 18. Zerola in praxi Episc. part. 1. verb. Rotæ tribunal. Gregor. Tholosan. in syntagm. jur. univers. lib. 15. cap. 29. num. 15. & cap. 42. num. 15. ubi ait, Auditorum Rotæ judicia pro oraculis haberi, Garcias de benef. in præfat. Chokier ad preces primar. sect. 3. sub lit. B. Gudelinus de jure noviss. lib. 6. cap. 3. num. 11. ubi sic inquit. Præmittendum verò hic non est, nobilissimum & summum illud tribunal, vocant Rotæ, in quo duodecim clarissimi Jurisconsulti Auditores audiendis cognoscendisque causis, quæ undique ad iudicium summi Pontificis deferuntur, deputati quorundam Decisiones tanti ubique fiunt, ut pene pro Constitutionibus Pontificis allegentur, ita ille.

mana De
cisiones mäs
xima sunt
auctoritatis

§. 14. Unde rectè concluditur, quod Abbates, alique Prælati supranominati Episcopo inferiores, hand possint resignationibus, aut permutationibus beneficiorum recipiendis sese intromittere, nisi sint tales, qui consuetudine, aut ex privilegio Summi Pontificis habeant jus Episcopale, seu jurisdictionem quasi Episcopalem, nulli Episcopo proximè subjecti, quod infirmari videtur supra adducta Pii Papæ V. Constitutione, nam ibi post Episcopos, subjungitur. & alii facultatem habentes, eorum dumtaxat resignationes recipere & admittere possint, qui aut senio confecti, &c. gloss. in Clem. 1. de rebus Eccles. non alienan. verb. proprii. Flamin. Paris. de resignat. lib. 7. quest. 16. num. 6. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 29. quest. 4. Garcias de benef. part. 11. cap. 3. §. 1. num. 214. & cap. 4. num. 70. Canisius loco præcit. Chokier in tract. de permutat. benef. part. 1. cap. 2. sub num. 6. & cap. 6. num. 2. D' Alvin loc. cit. num. 12. Barbosa de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 69. num. 4. & de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 15. §. 5. num. 175. cum Episcopalia jura ab inferioribus per præscriptionem possint acquiri, c. auditus. 15. & c. cum olim. 18. de præscript. D' Alvin cap. 12. num. 4. & cap. 22. num. 20. Canisius loc. cit. Rotæ decis. 324. num. 12. part. 1. recent.

Itaque Ab
bates, &
quorquos
alii Episco
po infério
res, nisi ju
ra Episcopas
lia habent
res, neque
uat resigna
tiones, aut
permutatio
nes recipere.

§. 15. Cæterum in permutationibus, uti & resignationibus requiritur consensus illorum, ad quos collatio, electio seu præsentatio pertinet, siue sint Clerici, siue laici, quia ipsorum interest, quamvis Episcopus totum debeat expedire, gloss. in c. unico verb. collationem de rerum permutat. in 6. & in Clem. unica. verb. conferantur. eod. tit. Rebuff. loco antecit. num. 21. Lessius supra num. 193, & 198. Garcias de benef. part. 11. cap. 3. num. 22. & cap. 4.

In resigna
tionibus &
permutatio
nibus be
neficiorum
requiritur
collatorum,
electorum,
num. 72.

*Et patrono-
rum consen-
sus.* num. 72. *Chokier de permutat. benef. part. 1. e. 12. num. 2. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 15. §. 5. num. 182. Quamvis Piafec. in praxi Episc. par. 2. cap. 5. art. 1. num. 16. §. 17. usitatiores doctrinam censeat, quod nimirum beneficium patronatum resignari possit absque consensu patroni, minimè tamen conferri absque ejus consensu; & ita à Rota Romana. decisum refert idem Piafec. ibid. Quin & dum permutatio vergit in utilitatem Ecclesiæ, sufficit patronos tantum requirere, licet contentire nolint. Rebuffus loco cit. num. 22. Lessius supra, Garcias loc. cit. cap. 3. num. 26. 27. 28. §. 169. & ita à S. Cardinalium Concilii Tridentini interpretum Congregatione declaratum refert Chokier in tract. de permutat. benef. part. 1. cap. 19. sub num. 10.*

*In permuta-
tionibus
beneficio-
rum diver-
sarum di-
ocesum
requiritur
utriusque
Episcopi
auctoritas.*

§. 16. Interim pro praxi obiter est advertendum, dum beneficia quæ permutantur, sunt diversarum Diocesium, requiri utriusque Episcopi auctoritatem; quia in permutatione duorum beneficiorum utrumque dimittitur, & utrumque confertur, ac proinde necesse est, ut utriusque Episcopi intercedat auctoritas, seu coram utroque fiat resignatio, & postea ab eodem collatio, seu unus alteri committat vices suas. *gloss. in c. unico. verb. collationem. de rerum permutat. in 6. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 29. quest. 8. Sanchez consil. moral. tom. 1. lib. 2. cap. 3. dub. 38. num. 10. Mantica de tacit. §. ambig. convent. lib. 25. tit. 8. num. 9. Lessius de just. §. jure lib. 2. cap. 34. dub. 36. num. 197. Malderus in 2. 2. D. Thoma. tract. 9. cap. 3. dub. 10. versic. beneficia diversarum, &c. Chokier de permutat. benef. part. 1. cap. 14. per tot. Barbosa de off. §. potest. Episc. part. 3. alleg. 69. num. 10.*

*Non tamen
uno eodem-
que tempo-
re.*

§. 17. Non tamen est necesse, ut uno eodemque tempore utriusque auctoritas concurrat, ut ait Rebuff. in praxi tit. de permutat. num. 37. §. 38. Lessius loc. cit. est tamen tutius, rekte Sylvestro verb. permutatio. §. 2. post num. 13. conclus. septima & Chokier loco praxi. num. 1.

*Casus in
quo como
permutans
utrumque
beneficium
assequitur.*

§. 18. Hinc sequitur, si Petrus & Paulus permutent sua beneficia, & Paulus resignet prior, factaque resignatione & collatione, moriatur, antequam Petrus resignationem sui beneficii faciat, Petrum habiturum utrumque, si sint compatible, & posse gaudere bona fortuna. Rebuff. supra num. 38. Lessius ibidem num. 197. Malderus loco cit. in respons. ad quest. 8. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 29. quest. 29. Garcias de benef. part. 11. cap. 4. num. 10. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 15. §. 5. sub num. 169.

*Ac Ordina-
rii possint
conservare
beneficia de
jure va-
cantia.*

§. 19. An autem Ordinarii vigore Concordatorum Germaniæ in mensibus suis conferre queant beneficia extacita resignatione, seu de jure vacantia, meminimus nonnihil supra hoc tit. dub. 1. §. 22. & pro uberiori ejus cognitione Lector consulere poterit Chokier ad reg. 8. gloss. 7. à num. 13. per tot.

DUBIUM X.

An beneficium resignatum non facta mentione, quod resignans ad illius titulum Sacris Ordinibus fuerit initiatus, si contingat illum in mense Ordinario decedere, vacet per obitum; ita ut non obstante resignatione, valeat per Ordinarium in vim Concordatorum Germaniæ conferri?

§. 1. **R** *Espondeo primò, à Tridentina Synodo Sess. 21. cap. 2. re & sancitum esse, ne beneficium, ad cuius titulum quis ad sacros Ordines promotus fuit, ipse resignare valeat, nisi facta mentione expressa, quod fuerit ad illius titulum sacris Ordinibus insignitus; quo quidem casu, nec etiam tunc erit admittenda resignatio, nisi constet, quod aliunde vivere commodè possit ipse renuntians: ita ut utrumque juxta Concilium Tridentinum loc. cit. debeat necessariò exprimi, & quod sit promotus ad Ordines ad titulum talis beneficii, & quod habeat aliunde, unde commodè vivere possit; quod etiam colligitur ex c. Sanctorum. c. neminem. dist. 70. c. Episcopus. 4. c. tuis. 23. de praben. Unde in resignatione beneficii non sufficit postea constare resignantem tempore resignationis habere aliunde, unde vivere queat, sed tempore resignationis debet fieri mentio, quod ad illius titulum fuit ordinatus, & ante admissionem constare Superiori, quod aliunde habeat, unde vivere possit; alioquin aliter facta resignatio est irrita & nulla, ex clausula annullativa ejusdem Concilii d. cap. 2. Nam hæc expressio requiritur de forma, nec per æquipollens adimpleri potest, prout declaravit S. Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum adducta à DD. infrascriptis, Flaamin. Paris. de resignat. l. 2. q. 6. n. 36. 37. 38. 39. & seq. ac l. 5. q. 6. n. 175. Azor. instit. moral. p. 2. l. 7. c. 20. q. 7. & c. 25. q. 6. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. q. 10. n. 35. Piasec. in praxi Episcop. part. 1. cap. 1. art. 7. num. 12. vers. ampliari posset. Mantica de tacit. & ambig. convent. lib. 25. sub num. 44. Garcias de benef. part. 2. cap. 5. §. 1. num. 192. 193. & seq. Massobr. in praxi haben. concurs. in parochial requisit. 5. dub. 1. num. 45. Chokier ad reg. 43. alias 44. num. 59. & seq. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 2. alleg. 19. num. 33. Rota decis. 269. num. 1. part. 2. recent. & apud Seraphin. decis. 1471. num. 7. & 8. & apud Gregor XV. decis. 441. num. 1. & addit. num. 9. Et ratio, cur exprimi debeat, quod quis fuit ordinatus ad titulum illius beneficii, est quia Papa potest ex*

In resignatione beneficii exprimi debet an fuerit titulus ordinationis.

hac narratione moveri ad non admittendam resignationem *arg. d. c. Sanctorum*, & sic regulariter debent narrari illæ qualitates, ex quibus posset moveri ad concedendum, vel negandum *Flamin. Paris. d. lib. 2. quest. 6. num. 38.* ex quo enim non possit quis ordinari absque titulo, ne cum Ordinis dedecore mendicare, aut turpem & sordidum aliquem quæstum exercere cogatur, ita nec potest illum titulum dimittere, nisi aliunde ipsi sit provisum, *Flamin. Paris. supra lib. 2. quest. 6. num. 4. & 35. Garcias loco cit. num. 197.*

Alioquin beneficium non vacat, sed remanet penes resignantem.

§. 2. *Respondeo secundo*, non facta autem mentione, quod resignans fuerit ad resignati beneficii titulum sacris Ordinibus initiatus, indeque resignatione nulla existente, ex dictis §. *precedente*, & quidem nulla, etiam in foro conscientie juxta *Garciam supra num. 216.* beneficium resignatum non vacat, sed remanet penes resignantem, & resignanti competit actio spoliæ; cum explorati juris sit, quod dum resignatio non tenet, jus non abdicatur à resignante; ut proinde, si resignans moreretur in mense Ordinarii, non dubium sit quin in vim Concordatorum Germaniæ de eo, uti per obitum vacante possit per Ordinarium provideri, sicut & è converso per Papam, si decederet in mense Pontificio. *Garcias loc. cit. num. 225. & seq. Barbosa supra num. 33.* de quo extat præclara Rotæ Romanæ decisio sub R. P. D. *Remboldo in una Leodiensis Canonici Collegiata nostra Ecclesie S. Joannis Evangeliste, die lune 28. Junii, 1621.* relata à *Barbosa loc. cit. & Chokier in tract. de permutat. benef. part. 3. cap. 28. sub num. 7.* quam uberioris cognitionis ergo hic adscribere non abs re fuerit.

DECISIO S. ROTÆ ROMANÆ

In una Leodien. Canonici S. Joannis die 28. Junii
1621. coram R. P. D. Remboldo.

Beneficium resignatum vacat per obitum.

Domini dixerunt Canonatum esse adjudicandum *Theodoro*, quia ipse fuit de eo provusus per obitum *Baldvini* à Serenissimo Electore Colonienfi, vigore Indulti amplissimi, quod habet à Sede Apostolica.

Stante utilitate resignationis.

II. Nec obstat *primò*, quod dicitur d. Canonatum vacasse per resignationem dicti *Baldvini* ad favorem *Agidii*, & non per ipsius obitum, quia dicta resignatio fuit nulla, ideoque nec jus, quod prius habebat, fuit ab eo medi-

mediante dicta resignatione abdicatum, sed vacavit per mortem *Capitulum* *decis. 215. par. 1. num. 3. Card. Seraph. decis. 1498. num. 8.*

III. Quod autem resignatio fuerit nulla, patet, quia fuit facta contra formam Concilii Tridentini *cap. 2. de reformat. sess. 21.* ex quo non fuit in ea expressum, quod *Baldwinus* esset promotus ad titulum dicti Canonatus, prout in *d. cap. expressè* disponitur, & quod hoc casu resignatio sit nulla, tradit *Paris. de resignat. lib. 2. q. 6. num. 36. & 39. Garcias de benef. part. 2. cap. 5. num. 192. & seq. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 5. §. 10. num. 35.* & tenuit Rota in *Aretina Plebis coram Illustrissimo Cardinale Millino, relata per eundem Garciam cap. 5. part. 1. num. 438.*

Ob non expressum, quod resignans fuisset ad titulum dicti beneficii ordinatus.

IV. Nec obstat *secundò*, quod dictum Sacrum Concilium decrevit, quod dicta mentio fieret in resignatione ad effectum tantum, ne Clericus in opprobrium Ordinis Clericalis mendicare cogatur, & cum huic inconvenienti satis fuerit provisum mediante clausula: *Constitutò quod resignans habeat aliunde, &c.* in dicta resignatione apposita, videatur dictam resignationem ob defectum dictæ expressionis non posse dici nullam, eo quod forma potest adimpleri per æquipollens, quando habetur effectus à lege desideratus; quia fuit responsum, quod dictum Concilium, ut pinguius provideret, ne Clerici ullo tempore in mendicitatem inciderent, non solum disposuit, quod resignationes non admitterentur, nisi constitò, quod resignans haberet aliunde, unde commodè vivere posset, sed ulterius decrevit, quod in resignationibus mentio fieret, quod resignans fuerit promotus ad titulum beneficii, quod resignat, ad hoc, ut vincularetur ab eo, à quo resignatio erat admittenda, si ita videretur, patrimonium resignantis, quod aliàs potuisset distrahere, perinde ac si fuisset vinculatum, si ad titulum illius fuisset Ordinatus; unde non potest dici, quod mediante dicta clausula *constitutò, &c.* fuerit intentioni dicti Concilii satisfactum, quia ex duobus requisitis non sufficit alterum adimplevisse, *l. cum hi. §. si Prætor. & ibi gloss. ff. de transact. l. si heredi plures ff. de condit. institut. Dec. consil. 433. num. 6. Sarnen. in reg. de public. resignat. quest. 8. num. 2. Put. decis. 193. lib. 1.* Et imò cum dictum Concilium ulterius etiam procedendo annullat resignationes aliter factas, sicque contineat decretum irritans, non potuisset forma ab eo tradita per æquipollens adimpleri, sed debebat servari ad unguem, *Aldobr. cons. 92. num. 27. lib. 1. cum aliis per Marcot. var. resolut. lib. 2. cap. 38. num. 10.* & in terminis dicti Capituli, quod non possit adimpleri per æquipollens, firmat ex sententia Sacræ Congregationis Illustrissimorum Sacri Concilii Interpretum, quem refert ad extensum *Garcias part. 2. cap. 5. num. 193. Gonzalez ubi supra num. 35.* & fuit dictum in dicta *Aretina Plebis coram Illustriss. Cardinale Millino.*

Quamvis habeat aliunde, unde vivere possit.

V. Non obstat *tertio*, quod Concilium non comprehendat resignationes

Idque tam

factas

*in resigna-
tionibus co-
ram Papa,
quam Or-
dinario.*

*Cui non deo
rogavit Pi-
us Papa 5.*

*Et huius-
modi ex-
pressio re-
quiritur
pro forma.*

*Nec benefi-
cium affici-
tur per ap-
positionem
manus Pa-
pe.*

*Dum resi-
gnatio est
nulla culpa
resignantis.*

*Ideoq; non
abdicatur
ius à resi-
gnante.*

factas in manibus Papæ; quia hoc esset nimis restringere dispositionem dic-
ti Concilii, quod loquitur generaliter de omnibus resignationibus, &
propterea generaliter intelligi debet, maximè cum eadem ratio militet in
omnibus nec subsit causa dictæ restrictivæ; & quod locum habeat etiam in
resignationibus factis coram Papa, firmat *Garz. ubi supra num. 193.*

VI. Non obstat *quarto*, quod Constitutio *Pii V.* solum mandat apponi
clausulam *Constito, &c.* quia non est correctoria decreti dicti sacri Con-
cilii, nec loquitur de beneficiis, ad quorum titulum resignans est pro-
motus.

VII. Non obstat *quinto*, quod Papa in genere cogitare potuerit, quod
resignans esset promotus ad titulum beneficii, quod resignat, quia Concili-
um, ut dictum est, requirit pro forma, quod fiat expressio dictæ qualitatis,
unde illa servari debet ex allegatis. Ultra quod Papa potuit etiam cogitare,
quod resignans non esset promotus ad titulum illius beneficii, eo ipso quod
sibi hoc non fuit expressum.

VIII. Non obstat *sexto*, quod saltem Canonicatus remansit Sedi A-
postolicæ affectus per appositionem manus Pontificis; quia dicta affec-
tio per appositionem manus non intrat, quando resignatio est nulla, &
per consequens beneficium vacat per obitum, & non per resignationem,
*Achil. decis. 14. de restit. Spoliat. Rot. decis. 24. sub num. 1. ut lit pend. in
nov. & 419. par. 1. divers. & decis. 570. num. 8. vers. vel diversa eveniat. part.
1. in recent.*

IX. Non obstat *septimo*, quod etiam si resignatio sit nulla, tamen locus
est affectioni, quando talis nullitas provenit culpa resignantis, *Garzias de
tract. de benef. par. 5. cap. 1. §. 2. num. 170.* quia hoc procedit, quando resi-
gnans est in culpa, quod minus resignatio sortiatur effectum, ob non imple-
mentum conditionis: nam tunc dicta conditio habetur pro impleta in præ-
iudicium resignantis, & per consequens abdicatur jus à resignante, & be-
neficium vacat in Curia, remanetque affectum & reservatum, secus est,
quando resignatio fuit nulla de per se, & ex alia causa, quam ob non im-
plementum; tunc enim per huiusmodi resignationem non abdicatur jus à
resignante, ut bene per eundem *Garz. part. 11. cap. 3. num. 217.* ubi exem-
plum adducit in resignatione Simoniaca, per quam non abdicatur jus à re-
signante, etiam quod sit pura, & per consequens nec beneficium vacat, nec
illud remanet affectum; quia Papa non voluit providere, nisi in eventum, in
quem vacaret per resignationem, & affectio non porrigitur ad vacationem
diversam, ut in *d. decis. 570. num. 8. par. 1. in recent.*

X. Unde cum in casu de quo agitur, resignatio non fuerit nulla ob non
adimplementum, sed quia non fuit in ea servata forma Concilii, merito non
fuit jus abdicatum à resignante, & per consequens Canonicatus vacavit per
obitum.

obitum, & non per resignationem, neque ut dictum est, remansit affectus ex allegatis.

§. 3. Quæ decisio compluribus aliis confirmata fuit in una Leodien. Canonatus S. Dionysii anno 1623. quas brevitatis causa omitto.

§. 4. Id autem indistinctè locum obtinet tam in resignatione facta coram Papa, quàm Ordinario Episcopo Diœcesano, stando in terminis Concilii Tridentini d. sess. 21. cap. 2. ex Constitutione tamen Pii Papæ V. relata supra hoc tit. dub. 9. §. 6. in resignatione beneficii, ad cuius titulum aliquis fuit ordinatus, facta coram Episcopo loci Ordinario, cum resignans non haberet aliunde, quo posset commodè sustentari, dicendum est beneficium sic resignatum vacare, nec resignantem posse ad illud redire, sed de eo, uti verè vacante liberè providendum, non per Ordinarium ipsum, sed per Papam, siue alios Superiores Ordinarii, aut patronos, si beneficium est juris patronatus; & eo casu Ordinarius Diœcesanus admittens talem resignationem incurrit pœnam suspensionis à collatione beneficiorum, & tenetur ipsum resignantem alere, donec ei sit de alio titulo provisum, ut censuit S. Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum apud *Flamin. Paris. de resignat. lib. 2. quest. 6. num. 41 & 42. Garciam de benef. part. 2. cap. 5. §. 1. num. 227 & 228. Chokier de permutat. benef. part. 3. cap. 28. num. 7. Rota apud Seraphin. decis. 1320. num. 4.*

Confirmatio dicta decisionis.

Pii Papæ 5. Constit. 58. Bullarii tom. 2.

Beneficium tamen resignatum, subdito quod resignans fuerit ad illius titulum promotus, si non habeat aliunde, unde vivat, vacat.

§. 5. In resignatione verò facta coram Ordinario Episcopo Diœcesano ab eo, qui aliunde commodè vivere potest, non tamen facta mentione, quod ad illius beneficii titulum sit ad sacros Ordines promotus, videtur standum Concilio Tridentino, & per eam non vacare beneficium, quia supradicta Pii V. Pontificis Maximi Constitutio non loquitur in hoc casu, *Garcias loco cit. num. 229.*

Secus verò, si habeat, unde vivat.

§. 6. Hæc tamen Tridentina Sanctio non procedit in resignatione faci-
enda ex Decreto Papæ apposito in gratia alterius beneficii incompatibilis; in ea enim non est opus facere mentionem, quod ad illius titulum quis fuit sacris Ordinibus insignitus, *Garcias ibidem num. 221.*

Tam tamen non procedit in resignatione faci-
enda ex mandato
Papæ.

§. 7. In permutatione autem beneficiorum habet etiam locum dicta Tridentina Constitutio; resignationis enim nomen simpliciter prolatum complectitur illam quoque ex causa permutationis factam; quia qui permutat, resignat; ita ut ex capite sit quoque nulla permutatio, non facta mentione, quod permutans ad titulum beneficii permutati sit ordinatus, *Gonzalez. ad reg. 8. gloss. 5. §. 10. à num. 34. Barbosa de off. & potest. Episc. alleg. 19. num. 43. Chokier ad reg. 43. alias 44. cancell. num. 27. & in tract. de permut. benef. part. 3. cap. 28. n. 6.* qui ita à Sacra Congregatione Cardinalium Concilii Tridentini interpretum declaratum referunt. Quamquam alii id ipsum limitent, ut nimirum permutatio, subdito etiam, quod permutans

Secus autem in beneficiorum permutatione.

ad illius titulum fuit ordinatus, tum non censeatur nulla, si permutans consequatur validè possessionem pacificam alicujus beneficii æquivalentis, & ad congruam sustentationem sufficientis, *Garcias de benef. part. 2. cap. 5. §. 3. num. 18. Massobr. in praxi haben. concurs. requisit. 5. dub. 1. num. 45. Chokier ad d. reg. 43. aliàs 14. num. 62. Rota decis. 269. num. 1. 2. & 3. part. 2. rec. cent. & ead. apud Gregor. XV. decis. 441.*

Beneficium resignatum ab eo qui moritur ante lapsum 20. dierum, vacat per obitum.

§. 8. Non absimili modo beneficium resignatum tam ad manus Ordinarii Episcopi Diocesani, quàm Summi Pontificis, etiam in favorem, si resignatio non est sortita effectum, ex quo nimirum resignans à die præstiti consensus non supervixerit dies XX. dummodo extra Curiam Rom. obierit, censebitur vacare per obitum, ac si nunquam resignatum fuisset; proinde que poterit Ordinarius collator de eo in mense suo vacante vigore Concordatorum Germaniæ liberè providere, *Simonetta de reservationibus. quest. 28. num. 6. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 1. num. 160. & seq. Lessius de just. & jure lib. 2. cap. 34. dubit. 35. num. 194. Chokier tract. de permutat. benef. part. 1. cap. 5. num. 7. & ad reg. 18. aliàs 19. cancell. sub num. 15. 20. 21. 22. & 23. Massobr. in praxi haben. concurs. ad Parochial. pralud. 7. dub. 21. num. 76. & pralud. 25. dub. 13. num. 25. & requisit. 7. dub. 22. num. 22. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 17. num. 9.* Et idem est in permutatione, ut similiter si permutans moriatur infra viginti dies, beneficium permutatum censeatur vacare per obitum, *Rebuff. super reg. de infirm. Flamin. Paris. de resignat. lib. 12. quest. 5. num. 20. & seq. Barbosa de off. & potest. Episcop. alleg. 19. num. 43. Chokier ad reg. 18. aliàs 19. cancell. num. 24. & in tract. de permut. benef. part. 1. cap. 5. num. 7.*

Beneficium resignatum si moriatur resignatarius post literas expeditas, vacat per obitum.

§. 9. Sed quid, si resignans supervivat quidem, & literæ de admissa resignatione fuerint expeditæ, resignatarius autem ante captam possessionem moriatur, an beneficium vacet per obitum? vacare censent *Flamin. Paris. de resignat. lib. 10. quest. 6. num. 54. Chokier in comment. ad reg. 25. aliàs 26. cancell. num. 27.* quia ex collatione dominium & omne jus consecutus fuit; ideoque beneficium sic vacans, si fuerit in mense Ordinarii, ab eodem potest conferri. Secus autem, si moriatur resignans, ante quam resignatarius expedierit literas, consensu tamen per resignantem præstito; beneficium enim tunc vacabit per renunciationem, & non per obitum: ac proinde resignatarius poterit postea expedire literas, & capere possessionem, *Flamin. Paris. d. quest. num. 59. Chokier lococit.*

DUBI-

DUBIUM XI.

Intra quod tempus beneficia per Concordata
Germaniæ conferri debeant ?

§. 1. **R**espondeo primo, Papa vigore Concordatorum Germaniæ debet de beneficiis in sex mensibus sibi reservatis vacantibus, intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii, providere: alioquin Ordinarii de illis liberè poterunt disponere juxta *num. 5.* dictorum Concordatorum ; qui terminus à *Gregorio XIII.* Pontifice Maximo ex causis modificatus fuit, ut nimirum si intra tres menses non constiterit in loco beneficii de hujusmodi provisione Apostolica per fidem, testimonia, seu publicationem à proviso faciendam, licet provisio ad locum beneficii nedum pervenerit, tum prius dicti beneficii collatio, spectet ad Ordinarium, uti ex *infra scripta ejus Constitutione* liquet.

Papa vigore Concordatorum tenetur intra tres menses consueverunt ut saltem in partibus constet de facta Pontificia provisione.

GREGORIUS PAPA XIII.

AD futuram rei memoriam. Quæ in Ecclesiam Dei incommoda inferunt, Nostra Nos expedit animadversione remove.

Exordium, Gregorii Papa 13. Constitut. 41. Bullæ rii tom. 2.

Num. I. Cum itaque per literas *fel. record. NICOLAI* Pape V. Nationi Germanicæ pro illius unione & concordia cum Sede Apostolica inter alia concedatur, ut quoties alio quo vacante beneficio Ecclesiastico in mensibus *Januarii, Martii, Maji, Julii, Septembris, & Novembris,* in quibus vacantium Germaniæ beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio dictæ Sedi specialiter reservata est, non apparuerit intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii, quod alicui de illo Apostolica auctoritate provisum fuerit, ex tunc, & non antea Ordinarius, vel alius ad quem illius dispositio pertinet, de il-

Refert Constitutionem Nicolai Pape pa. 5.

de illo disponere possit, & sæpenumero contingat, ut antequam inquisitio, quam plerumque etiam concursu plurium, sive in partibus, sive apud Sedem fieri oportet in vitam, mores & doctrinam eorum, quibus de dictis beneficiis per Sedem eandem providendum est, compleri possit, aut antequam de ipsis provisionibus, seu de mandatis, quæ ad inquisitiones & provisiones hujusmodi faciendas ab eadem Sede impetrantur, vel motu proprio procedunt, literæ Apostolicæ conficiantur, vel etiam antequam mandata ipsa à Judicibus, ad quos directæ sunt, recipiantur, vel recepta expediantur; interdum quoque literis Apostolicis expeditis, & gratia purificata, seu mandatis prædictis receptis, & inquisitione completa, antequam omnimoda executio perficiatur, propter diversa impedimenta, quæ frequenter succedunt, tempus trium mensium, ex quo vacatio beneficii in loco ipsius nota est, expiret, ac proinde Ordinarii locorum, aut alii ad quos talium beneficiorum dispositio, cessantibus Apostolicis reservationibus, pertinet, lapsò tempore prædicto, licet priusquam illud laberetur, provisionis sive alterius dispositionis de illis à dicta Sede jam gratia facta fuerit (quod ipsum ad tribuendum & quærendum jus, satis superque esse certa juris interpretatione frequenter declaratum est) illa tamen conferre contendant. Qua de causa multis Religione & pietate insignibus, quando ii post ostensum virtutis & doctrinæ suæ specimen, atque inde emensos labores, & sumptus, beneficiis potiri deberent, alii præoccupatores obtentu Ordinariæ collationis hujusmodi contra adversantur.

II. Nos indignum rati, quod temporis mora, quam ad ^{Eamq; hic} perscrutandum accuratiùs talium probitatem, industriam, & ^{Pontifex} alia requisita intercedere pro utilitate Ecclesiæ necesse est, ^{declarat.} locum injuriis aperiat, attendentesque verba prædicta: *in loco beneficii*, cum verbis *notæ vacationis*, quæ protinus antecedunt, conjungi, & ad illa dumtaxat referri, ac voluntatem concedentis, sensumque concessionis, & literarum prædictarum sic esse, ut dispositio beneficii intra tres menses à die notæ vacationis à Sede prædicta fieri, deque gratia facta alicubi apparere debeat, quemadmodum re inter utriusque juris interpretes jam pridem controversa, summa ratione judicatum apparet, vix enim est, ut itineribus non modò infestis, aut prohibitis, quod ferè semper aliquo contingit, sed etiam expeditis, quis ex tam longinquis regionibus ad dictam Sedem profectus, & in ea ad expediendum negotium vel paulisper moratus, in eadem se recipere tanta temporis angustia possit. Quocirca æquitate & justitia suadentibus, præsentium auctoritate declaramus concessionem NICOLAI Pape, & literas prædictas locum omnino non habere, quod Ordinarii, aut alii collatores prædicti, post lapsum trium mensium ex die notæ vacationis in loco beneficii, disponere possint de ullis beneficiis prædictis, aliàs sub concessione & literis prædictis comprehensis, extra Romanam Curiam in mensibus prædictis quoquo modo vacantibus vel vacaturis, de quibus intra dictum tempus trium mensium per Romanum Pontificem, ac dictam Sedem qualiscumque gratia, vel dispositio, aut concessio facta fuerit. Ne tamen cuiquam licitum sit factam à Sede prædicta dispositionem hujusmodi

in longum obtegere, illi quibus deinceps gratiæ huiusmodi concedentur, etiam concessionum fidem & testimonium intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii huiusmodi, vel dictis collatoribus significare, vel in ipso beneficii loco publicare quoquo modo teneantur.

*Decretum
irritans.*

III. Decernentes omnes, & quascumque dispositiões de dictis beneficiis ab eisdem collatoribus post significatiōnem, seu publicationem huiusmodi pro tempore factas, nullas & invalidas, nulliusque roboris vel momenti fore. Sicque in quibusvis causis pendentibus & futuris judicari debere; nec non irritum & inane, quidquid secus super his ab eisdem collatoribus, aut quibuscumque aliis scienter vel ignoranter contigerit attentari.

*Collatorum
inobediens
suspensa.*

IV. Quod si fortè quisquam collatorum prædictorum fuerit præsentium violator, eum à beneficiorum & officiorum collatione tam diu suspendimus, donec ipse veniam petens restitutionis gratiam à Sede prædicta meruerit obtinere.

*Vides trans-
sumptorum*

V. Cæterum volumus, ut præsentium transumptis, etiam impressis, Notarii publici manu, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ ob signatis, eadem prorsus fides in iudicio & extra illud ubique locorum adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si essent exhibitæ vel ostensæ.

*Sanctio pœ-
nalis,*

VI. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ declarationis, decreti, suspensionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incur-

incurfurum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo sexto, Kalend. Novembris, Pontificatus Nostri anno quinto.

§. 2. In quo apparet S. Sedis Apostolicæ cum Ordinariis Germaniæ benignitas, quod etiam sibi soli legem statuendo contra jus commune c. l. s. c. 3. de supplen. neglig. Pralat. c. postulasti. 15. de concess. praben. gloss. in c. statutum. 3. in verb. numerandum sub. fin. de praben. in 6. Wamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 218. num. 3. & consil. 247. num. 23. patiatur devolutionem fieri à supremo ad inferiorem, Branden ad Concord. quest. 6. num. 17. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 11. num. 4. s. & 28. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 10. num. 3.

In qua potest Sedis Apostolicæ benignitas, quod permissat à se ad inferiores devolutionem fieri.

§. 3. Notant tamen prædicti Doctores, quod si ejusmodi negligentia intervenerit, non per hoc concurrentiam excludi, quod minùs lapsis dictis tribus mensibus, Summus Pontifex conferat beneficium sic vacans, cujus collationis dies si prior sit collatione Ordinarii, dubium non est, quin à Pontifice provisus provisum ab Ordinario excludat, c. dudum. 14. de praben. in 6. Cum inter Papam, & Ordinarios collatores sit locus præventionis; nam licet Concordata tollant gratias præventivas, & expectativas quoad beneficia vacatura, minimè tamen excludunt gratias præventivas, seu collationes de vacantibus. Neque enim cum Pontifex alicui, seu aliquibus concedit facultatem conferendi beneficia, sibi illam omnino adimit, saltem quò minùs illum, seu illos prævenire possit in vacante beneficio d. c. dudum. 14. §. nos igitur de praben. in 6. Imò prohibitis expectativis & præventivis gratiis quoad vacatura, non censetur quoque prohibita præventio per Ordinariam viam; quia omnium beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio est in manu Papæ, Clem. 1. ut lite pend. Rebuff. in praxi tit. de devolut. num. 46. 47. 48. & 49. & ad Concord. Gallia de mand. Apost. §. declarantes. vers. jure præventionis. Branden ad Concord. German. quest. 6. num. 18 & quest. 12. num. 19. & notab. 1. num. 3. Wames. in consil. canon. tom. 1. consil. 237. num. 6. & consil. 239. num. 2. González ad reg. 8. §. 3. proæm. à num. 1. & gloss. 29. num. 15. 16. 17. 18. 19. & 20. Lessius de just. & jure lib. 2. cap. 34. dubit. 10. num. 45. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. num. 9. & seq. & cap. 5. num. 44. Chokier loco præcit. num. 5. 15. 16. & 17. Layman supra cit. loco num. 2. Barbosa de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 10. & seq. Zypaus in consultat. canonic. lib. 3. de praben. consultat. 5. vers. Et verè. Rota. apud Gregor. XV. decis. 500. num. 7. & decis. 291. in addit. num. 11. Et ita sæpissime Concordata Germaniæ interpretata est Rota Romana, tum in una Meten. Canon

Eo tamen casu cum inferioribus concurrere potest.

nicatus 8. Novembris 1577. coram R. P. D. de Rubeis, tum in altera Paderbornen. Canonatus. 29. Martii 1610. coram Reverendissimo D. Coccino, nec non coram eodem in Eluen beneficii. quæ postrema decisio refertur à Marchesano de Commission. part. 2. in fine inter adjectas ibidem decisiones Rotales in imprimendo omissas fol. mihi 607. quod videlicet Concordata non obstant, quò minus Papa in mensibus Ordinariis possit providere, & sit locus præventioni; quia hujusmodi Concordata tollunt tantùm obstacula ratione gratiarum præventivarum, & reservationum quoad vacatura, ut patet ex verbis & tenore ipsorum Concordatorum supra in princip. sub num. 5. ibi, per quamcumque aliam reservationem, gratiam expectativam, &c. & sequitur, quò minus de illis, cum vacabunt, &c. & relinquunt Ordinarios collatores in eorum jure Ordinario; non tamen ideo ut inquit Rota in præcit. decisionibus, Papa censetur sibi ligasse manus, ut in dictis sex mensibus Ordinariis non possit conferre, cum ipse sit universalis Ordinarius omnium, c. per principalem & c. cuncta per mundum, 9. quæst. 3. Nec obstat, si dicas, quod Concordata videantur etiam excludere alias gratias, præter præventivas, per illa verba sub eod. num. 5. aut quamvis aliam dispositionem, &c. quia secundùm interpretationem Rotæ in dd. decisionibus debent intelligi de dispositionibus similibus, & sic de gratiis præventivis, cum dicatur de gratia expectativa, & inferiùs subdatur, cum vacabunt. Pariter non obstat, quod in Concordatis adsit decretum irritans, quia illud sortitur naturam principalis dispositionis quoad gratias præventivas tantùm, & non ampliatur dispositiones; sed nec Papam ligat, cum non dicatur, etiam per Nos, &c. ita Rota in prædictis decisionibus. qualis clausula irritans habetur in Concordatis Regnorum Poloniæ & Galliæ infra tit. 4. §. 5. relatis. Quanquam Pontifex, vix aut rarissimè, & non sine gravissima causa utatur via præventionis, aut concursus in mensibus Ordinariis, ut evitentur confusiones & lites. Branden. ad Concord. quæst. 12. num. 20. Lessius de just. & jure lib. 2. cap. 34. dubit. 10. num. 48. Layman Theol. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 10. num. 3.

De beneficiis vero apud Sedem apostolicam vacantibus Papa intra mensem providere debet.

§. 4. De beneficiis autem apud Sedem Apostolicam vacantibus (in cæteris enim nullum præfixum est tempus) *Rebuff. eod. tit. de devolut. num. 5. Malderus in 2. 2. D. Thoma. tract. 9. cap. 2. dub. 5. vers. notandum secundo. Garcias de benef. part. 10. cap. 2. num. 12. Pontifex intra mensem à die vacationis providere debet, alioquin dicto tempore lapsò, valebunt collationes ab Ordinariis factæ potestate ordinaria, perinde, ac si nulla unquam reservatio extitisset. c. statutum 3. de præben. in 6. Zerola in praxi Episcop. part. 1. verb. beneficia. ad tertium. §. part. 2. verb. reservatio vers. decimo. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. num. 96. Chokier ad reg. 1. cancell. num. 23. vers. prima igitur. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 13. num. 32. & 34.*

§. 5. Non

§. 5. Non operatur tamen hæc restrictio ad mensem, ut post mensem omnino excludatur Papa à conferendo, vel cum Ordinariis concurrente, aut eos præveniendò, ut *supra hoc dub. §. 1.* ostendi, sed ad hoc tantùm, ut post dictum mensem manus Ordinarii non censeantur ulterius ligata *gloss. in d. c. statutum. Rebuff. loc. cit. num. 46. 47. 48. & 49. Wamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 237. sub num. 6. & consil. 239. num. 3. Chokier supra. Barbosa loco præcitato num. 35.*

*Licet possi
mensem
cum Ordio
nariis colla
toribus con
currere
queat.*

§. 6. Respondeo secundo, in iisdem Concordatis nullum certum Ordinariis constitui tempus, intra quod illi conferre debeant; ideoque relinqui juris communis dispositioni, quæ Ordinariis semestri præfigit à tempore scientiæ vacationis numerandum, ad beneficia in mensibus suis vacantia conferenda, alioquin eo elapso, illa velut caduca ad Superiores gradatim usque ad Papam devolvantur, *è nulla. 2. c. quia diversitatem. §. de concess. præben. c. licet. 3. de supplen. neglig. Pralat. & Clem. unica. eod. tit. Rebuff. supra num. 4. & 10. Francisc. Leo in thesau. fori Eccles. part. 2. cap. 3. num. 30. Lessius de just. & jure lib. 2. cap. 31. dubit. 10. num. 46. Malderus in 2. 1. D. Thomæ. tract. 9. cap. 2. dub. 5. Garcias de benef. part. 10. cap. 2. num. 1. & seq. & cap. 3. num. 1. ac seq. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 58 num. 1. & 5. Rota in recent. part. 2. decis. 186. num. 1.*

*Ordinarii
intra sex
menses con
ferre tenean
tur. alio
quin ad Su
periores fit
devolutio.*

§. 7. Quo casu quilibet eorum habet similiter sex menses ad conferendum, *Garcias dicta part. 10. cap. 3. num. 11. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 58. num. 1. & 18.* Ita ut si v. g. collatio ad collatorem inferiorem spectaverit, eo negligente, devolvetur ad Episcopum tanquam ad proximum Superiorem, *præcit. c. 2. de concess. præben. Rebuff. supra de devolut. n. 25. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 6. cap. 27. quest. 4. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 13. num. 109.* nequaquam tamen ad Capitulum Sede vacante, *Abb. in e. cum olim. sub num. 2. de major. & obed. Rebuff. loco cit. n. 101. Barbosa præcit. cap. 13. n. 109.* Quod procedit etiam in collatoribus regularibus, horum enim potestas ex negligentia in conferendis beneficiis ad Episcopum devolvitur, ut ipse possit conferre tanquam Ordinarius, si exempti non fuerint, alioquin tanquam Sedis Apostolicæ delegatus, si exempti sint, & Romano Pontifici immediatè subjecti, *tex. in Clem. unica. de supplen. neglig. Pralat. Rebuff. loc. cit. n. 37. Zerola in praxi Episc. part. 1. verb. beneficia. vers. ad tertium. Erasm. Chokier. de jurisdict. Ordin. in exempt. part. 4. quest. 30. num. 8. Barbosa loco præcit. Id tamen intellige de Episcopo loci, in quo sita fuerint beneficia, etiamsi collatores in alia Diœcesi morentur *gloss. in verb. locorum, in dicta Clem. unic. de supplen. neglig. Pralat. Rebuff. supra num. 39. Garcias de benef. part. 5. cap. 3. num. 28. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. d. cap. 13. num. 109.* à Capitulo autem Cathedralis Ecclesiæ*

*Quorum
quilibet etia
am sex
menses ha
bet ad con
ferendum.*

negligente in conferendis beneficiis, quæ ad suam collationem separatim ab Episcopo pertinent, ad Episcopum tanquam immediatum Superiorem fit devolutio, juxta *rex. in c. de concess. preben. gloss. in c. irrefragabili. 13. verb. per Capitulum. de off. Ordin. Rebuff. dicto loco num. 21. Azor. loc. cit. cap. 27. quest. 2. Barbosa supra num. 110.* Si verò collatio ad Capitulum & Episcopum communiter spectaverit, tunc devolutio ex causa negligentia non fiet ad Episcopum, sed potius Archiepiscopum, uti ad proximum Superiorem, sicuti & à Capitulo Metropolitano ad Patriarcham, seu Primate, si sit, alioquin ad Nuntium Apostolicum, & demum ad Papam *c. postulasti. 15. de concess. preben. c. licet. 3. de supplen. neglig. Pralat. Rebuffus supra num. 23. Malderus loc. precit. Rota decis. 1. alias 313. de supplen. neglig. Pralat. in nov. & part. 2. recent. decis. 186. num. 1.*

Ab Episcopo devolutio fit ad Capitulum.

§. 8. Episcopo porrò negligente intra debitum tempus conferre beneficia ad suam collationem separatim à Capitulo spectantia, devolutio fit ad ipsum Capitulum tanquam à Superiore ad inferiorem, diverso ab aliis exemplo, *c. 2. de concess. preben. ob communionem, quæ est inter Episcopum & suum Capitulum. Wames. in consil. canonic. tom. 1. consil. 246. sub num. 16.* Quod quidem locum tantum habet in beneficiis spectantibus ad collationem Episcopi proprio jure, non verò ubi ad eundem pertinuerint jure speciali, vel devoluto, tunc enim hæc collatio, negligente Episcopo, non devolvitur ad Capitulum, sed Superiorem, uti ad Papam, si collatio competeat vigore indulti Apostolici, *Rebuff. supra num. 22. & 23. Garcias de benef. part. 10. cap. 2. num. 33. & 34. Barbosa supra num. 111.* Ubi verò Episcopus fuerit exemptus, & Romano Pontifici immediate subiectus, tunc illo negligente, potestas ad eundem Pontificem, vel Legatum de latere, non autem ad Capitulum devolvitur *c. sicut. 2. & c. licet. 3. de supplen. neglig. Pralat. c. cum singula. 32. §. fin. de preben. in 6. Abb. in c. 2. de success. preben. num. 7 & 8. Rebuff. loc. cit. num. 36. & in Concordat. Gallie. tit. de collat. §. si quis verò. in gloss. verb. ad alium Superiorem. versic. in exemptis Garcias de benef. part. 10. cap. 3. num. 3. Barbosa cit. cap. 33. num. 112.* idque in omnibus exemptis passim locum habet, exceptis regularibus; cum Papa sit eorum Superior proximus, *c. auctoritate. 4. de privileg. in 6. Wames. in consil. canonic. tom. 1. consil. 29. num. 6. & consil. 30. num. 3. ac consil. 246. num. 12. Erasmi Chokier de jurisd. Ordin. in exempt. part. 4. quest. 30. num. 5 & 12. Barbosa de off. ac potest. Episcop. part. 2. alleg. 58. num. 13.*

Idemq; tempus minus electionibus & presentatiombus est

§. 9. Idem autem tempus præfixum quoque est electionibus & presentationibus nisi sit patronus laicus, cui quatuor tantum concessi sunt *c. unico de jure patron. in 6. & c. quoniam. 3. ac c. cum propter. 27. X eod. tit. Rebuff. dicto tit. de devolut. num. 3. Lessius de just. & jure lib. 2. cap. 34. dubitat. 6. num. 26. Garcias de benef. part. 10. cap. 2. num. 6.* sex autem ex con-

fortio

sortio patroni Ecclesiastici, *Lessius loc. cit. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 12. num. 168* etiam si laicus habeat majorem partem; jus patronatus enim mixtum assumit naturam Ecclesiastici patroni *Flamin. Paris. de resignat. lib. 2. quest. 4. num. 50. Barbosa loc. cit. num. 169.* aut nisi de Episcopi, vel Abbatis, & ad similes majores dignitates electione agatur, cui perficiendæ præstitutum est trimestre, propterea quod in longa vacatione majorum officiorum majus periculum soleat versari, *c. dilectus. 12. de concess. præben. c. ne pro defectu. 41. de elect. & ibi gloss. Rebuff. loc. pract. num. 4. Malderus supra vers. notandum etiam. &c. Canis. in summa lib. 2. tit. 23. §. 5. Gudelin. de jure noviss. lib. 6. cap. 8. num. 29. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 1. cap. 19. num. 85. & 145.* Unde dum eligentes negligunt tempus præscriptum, electio devolvitur ad proximum Superiorem, *Barbosa ibidem.* Patrono autem seu Ecclesiastico, seu laico intra tempus præfixum præsentare negligente, tunc jus conferendi ad instituentem devolvitur, *Lessius de just. & jure lib. 2. cap. 34. dubit. 10. num. 46. Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 12. num. 169. & cap. 13. num. 108.*

*præfixus
exceptio pat-
rono laico
cui quavis
or tantum
concessimus
menses.*

§. 10. Veruntamen Leodiensibus ex Indulto Sixti Papæ VII. vna Concordatorum habente, in electionibus ad Præposituras tam Majoris, quam cæterarum Ecclesiarum Collegatarum Civitatis & ditionis Leodiensis, præfiguntur triginta dies à die vacationis computandi, intra quos eadem perficiantur, & earundem confirmatio intra semestre à die electionis numerandum à Summo Pontifice petatur; alioquin electiones sunt nullæ, & dictarum Præpositurarum dispositio ad Sedem Apostolicam devolvitur, uti videre licet apud *Chokier in comment. ad reg. 2. cancell. sub num. 16.* & nobis relatum est *supra tit. 1. dub. 1. §. 12.*

*Electio ad
Præpositu-
ras Leodio-
enses debet
fieri intra
30. dies.*

§. 11. Respondeo tertio, quamvis juxta complurium Doctorum sententiam beneficia in manibus Ordinarii Episcopi Diocæsani, resignata vel permutata ex Constitutione *Gregorii XIII.* Pontificis Maximi intra mensem à die admissionis conferri debeant: alioquin eo elapso ad Papam devolvantur, *Flamin. Paris. de resignat. lib. 11. quest. 2. num. 6. & 7. & quest. 5. num. 4. 10. 13. Garcias de benef. part. 11. cap. 3. num. 285. & 337.* meo tamen judicio non videtur hæc ipsorum interpretatio conformis textui dictæ *Gregorianæ*, quia per verba ejusdem Constitutionis: *Ipsi* (videlicet Ordinarii) *intra mensem negotium universum admissionis, vel rejectionis resignationis hujusmodi, & si per eos faciendæ erit provisionis resignati beneficii juxta Apostolicas & alias canonicas sanctiones, omnino absolvant, &c.* id ipsum non præscribitur, nam particula *&* ibidem interposita sensum disjungit, ac proinde orationem separatam facit, quasi dicat, quod negotium provisionis resignati beneficii juxta Apostolicas & alias Canonicas sanctiones omnino absolvant, & sic collationis tempus regulari debet juxta dispositionem juris

*Beneficia in
manibus
Ordinarii
Diocæsani
resignata,
vel permuta-
ta intra
seu menses
conferri de-
bent corritus
est.*

*Gregorii 13.
Papa Con-
stit. 85. Bul-
laris tom. 3.*

commis

Pii Papa 5.
Constit. 33.
Bullarii
tom. 2. relatio
2a supra
hoc tit. 1.
dub. 6. post
§. 6.

communis in c. nulla. 2. de concess. praben, videlicet, ut intra sex menses peragatur. Sola enim admissio & rejectio resignationis, in quibus cadere posset fraus, censentur restrictæ & limitatæ ad mensem; de provisione enim id nequaquam dici potest; quod vel ex eo patet, nam cum certum sit, attentâ dispositione Concilii Tridentini sess. 24. de reform. cap. 18. concursum in parochialibus, etiam per resignationem vacantibus esse faciendum, & per Constitutionem Pii Papæ V. ea de re editam, ad conferendum semestre sit concessum, nec fuerit huic Constitutioni per supradictam Gregorii XIII. derogatum, videretur contrarietatem implicare, si intra mensem facienda esset collatio huiusmodi parochialis, præcedente concursu, uti post Massobr. in praxi habendi concursum ad paroch. requisit. §. dub. 1. num. 2. 3. & seq. bene advertit Barbosa de jure Eccles. univers. lib. 3. cap. 15. §. 2. sub num. 113.

DUBIUM XII.

Quando incipiant, & terminentur menses Ordinariis per Concordatæ Germaniæ concessi?

Menses & diei initium variè apud varios inchoantur.

§. 1.

Constitutione Eugenii Papæ IV. data ad favorem Leodiensium anno 1441. quæ & vim concordatorum habet, ut latius ostendemus infratit. 1. dub. 1. §. 13. & 14. decernitur, menses tam Apostolicos, quam Ordinarios incipere ab ortu solis, quod tamen non in eo rigore intelligendum putem, ut nimirum mensis, seu dies prima mensis incipiat præcisè ab ortu solis, sed potius à media nocte, quæ terminus est diei præcedentis, & initium subsequenter; dicitur vero ab ortu solis, ex eo quod paulatim appropinquet soli orienti, sicuti vocare solemus meridiem, eam partem diei, quæ paulatim vergit ad meridiem. Nam cum dies alius sit *Naturalis*, alius *Civilis*, qui & *Legalis* nuncupatur, ac viginti quatuor horarum spatio completur; in confesso autem est, quod dies *naturales* omnibus hominibus incipiant ab ortu solis, & cum ejus occasu desinant, *civiles* autem, quales sunt illi, qui in contractibus, pactis seu negotiis civilibus usurpantur, gloss. in c. 2. de feriis. non item. Siquidem Hebræi insistentes primæ rerum creationi, qua tenebræ præcesserunt lucem, inchoabant diem civilem cum occasu solis, ad solem iterum occidentem. Et hos secuti sunt ex Græcis Athenienses, & plures alii. Contra Babylonii inchoabant illum ab ortu solis, ad exortum ejus, totum id spatium unius diei nomine appellantes. Veteres Umbri à meridie, usque ad insequentem meridiem, id interstitium pro uno die computantes. Verùm veteres

veteres Romani eum à media nocte, usque ad alteram mediam noctem supputandum voluerunt, & eos jam passim omnes aliæ per orbem terrarum gentes in hoc sequuntur, uti notavit *Tirinus cap. 1. Chronici præfixi tom. 1. comment. in sacram scripturam. post Aulum Gellium noct. Attic. lib. 3. cap. 2. Layman Theol. moral. lib. 4. tract. 1. cap. 3. num. 1. post Sanchez consil. moral. tom. 2. lib. 7. cap. 2. dub. 37. num. 1.* Obiter tamen notandum, quod dies, quem *Tirinus* hic *naturalem* vocat, apud alios nuncupetur *artificialis*, & quem *civilem* indigitat, *naturalis* dicatur, *Layman loco cit.* & alii passim. Verùm nos retineamus in hac materia communem utriusque Jurisconsultorum loquendi modum.

§. 2. Itaque cum communi Doctorum sententia *Respondendum censeo*, Mensis Apostolicus terminatur in media nocte ultimi diei, & ex illa dimidia nocte incipiat mensis Ordinarius, & duret pariter usque ad mediam noctem ultimi diei illius mensis, *c. consuluit. 2. 4. de offic. deleg. l. more Romano. 8. ff. de feriis. Rebuff. in Concord Gallie. tit. de collationibus. §. præfatique Ordinarii. vers. sequentibus mensibus. Gomezius ad reg. de infirmis. quest. 38. per sot. Sanchez loco præcit. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 11. num. 10. Garcias de benef. part. 5. c. 1. §. 11. n. 523. Chokier in comment. ad reg. 8. num. 10. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 183. Zypæus in consultat. canonic. lib. 3. de præben. consultat. 5. Consuetissimus D. de Mean ad jus Civile Leodien. part. 2. observ. 192. num. 2. Gavantus in manuali Episcop. verb. beneficiorum reservatio. num. 34. Ac proinde Gonzalez loco cit. num. 11. consultit Episcopis, ut quando conferunt aliquod beneficium vacans ad finem sui mensis, vel in principio illius, in illa ultima nocte, quæ dat finem mensi Ordinario, & principium mensi Apostolico, vel è converso, ante collationem curent examinari testes de hora & puncto obitus ultimi possessoris, & id ipsum in collationis instrumento annotari, ut sic evitetur controversia, quantum possibile sit, super tempore vacationis, an contigerit in mense Ordinario, vel potius Apostolico.*

§. 3. Media autem nox erit, ubi cœpit audiri hora duodecima noctis, etiam antequam desinat sonare horologium, seu ante finitos pulsos illius horæ; nam cum primus pulsus horæ sonat, jam est hora expleta, & horologium tantùm est testis id indicans, & si diversi pulsus sint, id evenit, quia nequit uno pulsu hora duodecima indicari, sicut indicatur hora prima uno pulsu, *Sanchez de matrim. lib. 2. d. ff. 41. sub num. 40. Garcias supra num. 524. Barbosa loco cit. num. 184.* & sic expiravit post primum pulsus horæ duodecimæ mediæ noctis diei ultimi v. g. Decembris, antequam fineretur pulsus illius horæ, dicitur obiisse in mense Januarii, & non Decembris. Stantibus verò pluribus horologiis videtur hæc media nox regulanda horologio parochiæ, seu viciniæ, in qua defunctus obiit, seu illo, per quod

Media nox incipit ab hora duodecima.

communiter reguntur incolæ, cessante tamen fraude, & notabili mala ordinatione horologii, *Garcias ibidem. num. 525.*

Et ubi plura sunt horologia inter se discordantia, spectanda est causa qualitas,

§. 4. Sed quid si in parochia, seu vicinia illa horologia discordent? amplectenda est doctrina *Bobadil. in sua politica lib. 5. cap. 2. num. 25. de horologio.* dicentis maximum discrimen faciendum esse, an res de qua agitur, favore digna sit, an odio; nam in his, quæ favoris sunt, standum erit, inquit, horologio, quod propitium fuerit causæ favore dignæ, uti est collatio Ordinarii, *Zypæus loc. præcit.* in odiosa verò contrarium sequendum; quod *Parlador. lib. 3. quest. 9. num. 10.* verissimum arbitratur, dum duo tantum extant horologia, at si multa, idem quod de testibus pronuncianum esse putat, ut sequamur fidem illorum, quæ numero vincunt, & certiora esse solent, quàm alia, *Garcias supra num. 525.*

Aut ubi nullum est horologium alia circumstantia attendenda.

§. 5. Ubi porro nullum est horologium, vel si sit, quando probatur non esse bene ordinatum, seu quod audiri non potuit, aut de facto non fuit auditum, accipienda erit media nox juxta cursum noctis, arbitriumque ac iudicium hominum, præsertim experientiam & cognitionem habentium. Et etiam à communiter accidentibus, & verosimilibus, ut ex galli cantu, &c. *Gavanius in manuali Episc. verb. beneficiorum reservatio. num. 35.* & ita à Rota aliàs decisum refert *Gonzalez loco supra cit. num. 16.* quod quia probatum fuerat tempore obitus gallos cantasse, vacationem evenisse post mediam noctem; licet enim *Gonzalez num. 24. & 25.* fateatur ad probandum noctem jam versus diem inclinatam, diemque sequentem cœptum, esse levis ponderis præsumptionem, quæ in solo gallicinio fundatur, cum diu noctuque cantare non prætermittant, quamvis versus auroram frequentius cantare soleant; & quantum deferatur huic gallicinio, arbitrio judicantis, pensatis circumstantiis, & testium rationibus, aliisque verisimilitudinibus relinquendum putat *ex l. 3. vers. Tu magis scire potes. ff. de testibus & c. in presentia 6. de renunciat.* Dicit tamen *Garcias loco præcit. num. 526. in fin.* præsumptionem ex galli cantu maximè accipiendam esse ad sustinendam provisionem Ordinarii, ex quo pro Ordinario faciat jus commune.

Vol ubi minime sciri potest, in quo mense quis obierit.

§. 6. Major difficultas est in vacante beneficio circa mediam noctem ultimi diei mensis, ita ut minimè constare possit, an fuerit finitus unus mensis, & cœptus alius, & sic an vacaverit in mense Apostolico, vel Ordinario; aut quando vacat beneficium per obitum alicujus, cujus mortis dies, aut mensis ignoratur, an nimirum fuerit in Ordinario, vel Apostolico, quia v. g. invenitur mortuus in fluvio, puteo, aut in silvis, & nescitur quo die, & mense obierit, nemo enim vidit eum mori. Vel si quis die prima Januarii repertus est mortuus in lecto, & nescitur num obierit post mediam noctem, vel ante. An tunc beneficium censeatur vacare in mense Ordinario, aut Apostolico. Et an Ordinarius possit illud conferre, præsertim dum facta omni diligencia

gentia & indagazione, sciri non potest, in quo mense beneficium vacaverit; nam Episcopus, seu quisvis alius collator inferior, antequam provideat de beneficio vacante, inquirere debet in quo mense vacaverit, ut sciat an ad se, an ad Papam provisio pertineat.

§. 7. Occurrentibus autem casibus prædictis, quibus post diligentioris inquisitionem, non potest sciri, in quo mense beneficium vacaverit, respondet *Garcias loc. cit. num. 528.* Episcopum illud posse conferre, nam in dubio præsumendum est pro Episcopo, ex quo ad eum spectet provisio omnium beneficiorum suæ Diœcesis de jure communi, cessantibus reservationibus, uti dixi *supra hoc tit. dub. 3. §. 6. & dub. 9. §. 1.* quo jure privari non debet, dum non constat de reservatione; adeoque interpretatio favorabilis hic locum habet, per quam fit reductus ad jus commune *l. si unus 27. 9. pactus, ne peteret ff. de pactis. & ibi Jason num. 6.* & quæ facit pro non reservatione, nam in dubio favendum est Ordinariæ collationi & jurisdictioni, quæ est favorabilis, *gloss. in c. 1. verb. processus. in fin. de rescript. in 6. & in Clem. 2. verb. nolumus. de off. ordin. & reservationes*, utpote inhibitive Ordinariæ potestatis, & impeditivæ libertatis, contra antiqua jura inductæ, sunt ut odia restringendæ, *gloss. in c. presenti. 3. verb. finitur. de off. legati. in 6.* de quo latè *Garcias de benef. part. 5. cap. 1. num. 67. Zypeus in consultat. canon. lib. 3. tit. de præben. consult. 5.* nec fit magnum præjudicium Papæ, qui concurrit cum omnibus Ordinariis, sed præjudicaretur Ordinario, privando eum sua provisione, *Gonzalez ad reg. 8. §. 4. proœm. num. 21.* idque intellige de quolibet Ordinario, *Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 528.* Quod etiam procedit, quamvis provisus à Papa esset in possessione: imò & si Pontificia provisio foret anterior provisione Ordinarii, si nimirum fundetur in reservatione & vacatione in mense Apostolico, & non jure præventionis, fuscè *Garcias loco præcit. num. 329. 530. 531. 532. & seq. Barbosa de off. & potest. Episcop. part. 2. alleg. 57. num. 188.*

§. 8. Ad hæc quæri posset, si beneficium vacet in mense Ordinario, & Ordinarius illud non conferat in ipso mense, sed cæpto jam mense Apostolico: an ex eo, quod vacatio duravit, & introivit mensem reservatum, sit dictum beneficium etiam reservatum? *respondendum est*, non esse reservatum, quia Regula IX. Cancellariæ Apostolicæ, & Concordata Germaniæ duntaxat reservant beneficia vacatura in designatis mensibus Apostolicis, dictum autem beneficium non vacavit in mense Apostolico, sed Ordinario, quamvis ejus vacatio dureret usque ad mensem Apostolicum; tum quia aliud est beneficium esse vacans, & aliud esse vacaturum: tum etiam quia sicut quando beneficium vacat in mense Apostolico, semper remanet reservatum, etiam si cesset causa reservationis, *Rota decis. 10. alias 181. & decis. 12. alias 207. de præb. in novis. Gomez. ad reg. de infirm. quæst.*

Præsumptio est pro Ordinario.

Beneficium vacans in mense Ordinario conferri potest in mense Apostolico.